

**Національний університет цивільного захисту України
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля**

**Тетяна Кришталь, Кирило Пасинчук, Юрій Горбаченко,
Ольга Мельник, Сергій Тарасов**

**ДОВІДНИК
з питань реалізації права
соціального захисту осіб рядового та
начальницького складу служби
цивільного захисту**

Черкаси 2022

УДК 349.3:351.84

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультету цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 2 від 20 жовтня 2022 року).

Рецензенти:

Олексій Биков – начальник Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Черкаської області, кандидат наук з державного управління;

Таїсія Шаповал – доцент кафедри державно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту економіки і права Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, кандидат історичних наук, доцент.

Тетяна Кришталь, Кирило Пасинчук, Юрій Горбаченко, Ольга Мельник, Сергій Тарасов. Довідник з питань реалізації права соціального захисту осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту. – Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. – 191 с.

«Довідник з питань реалізації права соціального захисту осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту» розроблено з метою підвищення рівня правового та соціального захисту співробітників ДСНС України, посилення захисту їх прав, свобод і законних інтересів.

Довідник буде корисним для органів управління та підрозділів ДСНС України як засіб методичної допомоги в процесі реалізації гарантій соціального захисту осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, а також може бути використаний на заняттях із гуманітарної підготовки особового складу.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ РЯДОВОГО І НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	5
1. Фінансова та матеріальна допомога	6
2. Пенсійне забезпечення	15
3. Забезпечення житлом	59
4. Медичне забезпечення та санаторне-курортне лікування	87
5. Гарантії соціального захисту осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту які беруть участь в операції Об'єднаних Сил та мають статус учасника бойових дій	131
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	189

ВСТУП

В Україні правова основа соціального захисту співробітників ДСНС закріплена у статті 17 Конституції, в якій вказано, що держава гарантує соціальний захист громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членам їх сімей.

Держава забезпечує соціальний та правовий захист осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, працівників органів управління та сил цивільного захисту і членів їхніх сімей відповідно до Конституції України, Кодексу цивільного захисту України та інших законодавчих актів.

Кодексом цивільного захисту України регламентовано наступні гарантії соціального захисту осіб рядового та начальницького складу ДСНС: безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я ДСНС; санаторно-курортне лікування за рахунок коштів, передбачених на утримання ДСНС; забезпечення житлом за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів; отримання грошової компенсації за піднайом (найом, оренду) жилого приміщення; одноразова грошова допомога у разі смерті, інвалідності або каліцтва співробітника; знижка у розмірі 50 відсотків при оплаті за користування житлом (квартирна плата) та комунальними послугами; право на позачергове придбання квитків на всі види транспорту незалежно від наявності вільних місць, а також розміщення у готелях під час службових відряджень; виплата підйомної допомоги у разі переїзду на нове місце служби; пенсійне забезпечення.

Таким чином, основними формами соціального захисту особового складу служби цивільного захисту є:

- медичне забезпечення та санаторно-курортне лікування;
- державне обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд);
- пенсійне забезпечення;
- державна фінансова й матеріальна допомога.

ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ РЯДОВОГО І НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Авторським колективом було вивчено та проаналізовано чинну нормативно-правову базу, норми якої визначають порядок соціального захисту в системі ДСНС України.

На рис. 1 представлено складові гарантії соціального захисту осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

Для зручності користування схемою – налаштована навігація в роботі з довідником. Таким чином, натиснувши на будь-який розділ схеми, автоматично за посиланням переходимо у відповідний розділ.

На початку кожного розділу є перелік нормативно-правових актів, натиснувши на які, можна перейти на веб-сайт, де більш детально ознайомитися з відповідними нормами соціального захисту осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

Рис. 1. Гарантії соціального захисту осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

1. ФІНАНСОВА ТА МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА

1. [Конституція України.](#)
2. [Кодекс цивільного захисту України.](#)
3. [Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 908 «Про порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі \(смерті\), травми або поранення, захворювання чи інвалідності осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту».](#)
4. [Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2013 р. № 413 «Про затвердження переліку сімейних обставин та інших поважних причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з військової служби та із служби осіб рядового і начальницького складу».](#)

Витяг з Конституції України

Стаття 43. Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Стаття 45. Кожен, хто працює, має право на відпочинок.

Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час.

Витяг з Кодексу цивільного захисту України

ГЛАВА 25. МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА ТА СТРАХУВАННЯ.

Стаття 118. Виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання чи інвалідності осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

1. У разі загибелі (смерті) особи рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту під час виконання службових обов'язків сім'ї

загиблого (померлого), а в разі її відсутності - його батькам та утриманцям виплачується одноразова грошова допомога у розмірі десятирічного грошового забезпечення загиблого (померлого) за останньою посадою, яку він обіймав, у порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

2. У разі травми або поранення, заподіяного особі рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту під час виконання службових обов'язків, а також інвалідності, що настала у період проходження служби або не пізніше ніж через три місяці після звільнення із служби, чи після закінчення цього строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що стався у період проходження служби, пов'язаного з виконанням службових обов'язків, залежно від ступеня втрати працездатності такій особі виплачується одноразова грошова допомога у розмірі до п'ятирічного грошового забезпечення за останньою посадою у порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України. Визначення ступеня втрати працездатності особою рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту у період проходження служби у кожному випадку ушкодження здоров'я здійснюється в індивідуальному порядку відповідно до законодавства.

3. У всіх випадках розмір одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) особи рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту не може бути меншим за стократний розмір прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на час виплати допомоги.

4. Якщо особа рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту або члени її сім'ї одночасно має право на отримання одноразової грошової допомоги з підстав, передбачених цією статтею, та одноразової грошової допомоги або компенсаційної виплати, встановленої іншими законами, виплата відповідних грошових сум здійснюється за однією з підстав за вибором особи, яка має право на отримання таких виплат.

ГЛАВА 27. ДОДАТКОВІ ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Стаття 121. Соціальний захист членів сімей осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та основних працівників професійних аварійно-рятувальних служб.

2. У разі загибелі (смерті) особи рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту під час проходження служби членам її сім'ї або особі, яка здійснила її поховання, виплачується допомога на поховання і компенсація матеріальних витрат на ритуальні послуги та спорудження надгробка у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 123. Проїзд осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та рятувальників

1. У разі службових відряджень особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та рятувальники мають право на позачергове придбання квитків на всі види транспорту незалежно від наявності вільних місць, а також розміщення у готелях.

2. Особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту у разі переїзду на нове місце служби виплачується підйомна допомога у розмірі та порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Стаття 125. Грошове забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

1. Держава гарантує достатнє грошове забезпечення особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту з метою створення умов для належного та сумлінного виконання ними службових обов'язків.

2. Порядок та умови грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 126. Оплата праці працівників, які забезпечують відомчу та місцеву пожежну охорону і входять до складу формувань або спеціалізованих служб цивільного захисту

1. Оплата праці працівників, які забезпечують відомчу та місцеву пожежну охорону, здійснюється відповідно до законодавства.

2. Оплата праці працівників, які входять до складу формувань або спеціалізованих служб цивільного захисту, за час їх роботи з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації здійснюється за основною посадою відповідно до законодавства.

3. Винагорода особам, які забезпечують добровільну пожежну охорону, за час їх участі у гасінні пожеж, здійсненні пожежно-профілактичних заходів та чергувань, громадянам, які залучалися в індивідуальному порядку до робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, здійснюється згідно з укладеними цивільно-правовими договорами між такими особами та Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, суб'єктом господарювання, які залучали громадян до проведення зазначених робіт, за рахунок коштів, що виділяються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, з розрахунку середньомісячного заробітку за місцем основної роботи, але не менше десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 129. Право осіб рядового і начальницького складу цивільного захисту на відпустки. Порядок надання особам рядового і начальницького складу цивільного захисту відпусток та відкликання з них.

2. Особам рядового і начальницького складу цивільного захисту надаються щорічні основні відпустки із збереженням грошового і матеріального забезпечення та наданням грошової допомоги на оздоровлення у розмірі місячного грошового забезпечення.

19. Відпустки для лікування у зв'язку з хворобою із збереженням грошового та матеріального забезпечення надаються на підставі висновку лікарсько-експертної комісії.

25. У рік звільнення зазначених у частинах двадцять третій, двадцять четвертій цієї статті осіб рядового та начальницького складу цивільного захисту із служби у разі невикористання ними щорічної основної або додаткової відпустки їм виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної основної відпустки, а також дні додаткової відпустки.

**Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 908
«Про порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі
загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання чи інвалідності
осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту»**

*{Назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
№ 613 (613-2013-п) від 21.08.2013}*

ПОРЯДОК

та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті),
травми або поранення, захворювання чи інвалідності осіб рядового і
начальницького складу служби цивільного захисту

1. У разі загибелі (смерті) осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту під час виконання службових обов'язків сім'ям загиблих (померлих), а за відсутності сім'ї батькам та утриманцям таких осіб виплачується одноразова грошова допомога в розмірі десятирічного грошового забезпечення загиблих (померлих) за останніми посадами, які вони займали.

Право на отримання одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) осіб рядового і начальницького складу мають особи, визначені відповідно до статей 30 і 31 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». При цьому батьки і дружина (чоловік) мають право на отримання зазначеної допомоги незалежно від віку та працездатності.

Особи рядового і начальницького складу вважаються такими, що виконують службові обов'язки, під час:

перебування на території органу, підрозділу, організації, установи, навчального закладу, в яких вони проходять службу (далі - підрозділ), протягом часу, визначеного розпорядком (розкладом занять), включаючи перерви, якщо це зумовлено службовою необхідністю;

прямування на службу або із служби, а також під час службової поїздки і повернення до місця служби;

перебування поза територією підрозділу, якщо це пов'язано з виконанням обов'язків особи рядового і начальницького складу або наказу відповідного начальника;

виконання державного обов'язку, зокрема не пов'язаного із службою, а також обов'язку з урятування людського життя, охорони державної власності, підтримання службової дисципліни та охорони правопорядку.

2. Грошова допомога виплачується:

1) особам рядового і начальницького складу у разі травми або поранення, захворювання без настання інвалідності, пов'язаного з виконанням службових обов'язків, у розмірі, який визначається з урахуванням ступеня втрати працездатності у відсотках трирічного грошового забезпечення;

2) особам рядового і начальницького складу у разі настання інвалідності в період проходження служби та особам, звільненим із служби, у разі настання інвалідності не пізніше ніж через три місяці після звільнення, а якщо інвалідність настала внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження служби, незалежно від строку, який минув після звільнення із служби, у розмірі:

48-місячного грошового забезпечення - інвалідам I групи;

42-місячного грошового забезпечення - інвалідам II групи;

36-місячного грошового забезпечення - інвалідам III групи;

3) особам рядового і начальницького складу та особам, звільненим із служби, у разі настання інвалідності внаслідок виконання службових обов'язків у розмірі:

60-місячного грошового забезпечення - інвалідам I групи;

54-місячного грошового забезпечення - інвалідам II групи;

48-місячного грошового забезпечення - інвалідам III групи.

3. Розмір одноразової грошової допомоги визначається виходячи з окладу за спеціальним званням, відсоткової надбавки за вислугу років, посадового окладу за останньою посадою, яку займала особа рядового або начальницького складу на день загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання, установлення інвалідності, а особа, звільнена із служби, - на день звільнення.

Для визначення розміру грошової допомоги, що виплачується сім'ї (у разі її відсутності - батькам та утриманцям) особи рядового або начальницького складу, яка загинула під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах проведення антитерористичної операції, або померла внаслідок поранень, отриманих під час такої участі, до грошового забезпечення, виходячи з якого здійснюється розрахунок грошової допомоги, включаються посадовий оклад, оклад за спеціальним званням, відсоткова надбавка за вислугу років та інші щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, премії), але не більш як 5075 гривень у розрахунку на місяць.

Якщо особі рядового чи начальницького складу протягом двох років після первинного встановлення інвалідності або ступеня втрати працездатності без встановлення інвалідності під час повторного огляду встановлено згідно з рішенням медико-соціальної експертної комісії вищу групу чи іншу причину інвалідності або більший відсоток втрати працездатності, що дає їй право на отримання одноразової грошової допомоги в більшому розмірі, виплата проводиться з урахуванням раніше виплаченої суми.

4. Для виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) особи рядового або начальницького складу члени його сім'ї, а за їх відсутності батьки та утриманці, подають до підрозділу або його правонаступника такі документи:

заяву від кожного повнолітнього члена сім'ї, а за наявності неповнолітніх дітей від іншого з батьків або опікунів чи піклувальників про виплату грошової допомоги;

витяг з наказу про виключення загиблої особи рядового або начальницького складу із списків особового складу Служби;

постанову центральної лікарсько-експертної комісії ДСНС про причинний зв'язок смерті з виконанням службових обов'язків;

копію свідоцтва про смерть особи рядового або начальницького складу;

копію свідоцтва про народження особи рядового або начальницького складу - для виплати грошової допомоги батькам;

копію свідоцтва про шлюб особи рядового або начальницького складу - для виплати грошової допомоги дружині (чоловікові);

копію свідоцтва (свідоцтв) про народження дитини (дітей) - для виплати грошової допомоги дітям;

довідку вищого навчального закладу I-IV рівня акредитації або професійно-технічного навчального закладу про навчання дитини за

денною формою навчання - для виплати грошової допомоги повнолітнім дітям до досягнення ними 23 років;

копію сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я, по батькові та місце реєстрації;

копії довідок про присвоєння ідентифікаційних номерів повнолітніми членам сім'ї;

копію посвідчення про призначення особи опікуном чи піклувальником (у разі здійснення опіки чи піклування над дітьми загиблого (померлого));

довідку від кожного повнолітнього члена сім'ї, а за наявності неповнолітніх дітей від іншого з батьків або опікунів чи піклувальників про те, що їм не провадилися інші передбачені законами виплати у разі загибелі (смерті) особи рядового або начальницького складу.

5. Для виплати одноразової грошової допомоги у разі травми або поранення, захворювання чи інвалідності особи, зазначені у пункті 2 цього Порядку, подають до підрозділу або його правонаступника такі документи: заяву про виплату одноразової грошової допомоги;

довідку медико-соціальної експертної комісії про встановлення групи інвалідності або ступінь втрати працездатності разом з рішенням відповідної військово-медичної установи про визнання травми або поранення, захворювання;

постанову центральної лікарсько-експертної комісії ДСНС про придатність до служби і причинно-наслідковий зв'язок травми або поранення, захворювання з виконанням службових обов'язків або проходженням служби;

копію сторінок паспорта з даними про прізвище, ім'я, по батькові та місце реєстрації;

довідку про те, що їм не провадилися інші передбачені законами виплати у разі травми або поранення, захворювання чи настання інвалідності;

копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера.

6. Підрозділ подає ДСНС висновок щодо можливості виплати грошової допомоги, до якого додаються документи, зазначені в пунктах 4 і 5 цього Порядку, а також довідку про грошове забезпечення та копію документа, що свідчить про обставини загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання, захворювання чи нещасного випадку, який трапився з особою рядового або начальницького складу.

Служба приймає на підставі поданих документів рішення щодо призначення одноразової грошової допомоги та надсилає його разом із зазначеними документами підрозділу для видання наказу про виплату такої допомоги особам, які мають право на її отримання.

Одноразова грошова допомога виплачується не пізніше ніж протягом двох місяців з дня прийняття відповідного рішення у межах коштів, передбачених у державному бюджеті на такі цілі, шляхом її перерахування на рахунок в установі банку, відкритий отримувачем допомоги.

7. Особи, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги:

можуть звернутися до підрозділу для її виплати протягом трьох років з дня загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання чи настання інвалідності;

за наявності підстав для здійснення також інших передбачених законами виплат у зв'язку із загибеллю (смертю), травмою або пораненням, захворюванням чи інвалідністю осіб рядового або начальницького складу мають право лише на одну з таких виплат за їх вибором.

8. Одноразова грошова допомога не виплачується, якщо загибель (смерть), травма або поранення, захворювання чи інвалідність:

настали у зв'язку з вчиненням особою рядового або начальницького складу злочину чи адміністративного правопорушення або є наслідком вчинення дій у стані алкогольного сп'яніння чи у стані, зумовленому вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, інших одурманювальних засобів;

є наслідком умисного заподіяння особою рядового або начальницького складу собі тілесного ушкодження або здійснення самогубства чи замаху на самогубство, якщо зазначені дії не зумовлені хворобливим станом або доведенням її до самогубства.

**Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2013 р. № 413
«Про затвердження переліку сімейних обставин та інших поважних
причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з
військової служби та із служби осіб рядового і начальницького
складу»**

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1009 від 02.12.2015,
№ 477 від 27.07.2016}*

ПЕРЕЛІК

сімейних обставин та інших поважних причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з військової служби та із служби осіб рядового і начальницького складу

Військовослужбовці, крім військовослужбовців строкової військової служби, та особи рядового і начальницького складу на їх прохання можуть бути звільнені з військової служби та із служби осіб рядового і

начальницького складу через такі сімейні обставини та інші поважні причини:

виховання матір'ю (батьком) - військовослужбовцем, особою рядового чи начальницького складу, яка (який) не перебуває у шлюбі, дитини або кількох дітей, що з нею (з ним) проживають, без батька (матері);

утримання матір'ю (батьком) - військовослужбовцем, особою рядового чи начальницького складу, яка (який) не перебуває у шлюбі, повнолітньої дочки, сина віком до 23 років, якщо вона (він) є інвалідом I чи II групи або продовжує навчання (студенти, курсанти, слухачі (крім курсантів і слухачів військових навчальних закладів), стажисти вищого навчального закладу) і у зв'язку з цим потребує матеріальної допомоги матері (батька);

укладення шлюбу військовослужбовцем, особою рядового чи начальницького складу із громадянкою (громадянином) України, іноземцем або особою без громадянства, що постійно проживає за межами України;

хвороба військовослужбовця, особи рядового чи начальницького складу або члена його сім'ї, якщо така хвороба згідно з висновком лікарської або лікарсько-експертної комісії перешкоджає військовослужбовцю або особі рядового чи начальницького складу проходити службу в даній місцевості чи проживати в ній членові його сім'ї, у разі відсутності можливості переміщення (переведення) до іншої місцевості;

необхідність постійного стороннього догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною, а також батьками своїми чи дружини (чоловіка), що підтверджується відповідним медичним висновком медико-соціальної експертної комісії для осіб віком понад 18 років чи лікарсько-консультативної комісії для осіб до 18 років;

наявність у військовослужбовця, особи рядового чи начальницького складу трьох і більше дітей;

неможливість призначення одного з військовослужбовців, осіб рядового чи начальницького складу, які перебувають у шлюбі, в межах одного населеного пункту (гарнізону) в разі переміщення (переведення) дружини (чоловіка) на нове місце служби до іншого населеного пункту (гарнізону);

довгострокове відрядження за кордон дружини (чоловіка) військовослужбовця, особи рядового і начальницького складу.

2. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. [Конституція України.](#)
2. [Кодекс цивільного захисту України.](#)
3. [Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 5 листопада 1991 року № 1788-XII.](#)
4. [Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 року № 2262-XII.](#)
5. [Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV.](#)
6. [Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 р. № 393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб».](#)

Витяг з Конституції України

Стаття 46. Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Витяг з Кодексу цивільного захисту України

ГЛАВА 28. ГРОШОВЕ ТА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ОПЛАТА ПРАЦІ

Стаття 127. Пенсійне забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

1. Пенсійне забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту здійснюється у порядку та розмірах,

встановлених Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Витяг із Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Право громадян України на державне пенсійне забезпечення.

Громадяни України мають право на державне пенсійне забезпечення за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та в інших випадках, передбачених цим Законом.

Стаття 2. Види державних пенсій.

За цим Законом призначаються:

а) трудові пенсії:

за віком;

по інвалідності;

в разі втрати годувальника;

за вислугу років.

Стаття 3. Особи, які мають право на трудову пенсію.

Право на трудову пенсію мають особи, зайняті суспільно корисною працею, при додержанні інших умов, передбачених цим Законом:

г) інші особи, які підлягають державному соціальному страхуванню;

є) особи, які стали інвалідами у зв'язку з виконанням державних чи громадських обов'язків або у зв'язку з виконанням дій по рятуванню людського життя, охороні державної, колективної та індивідуальної власності, а також по охороні правопорядку;

з) члени сімей осіб, вказаних у цій статті, і пенсіонерів з числа цих осіб - у разі втрати годувальника.

Стаття 4. Пенсійне забезпечення військовослужбовців та їх сімей.

Умови, норми та порядок пенсійного забезпечення військовослужбовців, а також осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейських та членів їхніх сімей встановлюються Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». Їм надається також право на одержання пенсій на підставах, передбачених цим Законом, незалежно від місця проходження військової служби. При цьому всі види грошового забезпечення військовослужбовців, а також осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейських враховуються нарівні із заробітною платою робітників і службовців.

Стаття 5. Особи, які мають право на соціальну пенсію.

Стаття 6. Право вибору пенсії.

Стаття 7. Звернення за призначенням пенсії.

Стаття 8. Кошти на виплату пенсій. Звільнення пенсій від податків.

Виплата пенсій здійснюється з коштів Пенсійного фонду України.

Пенсійний фонд України є самостійною фінансово-банківською системою, не входить до складу державного бюджету України, формується за рахунок коштів, що відраховуються підприємствами і організаціями (в тому числі й тими, що використовують працю громадян за угодами цивільно-правового характеру) на заходи соціального страхування за тарифами, диференційованими залежно від небезпечності, шкідливості, тяжкості робіт та стану інших умов праці, страхових внесків громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, обов'язкових страхових внесків громадян, а також коштів державного бюджету України.

Фінансування витрат на виплату пенсій проводиться по всій території України щомісячно незалежно від надходжень коштів та соціально-економічного стану конкретних регіонів за рахунок перерозподілу коштів Пенсійного фонду України в межах країни. Забороняється розрив у строках фінансування витрат на виплату пенсій у різних адміністративно-територіальних одиницях.

Пенсії не підлягають оподаткуванню.

Стаття 9. Добровільне страхування додаткової пенсії.

Стаття 10. Органи, що здійснюють пенсійне забезпечення.

Пенсійне забезпечення відповідно до цього Закону здійснюється органами Пенсійного фонду України.

Стаття 11. Питання, що належать до відання Кабінету Міністрів України.

До відання Кабінету Міністрів України належать питання, пов'язані з реалізацією і додержанням гарантій, передбачених цим Законом.

Розділ II. ТРУДОВІ ПЕНСІЇ. ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ

Стаття 12. Умови призначення пенсій за віком.

Стаття 13. Пенсії за віком на пільгових умовах.

Стаття 14. Особливості пенсійного забезпечення працівників, зайнятих на підземних і відкритих гірничих роботах та в металургії.

Стаття 15. Пенсії громадянам, які постраждали від Чорнобильської катастрофи.

Стаття 16. Пенсії за віком інвалідам, учасникам війни, сім'ям загиблих (померлих) військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та поліцейських.

Військовослужбовці, особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та поліцейські, які брали участь у бойових діях, а також ті, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних при захисті Батьківщини або при виконанні інших обов'язків військової

служби (службових обов'язків), або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті чи виконанням інтернаціонального обов'язку, а також батьки і дружини (якщо вони не взяли повторний шлюб) військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та поліцейських, які померли (загинули) у період проходження військової служби (виконання службових обов'язків) чи після звільнення зі служби, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних при виконанні обов'язків військової служби (службових обов'язків), захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи чи виконанням інтернаціонального обов'язку, мають право на пенсію:

чоловіки - після досягнення 55 років і при стажі роботи не менше 25 років;

жінки - після досягнення 50 років і при стажі роботи не менше 20 років.

Стаття 17. Пенсії за віком багатодітним матерям і матерям інвалідів з дитинства.

Стаття 18. Пенсії за віком окремим категоріям громадян.

Стаття 19. Розміри пенсій за віком.

Стаття 20. Пенсії за віком при неповному стажі роботи.

Стаття 21. Надбавки до пенсії за віком.

Стаття 22. Період, на який призначаються пенсії за віком.

ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

Стаття 23. Умови призначення пенсій по інвалідності

Стаття 24. Групи інвалідності.

Стаття 25. Стаж роботи, який дає право на пенсію по інвалідності.

Стаття 26. Інвалідність внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання.

Стаття 27. Пенсії по інвалідності громадянам України - переселенцям з інших держав.

Стаття 28. Пенсії по інвалідності особам, які навчаються.

Стаття 29. Розміри пенсій по інвалідності.

Стаття 30. Пенсії по інвалідності при неповному стажі роботи.

Стаття 31. Розміри пенсій по інвалідності особам, які навчаються.

Стаття 32. Розміри пенсій особам, які стали інвалідами при виконанні громадянського обов'язку.

Стаття 33. Надбавки до пенсії по інвалідності.

Стаття 34. Період, на який призначається пенсія по інвалідності.

Стаття 35. Строк виплати пенсії при зміні групи інвалідності або відновленні здоров'я.

Стаття 36. Умови поновлення виплати пенсії при перервах в інвалідності.

ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

Стаття 37. Члени сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника.

Стаття 38. Члени сім'ї, які вважаються утриманцями.

Стаття 39. Виплата пенсії в разі втрати годувальника дітям, які перебувають на повному державному утриманні.

Стаття 40. Право на пенсію в разі втрати годувальника усиновителів і усиновлених.

Стаття 41. Право на пенсію в разі втрати годувальника вітчима і мачухи, пасинка і падчірки.

Стаття 42. Збереження пенсії в разі втрати годувальника при новому одруженні.

Стаття 43. Стаж роботи годувальника, який дає право на пенсію.

Стаття 44. Розміри пенсій в разі втрати годувальника.

Стаття 45. Пенсії в разі втрати годувальника при неповному стажі роботи.

Стаття 46. Право на звернення за призначенням пенсії в разі втрати годувальника без обмеження строком.

Стаття 47. Період, на який призначається пенсія в разі втрати годувальника. Зміна розміру пенсії.

Стаття 48. Призначення однієї пенсії в разі втрати годувальника на всіх членів сім'ї. Виділення частки пенсії

Стаття 49. Розмір пенсії в разі втрати годувальника при зміні кількості членів сім'ї.

Стаття 50. Порядок і строки встановлення інвалідності членам сім'ї.

ПЕНСІЯ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ

Стаття 51. Підстави пенсійного забезпечення за вислугу років.

Стаття 52. Працівники, які мають право на пенсію за вислугу років.

Стаття 53. Розміри пенсій за вислугу років.

Стаття 54. Окремі категорії працівників авіації і льотно-випробного складу, які мають право на пенсію за вислугу років.

Стаття 55. Окремі категорії працівників інших галузей народного господарства, які мають право на пенсію за вислугу років.

ОБЧИСЛЕННЯ СТАЖУ РОБОТИ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПЕНСІЙ

Стаття 56. Види трудової діяльності, що зараховується до стажу роботи, який дає право на трудову пенсію.

Стаття 57. Пільги по обчисленню стажу за час перебування на фронті.

Стаття 58. Пільги по обчисленню стажу роботи реабілітованим громадянам.

Стаття 59. Пільги по обчисленню стажу за період Другої світової війни.

Стаття 60. Пільги по обчисленню стажу за роботу в деяких медичних закладах.

Стаття 61. Порядок включення в стаж роботи окремих видів робіт.

Стаття 62. Порядок підтвердження стажу роботи.

Стаття 63. Умови зарахування до стажу роботи іноземним громадянам часу роботи за межами України.

ОБЧИСЛЕННЯ ПЕНСІЙ

Стаття 64. Обчислення пенсій у процентах до середньомісячного заробітку.

Стаття 65. Загальний порядок визначення середньомісячного заробітку для обчислення пенсій.

Стаття 66. Види оплати праці, що враховуються при обчисленні пенсій.

Стаття 67. Обчислення пенсій членам творчих спілок.

Стаття 68. Обчислення пенсій при неповному стажі роботи.

Стаття 69. Перерахунок пенсій з більш високого заробітку.

Стаття 70. Перерахунок пенсій при неповному стажі роботи.

Стаття 71. Обчислення пенсій особам, які навчаються.

Стаття 72. Обчислення заробітку за період роботи за межами України.

Стаття 73. Обчислення пенсій громадянам України - переселенцям з інших держав.

Стаття 74. Обчислення пенсій сім'ям пенсіонерів.

Стаття 76. Члени сім'ї, на яких нараховуються надбавки до пенсій.

Стаття 77. Підвищення пенсій деяким категоріям громадян.

Стаття 78. Перерахунок пенсії у зв'язку із зміною в сімейному стані, влаштуванням на роботу або її припиненням.

Стаття 79. Визначення суми заробітку та розміру пенсії.

ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЙ

Стаття 80. Порядок звернення за призначенням пенсії.

Стаття 81. Органи, що призначають пенсії.

Стаття 82. Строки розгляду документів про призначення пенсій.

Стаття 83. Строки призначення пенсій.

Стаття 84. Строки перерахунку призначеної пенсії.

ВИПЛАТА ПЕНСІЙ

Стаття 85. Виплата пенсій.

Стаття 86. Виплата пенсій за довіреністю.

Стаття 87. Виплата пенсій за минулий час.

Стаття 88. Виплата пенсій особам, які проживають у будинках-інтернатах (пансіонатах), стаціонарних відділеннях територіальних центрів соціального обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян і дитячих будинках-інтернатах.

Стаття 89. Виплата пенсії за час позбавлення волі.

Стаття 90. Відрахування з пенсій.

Стаття 91. Виплата недоодержаної пенсії у зв'язку із смертю пенсіонера і виплата допомоги на поховання.

Стаття 92. Виплата пенсій громадянам, які виїхали за кордон.

Розділ III. СОЦІАЛЬНІ ПЕНСІЇ

Стаття 93. Громадяни, які мають право на соціальну пенсію.

Стаття 94. Розміри соціальних пенсій.

Стаття 95. Право вибору соціальної пенсії або надбавки до трудової пенсії.

Стаття 96. Порядок призначення та виплати пенсій.

Розділ IV. ПОРЯДОК І УМОВИ ПЕРЕРАХУНКУ ПЕНСІЙ

Стаття 97. Підвищення пенсій у зв'язку з індексацією грошових доходів населення.

Стаття 98. Перерахунок раніше призначених пенсій.

Стаття 99. Заробіток, який враховується при перерахунку пенсій.

Стаття 100. Порядок призначення пільгових пенсій особам, які мали право на пенсію на пільгових умовах до введення в дію цього Закону.

Розділ V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ І ГРОМАДЯН. РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ З ПЕНСІЙНИХ ПИТАНЬ

Стаття 101. Відповідальність за достовірність даних і документів, виданих для оформлення пенсії.

Стаття 102. Обов'язок пенсіонерів повідомляти органи, що призначають пенсії про зміну умов, що впливають на виплату пенсій.

Стаття 103. Стягнення сум пенсії, над міру виплачених пенсіонером внаслідок зловживань з його боку.

Стаття 104. Оскарження рішень органу, який призначає пенсії.

Витяг із Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»

Цей Закон визначає умови, норми і порядок пенсійного забезпечення громадян України із числа осіб, які перебували на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Національній поліції, Національному антикорупційному бюро України, Службі судової охорони, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції, Бюро економічної безпеки України чи Державній кримінально-виконавчій службі України, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за цим Законом.

Закон має на меті реалізацію особами, які мають право на пенсію за цим Законом, свого конституційного права на державне пенсійне забезпечення у випадках, передбачених Конституцією України та цим Законом, і спрямований на встановлення єдності умов та норм пенсійного забезпечення зазначеної категорії громадян України.

Держава гарантує гідне пенсійне забезпечення осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, шляхом встановлення їм пенсій не нижче прожиткового мінімуму, визначеного законом, перерахунок призначених пенсій у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення, надання передбачених законодавством державних соціальних гарантій, вжиття на державному рівні заходів, спрямованих на їх соціальний захист.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Види пенсійного забезпечення.

Особи з числа військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу, особи, які мають право на пенсію за цим Законом при наявності встановленої цим Законом вислуги на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Національній поліції та на службі на посадах начальницького складу в Національному антикорупційному бюро України, Службі судової охорони і в державній пожежній охороні, службі в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, в органах і підрозділах цивільного захисту, податкової міліції, Бюро економічної безпеки України, Державної кримінально-виконавчої служби України мають право на довічну пенсію за вислугу років.

Військовослужбовці, особи, які мають право на пенсію за цим Законом, які стали особами з інвалідністю за умов, передбачених цим Законом, набувають право на пенсію по інвалідності.

Члени сімей військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, які загинули чи померли або пропали безвісти, мають право на пенсію в разі втрати годувальника.

Стаття 1-1. Законодавство про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за цим Законом.

Законодавство про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, базується на Конституції України і складається з цього Закону, Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та інших нормативно-правових актів України, прийнятих відповідно до цих законів.

Зміна умов і норм пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, здійснюється виключно шляхом внесення змін до цього Закону та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Стаття 1-2. Особи, які мають право на пенсійне забезпечення на умовах цього Закону.

Право на пенсійне забезпечення на умовах цього Закону мають звільнені зі служби (крім випадків призначення пенсії в разі втрати годувальника дружині (чоловіку) з урахуванням вимог частини п'ятої статті 30 цього Закону, яка призначається незалежно від звільнення зі служби):

б) особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України, поліцейські, співробітники Служби судової охорони, особи начальницького складу податкової міліції, особи, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, особи начальницького і рядового складу Державної кримінально-виконавчої служби України, особи начальницького і рядового складу органів і підрозділів цивільного захисту.

Стаття 2. Умови пенсійного забезпечення.

Військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, які мають право на пенсійне забезпечення, пенсії відповідно до цього Закону призначаються і виплачуються після звільнення їх зі служби.

Пенсіонерам з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за цим Законом, у разі повторного прийняття їх на військову службу до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Державної спеціальної служби транспорту, службу до Національної поліції, Національного антикорупційного бюро

України, Бюро економічної безпеки України, Служби судової охорони, органів та підрозділів цивільного захисту та Державної кримінально-виконавчої служби України виплата пенсій на час їх служби припиняється. При наступному звільненні із служби цих осіб виплата їм пенсій здійснюється з урахуванням загальної вислуги років на день останнього звільнення.

Пенсіонерам із числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за цим Законом, у разі призову їх на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийняття за контрактом на військову службу чи службу цивільного захисту, в тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, служби цивільного захисту, до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів та підрозділів цивільного захисту під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення виплата пенсій не припиняється. Після звільнення із служби таких осіб виплата їм пенсій здійснюється з урахуванням додаткової вислуги років від часу призову їх на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або повторного прийняття їх на службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, служби цивільного захисту до дня фактичного звільнення. Якщо новий розмір пенсії цих осіб буде меншим за розмір, який вони отримували до призову або повторного прийняття їх на службу, виплата їм пенсій здійснюється у розмірі, який вони отримували до призову або прийняття на службу в особливий період.

Зазначений у частині третій цієї статті порядок збереження, нарахування та виплати пенсій поширюється на пенсіонерів з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за цим Законом, прийнятих на службу на посади поліцейських до підрозділів поліції особливого призначення.

Військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом пенсії по інвалідності, а членам їх сімей пенсії в разі втрати годувальника призначаються незалежно від тривалості служби.

Стаття 5. Призначення пенсій на підставах, установлених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Особам, звільненим з військової служби, іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членам їх сімей може призначатися (за їх бажанням) пенсія на умовах і в порядку, передбачених Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування". При цьому для

обчислення пенсій враховуються всі види грошового забезпечення, що отримували зазначені особи, які мають право на пенсію за цим Законом, перед звільненням зі служби.

На підставах, установлених Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", призначаються також пенсії особам, звільненим з військової служби, та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, позбавленим військових або спеціальних звань (у тому числі під час перебування їх у запасі або у відставці), а також звільненим зі служби у зв'язку із засудженням за умисне кримінальне правопорушення, вчинене з використанням свого посадового становища, або притягненням до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, та членам їх сімей.

Порядок сплати сум несплачених страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування Пенсійному фонду України за відповідні роки служби щодо осіб, які не набули (не набудуть) права на пенсію за вислугу років згідно з цим Законом, або осіб, звільнених з військової служби, які виявили бажання отримувати пенсію в порядку і на умовах, передбачених Законом України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5-1. Призначення пенсій особам, звільненим з військової служби, та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, поновленим у військовому (спеціальному) званні.

Особам, звільненим з військової служби, та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, поновленим у військовому (спеціальному) званні, крім осіб, звільнених зі служби у зв'язку із засудженням за умисне кримінальне правопорушення, вчинене з використанням свого посадового становища, пенсії призначаються на умовах і за нормами, встановленими цим Законом, якщо вони на день позбавлення військового (спеціального) звання мали право на пенсію за вислугу років або по інвалідності (статті 12, 18-20).

Стаття 6. Пенсії сім'ям померлих пенсіонерів.

Сім'ї померлих пенсіонерів з числа військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом мають право на пенсію в разі втрати годувальника на загальних підставах із членами сімей військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом.

Стаття 7. Право вибору пенсії.

Військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей, які одночасно мають право на різні державні пенсії, призначається одна пенсія за їх вибором. У разі якщо особа має

право на отримання пенсії відповідно до цього Закону та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", призначається одна пенсія за її вибором. При цьому різниця між розміром пенсії, на який особа має право відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", і розміром пенсії із солідарної системи відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", яка визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, фінансується за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 8. Кошти на виплату пенсій.

Виплата пенсій, у тому числі додаткових пенсій, доплат, надбавок та підвищень до них, компенсаційних виплат, встановлених законодавством, особам, які мають право на пенсію згідно з цим Законом, забезпечується за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 9. Виплата одноразової грошової допомоги при звільненні зі служби.

Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом та звільняються зі служби за станом здоров'я, працівникам міліції (особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ), які на момент опублікування Закону України "Про Національну поліцію" проходили службу в органах внутрішніх справ, мали календарну вислугу не менше п'яти років і до 7 листопада 2015 року були звільнені із служби в органах внутрішніх справ незалежно від підстав звільнення та продовжили роботу в Міністерстві внутрішніх справ або Національній поліції (їхніх територіальних органах, закладах і установах) на посадах, що заміщуються державними службовцями відповідно до Закону України "Про державну службу", а в навчальних, медичних закладах та науково-дослідних установах - на будь-яких посадах, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення зі служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, у зв'язку з прямим підпорядкуванням близькій особі, систематичним невиконанням умов контракту командуванням, на підставах, визначених пунктом 1 частини другої статті 36 Закону України "Про розвідку", а також у зв'язку з настанням особливого періоду та небажанням продовжувати військову службу військовослужбовцем-жінкою, яка має дитину (дітей) віком до 16 років одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби виплачується за наявності вислуги 10 років і більше.

Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, при звільненні зі служби за власним бажанням, через сімейні обставини або інші поважні причини, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, які мають вислугу 10 років і більше виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 25 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, при звільненні зі служби за службовою невідповідністю, у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем чи у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, у зв'язку з набранням законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, одноразова грошова допомога, передбачена цією статтею, не виплачується. Одноразова грошова допомога також не виплачується військовослужбовцям, звільненим з військової служби на підставах, визначених пунктами 2-4 частини другої статті 36 (крім випадків звільнення у зв'язку з виявленням однієї з підстав, зазначених у пунктах 1 і 9 частини другої статті 31) Закону України 2Прозрозвідку».

Виплата зазначеної в частинах першій та другій цієї статті одноразової грошової допомоги при звільненні зі служби особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, здійснюється Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією, Національним антикорупційним бюро України, Службою судової охорони, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах цивільного захисту, транспорту, виконання кримінальних покарань, пожежної і техногенної безпеки, єдину державну податкову політику, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами, за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на їх утримання.

Поліцейським, особам офіцерського складу, особам середнього, старшого та вищого начальницького складу органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби України, співробітникам Служби судової охорони, звільненим зі служби безпосередньо з посад, займаних в органах державної влади, органах

місцевого самоврядування або у сформованих ними органах, на підприємствах, в установах, організаціях і у вищих навчальних закладах із залишенням на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Національній поліції, Службі судової охорони, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі України, виплата одноразової грошової допомоги з підстав, передбачених частинами першою та другою цієї статті, здійснюється за рахунок коштів органів, у яких вони працювали.

Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом, у разі повторного їх звільнення зі служби одноразова грошова допомога, передбачена цією статтею, виплачується за період їх календарної служби з дня останнього зарахування на службу без урахування періоду попередньої служби, за винятком тих осіб, які при попередньому звільненні не набули права на отримання такої грошової допомоги.

Членам сімей осіб рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, та пенсіонерам з їх числа, які втратили годувальника, допомога виплачується в порядку і розмірах, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

Дія цієї статті не поширюється на осіб, які станом на 16 березня 2014 року проходили службу на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, крім осіб, які в установленому порядку продовжили службу за межами тимчасово окупованої території України.

Стаття 9-1. Щомісячна грошова допомога особам, які звільнені зі служби за віком, станом здоров'я чи у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію.

Особам, які звільнені зі служби за віком, станом здоров'я чи у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію, протягом одного року після звільнення зі служби виплачується щомісячна грошова допомога в розмірі окладу за військовим (спеціальним) званням.

Умови призначення та порядок виплати щомісячної грошової допомоги визначаються Кабінетом Міністрів України.

Розділ II

ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

Стаття 12. Умови призначення пенсій за вислугу років.

Стаття 13. Розміри пенсій за вислугу років.

Стаття 14. Мінімальний розмір пенсії за вислугу років.

Мінімальний розмір пенсії за вислугу років, що призначається відповідно до цього Закону, встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

Стаття 15. Підвищення пенсій за вислугу років.

Стаття 16. Надбавки та допомога до пенсії за вислугу років.

Стаття 17. Види служби та періоди часу, які зараховуються до вислуги років для призначення пенсії.

Стаття 17-1. Порядок обчислення вислуги років та визначення пільгових умов призначення пенсій особам, які мають право на пенсію за цим Законом.

Стаття 17-2. Документи, що мають підтверджувати окремі періоди проходження служби особою, яка має право на пенсію за цим Законом.

Розділ III

ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

Стаття 18. Умови призначення пенсій по інвалідності.

Стаття 19. Встановлення інвалідності.

Стаття 20. Причини інвалідності.

Стаття 21. Розміри пенсій по інвалідності.

Стаття 22. Мінімальні розміри пенсій по інвалідності.

Стаття 23. Призначення пенсій по інвалідності в розмірі пенсії за вислугу років.

Стаття 24. Надбавки та допомога до пенсії по інвалідності.

Стаття 25. Підвищення пенсій по інвалідності.

Стаття 26. Строки призначення і виплати пенсій по інвалідності.

Стаття 27. Перерахування пенсії при зміні групи інвалідності.

Стаття 28. Умови поновлення виплати пенсії в разі переривання інвалідності.

Розділ IV

ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

Стаття 29. Умови призначення пенсій в разі втрати годувальника.

Стаття 30. Члени сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника.

Стаття 31. Члени сім'ї, які вважаються утриманцями.

Стаття 32. Виплата пенсії в разі втрати годувальника дітям, які перебувають на повному державному утриманні.

Стаття 33. Право на пенсію в разі втрати годувальника усиновителів і усиновлених.

Стаття 34. Право на пенсію в разі втрати годувальника вітчима і мачухи, пасинка і падчерки.

Стаття 35. Збереження пенсії в разі втрати годувальника при повторному одруженні.

Стаття 36. Розміри пенсій в разі втрати годувальника.

Стаття 37. Мінімальні розміри пенсій в разі втрати годувальника.

Стаття 38. Обчислення пенсій в разі втрати годувальника круглим сиротам.

Стаття 39. Підвищення пенсій у разі втрати годувальника.

Стаття 40. Період, на який призначається пенсія в разі втрати годувальника. Зміна розміру пенсії.

Стаття 41. Призначення пенсії в разі втрати годувальника кожному члену сім'ї.

Стаття 42. Порядок і строки встановлення інвалідності членам сім'ї.

Розділ V

ОБЧИСЛЕННЯ ПЕНСІЙ

Стаття 43. Заробіток (грошове забезпечення) для обчислення пенсій.

Стаття 44. Перерахунок пенсій особам з числа військовослужбовців строкової служби та членів їх сімей.

Стаття 45. Обчислення пенсій в разі втрати годувальника членам сімей пенсіонерів.

Стаття 47. Підвищення пенсій деяким категоріям пенсіонерів.

Розділ VI

ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЙ

Стаття 48. Звернення за призначенням пенсій.

Стаття 49. Органи, які призначають пенсію, та строки розгляду документів про її призначення.

Стаття 50. Строки призначення пенсій.

Стаття 51. Строки перерахунку призначених пенсій.

Розділ VII

ВИПЛАТА ПЕНСІЙ

Стаття 52. Загальний порядок виплати пенсій. Органи, що виплачують пенсії.

Стаття 53. Виплата пенсій за довіреністю.

Стаття 54. Виплата пенсій працюючим пенсіонерам.

Стаття 55. Виплата пенсії за минулий час.

Стаття 56. Виплата пенсій особам, які перебувають на повному державному утриманні.

Стаття 57. Виплата пенсії в період перебування на стаціонарному лікуванні.

Стаття 58. Виплата пенсії на час позбавлення волі.

Стаття 59. Відрахування з пенсій.

Стаття 60. Обов'язок пенсіонерів повідомляти органам пенсійного забезпечення про зміну умов, що впливають на виплату пенсій.

Стаття 60-1. Відповідальність посадових осіб органів пенсійного забезпечення за безпідставно виплачені пенсії.

Стаття 61. Виплата пенсії та допомоги в разі смерті пенсіонера.

Стаття 62. Виплата пенсій громадянам, які виїхали за кордон.

Розділ VIII

ПОРЯДОК ПЕРЕРАХУНКУ ПЕНСІЙ

Стаття 63. Перерахунок раніше призначених пенсій.

Стаття 64. Індexація пенсій.

Стаття 65. Відповідальність за порушення законодавства про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.

Стаття 66. Оскарження рішень органу, що призначає пенсії.

Розділ IX

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

Витяг із Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV

Цей Закон, розроблений відповідно до Конституції України та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначає принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, призначення, перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду, що формується за рахунок страхових внесків роботодавців, бюджетних та інших джерел, передбачених цим Законом, а також регулює порядок формування Накопичувального пенсійного фонду та фінансування за рахунок його коштів видатків на оплату договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, членам їхніх сімей та іншим особам, передбаченим цим Законом.

Зміна умов і норм загальнообов'язкового державного пенсійного страхування здійснюється виключно шляхом внесення змін до цього Закону.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів.

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

актуарні розрахунки - фінансовий аналіз коротко- і довгострокових наслідків функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що містить прогноз фінансових потоків, оцінку фінансових зобов'язань, довгостроковий прогноз стану та стабільності системи, докладний аналіз коротко- і довгострокових фінансових наслідків будь-яких змін у цій системі;

діяльність з управління активами - професійна діяльність з управління активами інституційних інвесторів, порядок провадження якої визначено законодавством про ринки капіталу та організовані товарні ринки;

довічна пенсія (ануїтет) - пенсійна виплата за рахунок коштів, що обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку застрахованої особи, а у випадках, передбачених законом, - на індивідуальному пенсійному рахунку учасника недержавного пенсійного фонду, сума та порядок виплати якої визначаються в договорі страхування довічної пенсії, укладеному із страховою організацією, що сплачується особі після досягнення нею пенсійного віку, передбаченого цим Законом, або членам її сім'ї чи спадкоємцям у випадках, передбачених цим Законом;

застрахована особа - фізична особа, яка відповідно до цього Закону підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачуються чи сплачувалися у встановленому законом порядку страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

зберігач - банк, який провадить свою діяльність відповідно до законодавства про банки і банківську діяльність, обирається за результатами конкурсу і відповідає вимогам цього Закону щодо зберігання активів та обслуговування коштів Накопичувального фонду;

інвестиційний дохід - сума приросту вартості пенсійних активів Накопичувального пенсійного фонду за визначений проміжок часу, отримана за рахунок зміни їх ринкової вартості, і прибутку (збитку) від здійснення операцій з активами та пасивних доходів, нарахованих за цими пенсійними активами;

інвестиційний прибуток (збиток) - різниця між сумою інвестиційного доходу Накопичувального пенсійного фонду, отриманого за визначений проміжок часу, та сумою адміністративних видатків Накопичувального пенсійного фонду за цей період на оплату послуг, визначених відповідно до цього Закону.

коефіцієнт страхового стажу - величина, що визначається відповідно до цього Закону для обрахування страхового стажу при обчисленні розміру

пенсії у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

компанія з управління активами - юридична особа, яка здійснює управління активами на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу (діяльності з управління активами інституційних інвесторів) та обирається за результатами конкурсу;

конкурс - процес визначення на конкурентних засадах юридичної особи (групи юридичних осіб), яка запропонувала кращі послуги (виконання робіт) у накопичувальній системі пенсійного страхування у визначеному цим Законом порядку;

мінімальна пенсія - державна соціальна гарантія, розмір якої визначається цим Законом;

мінімальний страховий внесок - сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід);

накопичувальний пенсійний рахунок - частина персональної облікової картки в системі персоніфікованого обліку, яка відображає стан пенсійних активів застрахованої особи в накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

Накопичувальний пенсійний фонд (далі - Накопичувальний фонд) - цільовий позабюджетний фонд, який створюється відповідно до цього Закону, акумулює страхові внески застрахованих осіб, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках та інвестуються з метою отримання інвестиційного доходу на користь застрахованих осіб, пенсійні активи якого використовуються для оплати договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, а у випадках, передбачених цим Законом, членам їхніх сімей чи спадкоємцям та на інші цілі, передбачені цим Законом;

недержавний пенсійний фонд - недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення;

непрацездатні громадяни - особи, які досягли встановленого цим Законом віку, що дає право на призначення пенсії за віком, у тому числі на пільгових умовах, та дострокової пенсії, або особи з інвалідністю, у тому числі діти з інвалідністю, а також особи, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника відповідно до закону;

одиниця пенсійних активів - показник системи персоніфікованого обліку, який застосовується для визначення суми пенсійних коштів, що належать учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування та

обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або в передбачених законом випадках - на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді - суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення;

одноразова виплата - пенсійна виплата, що здійснюється в разі досягнення застрахованою особою пенсійного віку та в інших випадках на умовах та в порядку, визначених цим Законом за рахунок коштів Накопичувального фонду;

основні напрями інвестиційної політики - документ, який відповідно до вимог цього Закону визначає напрями та обмеження інвестування коштів Накопичувального фонду, рівні інвестиційного доходу, суми коштів на адміністративні витрати, видатки на фінансування оплати договорів страхування довічних пенсій та одноразових виплат у відповідному році;

пенсійні виплати - грошові виплати в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що здійснюються у вигляді пенсії, довічної пенсії або одноразової виплати;

пенсія - щомісячна пенсійна виплата в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яку отримує застрахована особа в разі досягнення нею передбаченого цим Законом пенсійного віку чи визнання її особою з інвалідністю, або отримують члени її сім'ї у випадках, визначених цим Законом;

пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування - грошові кошти, фінансові інструменти, майнові права та зобов'язання щодо них, які сформовані відповідно до цього Закону в Накопичувальному фонді або у передбачених законом випадках - у недержавних пенсійних фондах - суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення;

пенсіонер - особа, яка відповідно до цього Закону отримує пенсію, довічну пенсію, або члени її сім'ї, які отримують пенсію в разі смерті цієї особи у випадках, передбачених цим Законом;

персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - персоніфікований облік) - організація та ведення обліку відомостей про застраховану особу, що здійснюється відповідно до законодавства і використовується в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування в установленому законодавством порядку;

працюючий пенсіонер - особа, якій призначено пенсію та яка є застрахованою відповідно до пунктів 1-7, 11-13 частини першої статті 11 цього Закону;

представники застрахованих осіб - профспілки або їх об'єднання чи інші уповноважені найманими працівниками органи (представники);

представники роботодавців - організації роботодавців, їх об'єднання чи інші уповноважені роботодавцями органи (представники);

професійна діяльність з управління активами в частині пенсійних активів - професійна діяльність, визначена Законом України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" та пов'язана з управлінням пенсійними активами Накопичувального фонду з метою збереження їх вартості та отримання інвестиційного доходу на користь застрахованих осіб;

Рада Накопичувального фонду - вищий колегіальний орган управління накопичувальною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що створюється та діє в порядку, визначеному цим Законом;

роботодавець - власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган незалежно від форм власності, виду діяльності та господарювання; фізична особа, яка використовує працю найманих працівників (у тому числі іноземців, які на законних підставах працюють за наймом в Україні); власник розташованого в Україні іноземного підприємства, установи, організації (у тому числі міжнародної), філії та представництва, який використовує працю найманих працівників, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

соціальні послуги - послуги, що надаються особам за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, визначених цим Законом;

страховий стаж - період (строк), протягом якого особа підлягала державному соціальному страхуванню, якою або за яку сплачувався збір на обов'язкове державне пенсійне страхування згідно із законодавством, що діяло раніше, та/або підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню згідно із цим Законом і за який сплачено страхові внески;

страхові внески - кошти відрхувань на соціальне страхування, збір на обов'язкове державне пенсійне страхування та страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, сплачені (які підлягають сплаті) згідно із законодавством, що діяло раніше; надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;

страхова організація - страховик, який має ліцензію на провадження страхування життя та відповідає вимогам, встановленим Національним банком України, та Законом України "Про страхування";

страхувальники - роботодавці та інші особи, які відповідно до закону сплачують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та/або є платниками відповідно до цього Закону;

тяжко хвора дитина, якій не встановлено інвалідність, - дитина, хвора на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, дитина, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, якій не встановлено інвалідність;

уповноважений банк - банк, який здійснює свою діяльність відповідно до законодавства про банки і банківську діяльність та провадить розрахунково-касові операції з коштами Пенсійного фонду;

чиста вартість одиниці пенсійних активів - розрахункова вартість одиниці пенсійних активів, що визначається в порядку, передбаченому цим Законом, шляхом ділення чистої вартості пенсійних активів на загальну кількість одиниць пенсійних активів станом на день розрахунку;

чиста вартість пенсійних активів - різниця між вартістю пенсійних активів на день проведення розрахунку та загальною сумою зобов'язань Накопичувального фонду, що підлягають виконанню на день проведення розрахунку, яка розраховується за методикою та в порядку, визначеними Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України.

Термін "особа похилого віку" вживається у цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні".

Терміни "контролер", "контроль", "афілійована особа" і "пов'язана особа" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

Терміни "фінансовий інструмент" та "ринки капіталу" вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".

Стаття 2. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні

1. Система пенсійного забезпечення в Україні складається з трьох рівнів.

Перший рівень - солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі - солідарна система), що базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених цим Законом.

Другий рівень - накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі - накопичувальна система пенсійного страхування), що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах - суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених законом.

Третій рівень - система недержавного пенсійного забезпечення, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення.

2. Перший та другий рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Другий та третій рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему накопичувального пенсійного забезпечення.

3. Для окремих категорій громадян законами України можуть встановлюватися умови, норми і порядок їх пенсійного забезпечення, відмінні від загальнообов'язкового державного пенсійного страхування і недержавного пенсійного забезпечення.

4. Громадяни України можуть бути учасниками та отримувати пенсійні виплати одночасно з різних рівнів системи пенсійного забезпечення в Україні. Обов'язковість участі або обмеження щодо участі громадян у відповідних рівнях системи пенсійного забезпечення в Україні та отримання пенсійних виплат встановлюються законами з питань пенсійного забезпечення.

Питання участі іноземців і осіб без громадянства в системі пенсійного забезпечення в Україні та участі громадян України в іноземних пенсійних системах регулюються відповідно цим Законом, іншими законами з питань пенсійного забезпечення та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 3. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні.

1. Суб'єктами солідарної системи є:
 - застраховані особи, а в окремих випадках, визначених цим Законом, - члени їхніх сімей та інші особи;
 - страхувальники;
 - Пенсійний фонд;
 - уповноважений банк;

підприємства, установи, організації (далі - організації), що здійснюють виплату і доставку пенсій.

2. Суб'єктами системи накопичувального пенсійного забезпечення є: особи, на користь яких здійснюються накопичення, включаючи перерахування внесків, та інвестування коштів (учасники);

особи, які або від імені яких здійснюються перерахування внесків (вкладники);

Накопичувальний фонд;

недержавні пенсійні фонди;

юридичні особи, які здійснюють діяльність із адміністрування недержавних пенсійних фондів, управління та зберігання пенсійних активів;

страхові організації, які уклали договори страхування довічної пенсії з учасниками, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника;

банківські установи, які уклали договори про відкриття пенсійних депозитних рахунків.

1. Законодавство про пенсійне забезпечення базується на Конституції України, складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цього Закону, законів України "Про недержавне пенсійне забезпечення", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", міжнародних договорів з пенсійного забезпечення, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (далі - закони про пенсійне забезпечення), а також інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до законів про пенсійне забезпечення, що регулюють відносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про пенсійне забезпечення, то застосовуються норми міжнародного договору.

3. Виключно законами про пенсійне забезпечення визначаються: види пенсійного забезпечення; умови участі в пенсійній системі чи її рівнях; пенсійний вік для чоловіків та жінок, при досягненні якого особа має право на отримання пенсійних виплат;

джерела формування коштів, що спрямовуються на пенсійне забезпечення;

умови, норми та порядок пенсійного забезпечення;

організація та порядок здійснення управління в системі пенсійного забезпечення.

Стаття 5. Сфера дії Закону

1. Цей Закон регулює відносини, що виникають між суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на ці відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону.

2. Виключно цим Законом визначаються:

принципи та структура системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

коло осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню;

види пенсійних виплат;

умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат;

пенсійний вік чоловіків та жінок, при досягненні якого особа має право на призначення пенсії за віком;

мінімальний розмір пенсії за віком;

порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням;

порядок використання коштів Пенсійного фонду та накопичувальної системи пенсійного страхування;

організація та порядок здійснення управління в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Розділ II

СТРАХОВИЙ СТАЖ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ (стст. 24 - 25)

Розділ III

ПЕНСІЇ ЗА ВІКОМ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ (стст. 26 - 29)

Розділ IV

ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ В СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ (стст. 30 - 35)

Розділ V

ПЕНСІЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ВТРАТОЮ ГОДУВАЛЬНИКА В СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ (стст. 36 - 39)

Розділ VI

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ (ДОХОДУ) ДЛЯ ОБЧИСЛЕННЯ ПЕНСІЇ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ. ПРИЗНАЧЕННЯ, ПЕРЕРАХУНОК ТА ВИПЛАТА ПЕНСІЇ (стст. 40 - 53)

Розділ VII

ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ ЗА РАХУНОК КОШТІВ
НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ (стст.
54 - 57)

Розділ VIII

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ УПРАВЛІННЯ В
СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ (стст. 58 - 70)

Розділ IX

КОШТИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ (стст. 71 - 77)

Розділ X

СУБ'ЄКТИ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО
СТРАХУВАННЯ (стст. 78 - 98)

Розділ XI

ЗБЕРІГАННЯ ПЕНСІЙНИХ АКТИВІВ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО
ФОНДУ (стст. 99 - 102)

Розділ XII

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД У СФЕРІ
ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО
СТРАХУВАННЯ (стст. 103 - 104)

Розділ XIII

ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ СТРАХУВАЛЬНИКІВ ТА
ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ (ст. 105)

Розділ XIV

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО
ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ (стст. 106 - 113)

Розділ XIV-1

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН (стст.
114 - 115)

Розділ XV

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

**Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 р. № 393
«Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати
пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію
відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб,
звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім
військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та
прирівняних до них осіб».**

*{Назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 154 від 02.03.2016, № 435 від 22.05.2019; в редакції Постанови КМ
№ 119 від 16.02.2022}*

*{Про поширення дії Постанови на осіб начальницького і рядового
складу органів і підрозділів цивільного захисту додатково див. Постанову
КМ № 695 від 06.08.2008}*

Відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ" і постанови Верховної Ради України про порядок введення в дію цього Закону Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити, що для призначення пенсій за вислугу років відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" особам з числа військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу, особам, зазначеним у пунктах "б"- "д", "ж" і "з" статті 1-2 такого Закону, до вислуги років зараховуються:

військова служба в Збройних Силах, Державній прикордонній службі, Національній гвардії, Управлінні державної охорони, Цивільній обороні України, внутрішніх військах Міністерства внутрішніх справ та інших військових формуваннях, створених Верховною Радою України, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, Державній спеціальній службі транспорту;

служба в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, Державній кримінально-виконавчій службі, податковій міліції на посадах начальницького і рядового складу, в Службі судової охорони на посадах молодшого, середнього і вищого складу, в Національному антикорупційному бюро, Бюро економічної безпеки на посадах начальницького складу з дня призначення на відповідну посаду;

служба як військових будівельників у військово-будівельних загонах (частинах);

час перебування на практичній льотній підготовці призваних на військову службу осіб, які навчалися на офіцерів запасу льотного складу у навчальних організаціях Товариства сприяння обороні України;

час виконання депутатських повноважень із залишенням на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Національній поліції, Службі судової охорони, Національному антикорупційному бюро, Бюро економічної безпеки, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі;

час перебування під вартою, час відбуття покарання в місцях позбавлення волі та висилки військовослужбовців, безпідставно притягнутих до кримінальної відповідальності, безпідставно репресованих і надалі реабілітованих;

час роботи в судових органах та органах прокуратури осіб, які працювали на посадах суддів, прокурорів, слідчих і перебувають на військовій службі або службі в органах внутрішніх справ, Службі безпеки, Національній поліції, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі на посадах офіцерського та начальницького складу, в Службі судової охорони на посадах середнього і вищого складу, в Національному антикорупційному бюро, Бюро економічної безпеки на посадах начальницького складу;

дійсна військова служба у Радянській Армії та Військово-Морському Флоті, прикордонних, внутрішніх, залізничних військах, в органах державної безпеки та інших військових формуваннях колишнього СРСР, а також служба в органах внутрішніх справ колишнього СРСР та інші види служби і періоди роботи, які відповідно до законодавства колишнього СРСР зараховувалися до вислуги років для призначення пенсій військовослужбовцям, а також особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ. Вислуга років (у тому числі на пільгових умовах) у цьому випадку обчислюється у порядку, встановленому законодавством колишнього СРСР, якщо цією постановою не передбачено більш пільгових умов зарахування до вислуги років часу служби для призначення пенсій військовослужбовцям та особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ;

військова служба у Збройних Силах, органах безпеки держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав та інших військових формуваннях, створених законодавчими органами цих держав, Об'єднаних Збройних Силах Співдружності Незалежних Держав. Вислуга років (у тому числі на пільгових умовах) у цьому випадку обчислюється у порядку, встановленому законодавством держав - учасниць Співдружності

Незалежних Держав, на території яких військовослужбовці проходили службу, якщо інше не встановлено відповідними міжнародними угодами;

служба в органах внутрішніх справ держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав, за яку вислуга років обчислюється у порядку, встановленому відповідними міжнародними угодами;

час роботи в державних органах у разі переходу на військову службу в органи і військові формування Служби безпеки, Управління державної охорони, органи внутрішніх справ, Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро, Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації, органи і підрозділи цивільного захисту, державну пожежну охорону, податкову міліцію, Бюро економічної безпеки або Державну кримінально-виконавчу службу на посади офіцерського та начальницького складу згідно з переліками посад, затвердженими відповідно Службою безпеки, Управлінням державної охорони, Міністерством внутрішніх справ, Національною поліцією, Національним антикорупційним бюро, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації, центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах цивільного захисту, пожежної і техногенної безпеки, державної фінансової політики, виконання кримінальних покарань, а також у разі переходу на службу до Служби судової охорони на посади середнього і вищого складу згідно з переліком посад, затвердженим Головою Служби судової охорони;

час перебування на посадах службовців у виправно-трудових установах, в органах і установах виконання покарань, слідчих ізоляторах, лікувально-трудових профілакторіях, інспекціях виправних робіт, підрозділах кримінально-виконавчої інспекції та невоєнізованої професійно-пожежної охорони, Національному антикорупційному бюро, які переведені в категорію посад, що заміщуються рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби, начальницьким складом Національного антикорупційного бюро за переліком посад і на умовах (в порядку), затверджених відповідно центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах виконання кримінальних покарань, цивільного захисту, пожежної і техногенної безпеки, та Національним антикорупційним бюро;

час роботи в органах державної влади у разі направлення (переведення) для подальшого проходження військової або державної служби до розвідувальних органів на посади, які передбачають використання знань і досвіду, набутих під час роботи в органах державної влади;

служба в Національній поліції;

служба у військовому резерві під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

служба в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації на посадах рядового і начальницького складу;

час роботи в органах державної влади, органах місцевого самоврядування або сформованих ними органах, на підприємствах, в установах, організаціях і в закладах вищої освіти із залишенням на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Національній поліції, Службі судової охорони, Національному антикорупційному бюро, Бюро економічної безпеки, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі;

час перебування в полоні або заручником, якщо полонення чи захоплення заручником не було добровільним і особа, яка має право на пенсію згідно із Законом України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, перебуваючи в полоні або заручником, не вчинила злочину проти миру і людства.

2. До вислуги років поліцейським, співробітникам Служби судової охорони, особам офіцерського складу, особам середнього, старшого та вищого начальницького складу органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції чи Державної кримінально-виконавчої служби, особам із спеціальним званням Бюро економічної безпеки, особам, зазначеним у пункті “ж” статті 1-2 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, під час призначення пенсії згідно з пунктом “а” частини першої статті 12 зазначеного Закону додатково зараховується час навчання в межах до п'яти років (незалежно від форми навчання) у цивільних закладах вищої освіти, а також в інших закладах освіти, після закінчення яких присвоюється офіцерське (спеціальне) звання, до вступу на військову службу, службу до органів внутрішніх справ, Національної поліції, Служби судової охорони, державної пожежної охорони, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції чи Державної кримінально-виконавчої служби, Бюро економічної безпеки або до призначення на відповідну посаду із розрахунку - один рік навчання за шість місяців служби.

До вислуги років осіб, зазначених у пункті “ж” статті 1-2 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, додатково зараховується час безперервної роботи (з дня призначення після звільнення із служби в органах внутрішніх справ (міліції) на посадах у Міністерстві внутрішніх справ або Національній поліції (їх територіальних органах, закладах та установах), що замінюються державними службовцями, а в закладах освіти, закладах охорони здоров’я та науково-дослідних установах - на будь-яких посадах.

2-1. Для призначення пенсій обчислення календарної вислуги років проводиться згідно з пунктами 1 і 2 цієї постанови.

3. До вислуги років для визначення розміру пенсії особам, зазначеним в абзаці першому пункту 1 цієї постанови, зараховується на пільгових умовах:

а) один місяць служби за три місяці:

участь у бойових діях у воєнний час;

час перебування під вартою, час відбуття покарання в місцях позбавлення волі та висилки військовослужбовців, безпідставно притягнутих до кримінальної відповідальності, безпідставно репресованих і надалі реабілітованих;

час виконання робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, до 1 січня 1988 року;

таємно;

час проходження служби військовослужбовцями Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, направленими у відрядження до Республіки Ірак з метою забезпечення в умовах посилення терористичних посягань безпеки дипломатичної установи України, її співробітників та членів їх сімей;

час проходження служби, протягом якого особа брала участь в антитерористичній операції;

період проходження служби у військовому резерві під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

час проходження служби, протягом якого особа брала участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

б) один місяць служби за два місяці:

у з'єднаннях, частинах і підрозділах, що беруть участь у підтриманні режиму надзвичайного стану;

на льотній роботі у реактивній та турбогвинтовій авіації - на умовах, що визначаються відповідно Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ та Адміністрацією Державної прикордонної служби України;

на атомних підводних крейсерах, атомних підводних човнах, дизельних підводних човнах, обладнаних допоміжними атомними енергетичними установками, і підводних човнах із спеціальними енергетичними установками - за умовами, що визначаються Міністерством оборони, Службою зовнішньої розвідки, Центральним управлінням Служби безпеки України;

на посадах водолазів, які виконують роботу в умовах тривалого перебування під підвищеним тиском під водою або у барокамерах, на умовах, що визначаються відповідно Міністерством оборони, Службою зовнішньої розвідки, Міністерством транспорту та зв'язку і Адміністрацією Державної прикордонної служби України;

час служби у лепрозорних і протичумних відділеннях військових госпіталів, у відділеннях військових госпіталів по лікуванню осіб, заражених вірусом імунодефіциту людини або хворих на СНІД, у відділеннях анестезіології та реанімації військових госпіталів, у судово-медичних установах і патологоанатомічних лабораторіях;

таємно;

час проходження служби особами рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби в закладах охорони здоров'я, призначених для тримання і лікування інфекційних хворих засуджених та надання психіатричної допомоги, за переліком посад і в порядку, затверджуваних Міністерством юстиції;

в) один місяць служби за півтора місяця:

на льотній роботі в авіації (за винятком видів авіації, зазначених у підпункті "б" цього пункту) - на умовах, що визначаються відповідно Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ та Адміністрацією Державної прикордонної служби України;

на атомних надводних кораблях - із строків, установлених Міністерством оборони, Службою зовнішньої розвідки, Центральним управлінням Служби безпеки України;

на підводних човнах (крім зазначених у підпункті "б" цього пункту) в період перебування їх у строю;

на мінних тральщиках під час тралення бойових мін;

в управліннях з'єднань підводних човнів, що перебувають у строю, і з'єднань мінних тральщиків під час тралення бойових мін на умовах, визначених Міністерством оборони України;

на посадах водолазів усіх найменувань і спеціальностей (крім водолазів, зазначених у підпункті "б" цього пункту);

на посадах, де виконання обов'язків пов'язане з систематичними стрибками з парашутом, при виконанні річних норм, що визначаються відповідно Міністерством оборони, Службою зовнішньої розвідки, Центральним управлінням Служби безпеки, Міністерством внутрішніх справ та Адміністрацією Державної прикордонної служби України;

у військових частинах і підрозділах внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, Національної гвардії з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні, у підрозділах Управління державної охорони, Служби судової охорони, що визначаються в установленому порядку, а також у підрозділах спеціального призначення Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, установ виконання покарань органів внутрішніх справ, воєнізованих формуваннях Державної кримінально-виконавчої служби, у частинах і підрозділах (загонах) спеціального призначення внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, Національної гвардії та у підрозділах міліції особливого призначення за Переліком посад і умовами (в порядку), що визначаються керівниками відповідних міністерств і відомств;

на заставах, постах, у комендатурах, відділеннях КПП, маневрових групах зі змінними заставами, на кораблях і катерах, що несуть службу по охороні державного кордону України, інших підрозділах Державної прикордонної служби за Переліком, затверджуваним Адміністрацією Державної прикордонної служби України;

у складі других екіпажів дизель-електричних підводних човнів, що перебувають у строю;

у високогірних місцевостях на висоті від 1000 до 1500 метрів над рівнем моря, а у виняткових випадках - і нижче згідно з переліками військових частин, підрозділів і установ, затверджуваних відповідно Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ, Центральним управлінням Служби безпеки, Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Управлінням державної охорони;

в укріплених районах військовослужбовцям, які несуть (несли) бойове чергування в спорудах оборонних позицій у складі бойових обслуг;

на роботах, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, - з 1 січня 1988 по 31 грудня 1993 року;

у зонах безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення, передбачених пунктами 2 і 3 частини другої статті 2 Закону України “Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи”, - згідно з переліками військових частин, підрозділів і установ, затверджуваними відповідно Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ, Міністерством транспорту та зв'язку, Центральним управлінням Служби безпеки, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Управлінням державної охорони;

на посадах, де виконання обов'язків пов'язано з роботами по знешкодженню вибухонебезпечних предметів, у період виконання робіт, переліки яких визначаються керівниками відповідних міністерств і відомств;

проходження служби у внутрішніх військах Міністерства внутрішніх справ, Національній гвардії військовослужбовцями, які виконують обов'язки з охорони та оборони ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності;

проходження служби особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту на атомних електростанціях, об'єктах з ядерними установками і матеріалами;

проходження служби на посадах рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ у виправно-трудових установах на правах лікувальних та лікарень при виправно-трудових установах для утримання інфекційно хворих засуджених;

таємно;

час проходження служби особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ у підрозділах з підбирання та транспортування трупів у морг за переліком посад і на умовах, що визначаються Міністерством внутрішніх справ;

час проходження служби особами рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби в установах виконання покарань, призначених для тримання засуджених до довічного позбавлення волі, за переліком посад і в порядку, затверджуваних Міністерством юстиції;

час проходження служби військовослужбовцями внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ у підрозділах з конвоювання осіб, узятих під варту, осіб, засуджених до позбавлення волі, та охорони їх під час судового засідання за переліком посад і на умовах, що визначаються Міністерством внутрішніх справ;

час проходження служби в Національній гвардії військовослужбовцями, які виконують обов'язки з конвоювання осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі, у тому числі під час їх екстрадиції, а також забезпечують охорону осіб, які тримаються під вартою, під час судових засідань у судах, за переліком посад і на умовах, що визначаються Міністерством внутрішніх справ;

г) один місяць служби за сорок днів:

особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та кримінально-виконавчої системи, які проходять службу у виправно-трудових установах, слідчих ізоляторах, лікувально-трудових профілакторіях, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках для осіб, затриманих за бродяжництво, спеціальних приймальниках для осіб, підданих адміністративному арешту, підрозділах конвойної служби міліції, та військовослужбовцям постійного складу, які проходять службу у дисциплінарних частинах, за переліками посад і на умовах, затверджуваних відповідно Міністерством внутрішніх справ, Міністерством юстиції, Центральним управлінням Служби безпеки, Міністерством оборони.

час проходження служби особами рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби;

час проходження служби особами рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ у підрозділах патрульної служби за переліком посад і умовами, що визначаються Міністерством внутрішніх справ.

3-1. У разі наявності двох і більше підстав для зарахування на пільгових умовах до вислуги років, з якої визначається розмір пенсії, одного і того ж періоду служби вислуга років обчислюється за тією підставою, яка дає найбільші пільги.

4. Установити, що строкова військова служба зараховується до вислуги років для призначення пенсій особам, зазначеним в абзаці першому пункту 1 цієї постанови, у календарному обчисленні, а в разі її проходження в умовах, визначених у пункті 3 цієї постанови, у віддалених і високогірних місцевостях або в інших умовах, які згідно із законодавством колишнього СРСР були підставою для зарахування на пільгових умовах до вислуги років, - у відповідному пільговому обчисленні для визначення розміру пенсії.

5. Вислуга років, яка була обчислена для призначення пенсій військовослужбовцям та особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ до введення в дію Закону України "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ" перегляду не підлягає.

6. Установити, що пенсії, які призначаються особам, зазначеним в абзаці першому пункту 1 цієї постанови, обчислюються із суми грошового забезпечення, що виплачується таким особам або виплачувалося державним службовцям, працівникам закладів освіти, закладів охорони здоров'я, науково-дослідних установ Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції з числа колишніх працівників міліції, які станом на день опублікування Закону України "Про Національну поліцію" проходили службу в органах внутрішніх справ та мали календарну вислугу не менше п'яти років і продовжили роботу в Міністерстві внутрішніх справ або Національній поліції (їх територіальних органах, закладах та установах) на посадах, що заміщуються державними службовцями відповідно до Закону України "Про державну службу", а в закладах освіти, закладах охорони здоров'я та науково-дослідних установах Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції - на будь-яких посадах на день звільнення із служби, а звільненим із служби до набрання чинності Законом України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" - із суми грошового забезпечення, установленого для відповідних категорій військовослужбовців, поліцейських, осіб начальницького та рядового складу органів внутрішніх справ на день набрання чинності таким Законом.

Якщо на день призначення пенсії відбулася зміна розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення та/або було введено для поліцейських нові щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, установлених законодавством, пенсія особам, зазначеним у пункті "ж" статті 1-2 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", призначається із грошового забезпечення, визначеного у середніх розмірах, з урахуванням такої зміни за відповідними прирівняними посадами поліцейських на день звільнення з посад, що заміщуються державними службовцями відповідно до Закону України "Про державну службу", у закладах освіти, закладах охорони здоров'я і науково-дослідних установах Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції - з будь-яких посад.

7. Пенсії обчислюються з розміру грошового забезпечення, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 р. - страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з урахуванням таких його видів:

відповідного окладу за посадою (для поліцейських, відряджених до органів державної влади, установ та організацій із залишенням на службі в Національній поліції, які отримували при цьому грошове забезпечення та звільнені із служби безпосередньо з посад у таких органах, установах та

організаціях, - відповідних окладів, установлених за рівнозначними (аналогічними) посадами в Національній поліції), окладу/доплати за військовим (спеціальним) званням (для осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту - щомісячної надбавки за спеціальне звання) та відсоткової надбавки/доплати за вислугу років у розмірах, установлених за останньою штатною посадою, займаною перед звільненням;

щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення, крім щомісячних надбавок (доплат), установлених особам, які мають право на пенсію за вислугу років згідно із законодавством і залишені за їх згодою та в інтересах справи на службі) та премії. Розмір щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії визначається за 24 останні календарні місяці служби підряд перед звільненням. Середня сума щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії визначається шляхом ділення на 24 загальної суми цих видів грошового забезпечення за 24 останні календарні місяці служби підряд перед звільненням.

Для осіб, які звільнені із служби у 2008 році та пізніше або які померли (загинули) в зазначений період і на час звільнення (смерті) мають менш як 24 календарні місяці служби (крім осіб, виплата грошового забезпечення яким провадилася на умовах і в порядку, визначених постановами Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2005 р. № 748, від 3 вересня 2005 р. № 865, від 9 березня 2006 р. № 268 і від 15 листопада 2006 р. № 1588), середньомісячна сума щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії визначається шляхом ділення загальної суми таких видів грошового забезпечення за останні фактичні місяці служби підряд перед звільненням (смертю) починаючи з січня 2008 р. на кількість таких місяців.

Особам із числа резервістів, які мають право на пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, та членам їх сімей пенсія нараховується із розміру грошового забезпечення з урахуванням окладів за посадою, військовим (спеціальним) званням, відсоткової надбавки за вислугу років, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) і премій, установлених законодавством для військовослужбовців відповідних прирівняних посад, у розмірах, чинних на день звільнення із служби у військовому резерві, загибелі, смерті або оголошення резервіста померлим.

Для осіб, які на день набрання чинності Законом України “Про Національну поліцію” проходили службу в органах внутрішніх справ і продовжують проходити службу на посадах поліцейських, у разі

звільнення із служби після 7 листопада 2015 р., якщо в них немає 24 календарних місяці служби на посаді поліцейського, або які померли (загинули) в зазначений період (крім осіб, виплата грошового забезпечення яким проводилася на умовах і в порядку, визначених постановами Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2005 р. № 748 і від 9 березня 2006 р. № 268), середньомісячна сума щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії визначається шляхом ділення загальної суми таких видів грошового забезпечення за останні фактичні місяці служби підряд перед звільненням (смертю) починаючи з 7 листопада 2015 р. на кількість таких місяців. При цьому для поліцейських, звільнених у листопаді 2015 р., сума щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії визначається на день звільнення із служби з розрахунку таких виплат за повний місяць.

Для осіб, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки та мають право на пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, та членів їх сімей пенсія обчислюється з розміру грошового забезпечення з урахуванням окладу за посадою, доплати за спеціальне звання, надбавки за вислугу років у розмірах, установлених за останньою штатною посадою, займаною перед звільненням; щомісячних доплат і премії, що визначаються за 24 останні календарні місяці служби підряд перед звільненням із служби в Бюро економічної безпеки. Середня сума щомісячних доплат і премії визначається шляхом ділення на 24 загальної суми цих видів грошового забезпечення за 24 останні календарні місяці служби підряд перед звільненням із служби в Бюро економічної безпеки.

Якщо тривалість служби в Бюро економічної безпеки становила менш як 24 календарних місяці, середньомісячна сума доплат і премії визначається шляхом ділення загальної суми таких видів грошового забезпечення за останні фактичні місяці служби підряд перед звільненням (смертю) починаючи з 24 листопада 2021 р. на кількість таких місяців. При цьому для осіб із спеціальним званням, звільнених у листопаді 2021 р., сума щомісячних доплат і премії визначається на день звільнення із служби з розрахунку таких виплат за повний місяць.

Для осіб, які звільнені із служби, у тому числі військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, відряджених до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших підприємств, установ та організацій, зокрема у довготермінові закордонні відрядження, у разі, коли строк військової служби після повернення з відрядження до звільнення на пенсію становив менш як 24 календарних місяці, з 1 березня 2018 р. та пізніше, або осіб, які померли (загинули) в зазначений період і на час звільнення (смерті) мають менш як 24 календарних місяці служби,

середньомісячна сума щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії визначається шляхом ділення загальної суми таких видів грошового забезпечення за останні фактичні місяці служби підряд перед звільненням (смертю) починаючи з 1 березня 2018 р. на кількість таких місяців.

Військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським, відрядженим до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших цивільних підприємств, установ та організацій, у тому числі у довготермінові закордонні відрядження, у разі, коли строк військової служби після повернення з відрядження до звільнення на пенсію становив менш як 24 календарних місяці, пенсія відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” обчислюється виходячи з відповідного окладу за посадою, окладу/доплати за військовим (спеціальним) званням (для осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту щомісячної надбавки за спеціальне звання), відсоткової надбавки/доплати за вислугу років, а також щомісячних додаткових видів грошового забезпечення та премії за останньою штатною військовою посадою за місцем служби перед звільненням.

При цьому щомісячні додаткові види грошового забезпечення та премія враховуються в середніх розмірах фактичних виплат за аналогічною посадою (посадами) в тому органі, з якого особа була відряджена, за календарний місяць, який передує даті звільнення із служби.

За бажанням осіб, зазначених в абзаці дев'ятому цього пункту, пенсія може бути обчислена виходячи з грошового забезпечення за посадою, яку особа займала до відрядження, у порядку, визначеному цією постановою.

Призначені відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію згідно із зазначеним Законом, на умовах, у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України.

9. Особам з числа військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та поліцейським, співробітникам Служби судової охорони, які одержували перед звільненням зі служби персональні (збережені) посадові оклади, або підвищені посадові оклади за службу у високогірних місцевостях та на території гірських населених пунктів,

пенсії обчислюються із звичайних, а не з персональних (збережених) або підвищених посадових окладів.

Присвоєння військовослужбовцям у період їх перебування в запасі чергових військових звань не є підставою для перегляду раніше призначених їм пенсій.

Пенсії, що призначаються членам сім'ї померлих (загиблих) осіб з числа військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейських, співробітників Служби судової охорони, осіб начальницького складу Національного антикорупційного бюро, осіб із спеціальними званнями Бюро економічної безпеки, державних службовців, працівників закладів освіти, закладів охорони здоров'я, науково-дослідних установ Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції з числа колишніх працівників міліції, які станом на день опублікування Закону України "Про Національну поліцію" проходили службу в органах внутрішніх справ та мали календарну вислугу не менше п'яти років і продовжили роботу в Міністерстві внутрішніх справ або Національній поліції (їх територіальних органах, закладах та установах) на посадах, що заміщуються державними службовцями відповідно до Закону України "Про державну службу", а в закладах освіти, закладах охорони здоров'я та науково-дослідних установах Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції - на будь-яких посадах, обчислюються в порядку, передбаченому пунктом 7 цієї постанови, з відповідних видів грошового забезпечення, з яких підлягала обчисленню пенсія годувальнику.

Членам сім'ї померлих пенсіонерів з числа зазначених військовослужбовців, осіб, зазначених у пунктах "б"- "д", "ж" і "з" статті 1-2 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", пенсії обчислюються з відповідних видів грошового забезпечення, з яких була обчислена (перерахована) або підлягала перерахуванню пенсія годувальнику.

{Дію пункту 10 поширено до 1 січня 2016 р. на осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації згідно з Постановою КМ № 1009 від 02.12.2015}

10. Військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, поліцейським, співробітникам Служби судової охорони, особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби, особам начальницького складу Національного антикорупційного бюро, особам із спеціальними званнями Бюро економічної безпеки:

які звільняються із служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби;

які звільняються із служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командування, за наявності вислуги 10 років і більше виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби;

які звільняються із служби за власним бажанням, через сімейні обставини або з інших поважних причин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, та мають вислугу 10 років і більше, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 25 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Зазначеним в абзаці першому цього пункту військовослужбовцям, поліцейським, співробітникам Служби судової охорони і особам рядового і начальницького складу:

які звільняються із служби за службовою невідповідністю, у зв'язку із систематичним невиконанням ними умов контракту, у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, одноразова грошова допомога не виплачується;

які звільняються із служби повторно, одноразова грошова допомога виплачується за період їх календарної служби з дня останнього зарахування на службу без урахування періоду попередньої служби, за винятком тих осіб, що при попередньому звільненні не набули право на отримання такої допомоги.

Строк календарної служби для визначення розміру одноразової грошової допомоги обчислюється згідно з пунктами 1 і 2 цієї постанови.

11. Особам, звільненим із служби за віком, станом здоров'я чи у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію, протягом одного року після звільнення із служби виплачується щомісячна грошова допомога у розмірі окладу/доплати за військовим (спеціальним) званням.

Щомісячна грошова допомога виплачується тим особам, що під час служби мали право на отримання окладу за військовим (спеціальним) званням.

Річний строк для виплати щомісячної грошової допомоги особам, зазначеним у абзаці першому цього пункту, обчислюється з дня звільнення їх із служби. Допомога виплачується з дня, що настає за датою, по яку особі нараховано грошове забезпечення при звільненні.

Виплата щомісячної грошової допомоги здійснюється Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ, Національною поліцією, Міністерством транспорту та зв'язку, Державною податковою адміністрацією, Державною прикордонною службою, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації, Державною кримінально-виконавчою службою, Службою безпеки, Службою зовнішньої розвідки, Державною службою з надзвичайних ситуацій, Управлінням державної охорони, Службою судової охорони, Національним антикорупційним бюро, Бюро економічної безпеки через уповноважені ними органи.

Особам, які в період отримання щомісячної грошової допомоги:

знову прийняті (призвані) на службу або поновлені на службі (посаді), виплата допомоги припиняється з місяця, що настає за місяцем прийняття (призову) на службу або поновлення на службі (посаді);

були зареєстровані в установленому порядку в державній службі зайнятості, виплата допомоги припиняється з місяця, що настає за місяцем реєстрації;

набули право на пенсію, зокрема від органів соціального захисту населення, виплата допомоги припиняється з місяця, що настає за місяцем призначення пенсії. Якщо виплату пенсії припинено відповідно до законодавства протягом одного року після звільнення, виплата допомоги поновлюється з місяця, що настає за місяцем припинення виплати пенсії.

Про прийняття (призов) на службу або поновлення на службі (посаді), реєстрацію в державній службі зайнятості, призначення пенсії особа, якій виплачувалася щомісячна грошова допомога, зобов'язана у тижневий строк повідомити органу, який здійснює її виплату.

У разі смерті особи, якій призначено щомісячну грошову допомогу, її виплата припиняється з місяця, що настає за місяцем, в якому особа померла. Суми допомоги, що недоотримані у зв'язку із смертю особи, виплачуються рівними частинами дружині (чоловіку), дітям, батькам та утриманцям або за спільною згодою одному з них.

12. Членам сім'ї померлих пенсіонерів із числа військовослужбовців, осіб, зазначених у пунктах “б”-“д”, “ж” і “з” статті 1-2 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, незалежно від призначення пенсії в разі втрати годувальника виплачується одноразова грошова допомога: дружині/чоловіку - в розмірі тримісячної пенсії годувальника і на кожного непрацездатного члена сім'ї - у розмірі місячної пенсії годувальника.

При визначенні розміру одноразової грошової допомоги, передбаченої цим пунктом, до членів сім'ї, які мають право на допомогу, належать: дружина/ чоловік незалежно від віку і працездатності, діти, які не досягли

18 років або старші цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до досягнення 18 років, або були на день смерті годувальника вихованцями, учнями, студентами, курсантами та слухачами, стажистами закладів освіти і не досягли 23-річного віку; батьки, які перебували на утриманні померлого і досягли віку, що дає право на призначення пенсії за віком, установленого частиною першою статті 26 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (незалежно від тривалості страхового стажу), або вони мають право на пенсію незалежно від віку відповідно до частини третьої статті 114 зазначеного Закону, на дострокову пенсію за віком, пенсію за віком на пільгових умовах чи пенсію із зменшенням пенсійного віку відповідно до закону, або вони є особами з інвалідністю.

13. Непрацюючим пенсіонерам із числа військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейських, співробітників Служби судової охорони, осіб начальницького складу Національного антикорупційного бюро, осіб із спеціальними званнями Бюро економічної безпеки, осіб, зазначених у пункті “ж” статті 1-2 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, та членів їхніх сімей виплачується грошова допомога при народженні дитини в порядку і розмірах, встановлених законодавством.

14. Одноразова та щорічна грошова допомога, передбачена пунктами 10 і 11 цієї постанови, виплачується Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ, Національною поліцією, Міністерством транспорту та зв'язку, Державною податковою адміністрацією, Державною прикордонною службою, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації, Державною кримінально-виконавчою службою, Службою безпеки, Службою зовнішньої розвідки, Державною службою з надзвичайних ситуацій та Управлінням державної охорони, Службою судової охорони, Національним антикорупційним бюро, Бюро економічної безпеки за рахунок коштів, виділених у державному бюджеті для їх утримання (за винятком випадків, передбачених абзацом другим цього пункту).

Військовослужбовцям, поліцейським, особам середнього, старшого та вищого начальницького складу органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби, співробітникам Служби судової охорони, особам начальницького складу Національного антикорупційного бюро, особам із спеціальними званнями Бюро економічної безпеки, звільненим із служби безпосередньо з посад, які вони

займали в органах державної влади, органах місцевого самоврядування або сформованих ними органах, на підприємствах, в установах, організаціях і в закладах вищої освіти із залишенням на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Національній поліції, державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі, Службі судової охорони, Національному антикорупційному бюро, Бюро економічної безпеки, виплата одноразової грошової допомоги у випадках, передбачених пунктом 10 цієї постанови, здійснюється за рахунок коштів органів, у яких військовослужбовці та зазначені особи працювали.

Одноразова грошова допомога, передбачена пунктом 12 цієї постанови, виплачується за рахунок коштів, виділених у державному бюджеті для пенсійного забезпечення військовослужбовців, осіб, зазначених у пунктах “б”-“д”, “ж” і “з” статті 1-2 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, та членів їх сімей.

15. Дозволити Міністерству оборони, Міністерству внутрішніх справ, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки на період масового перерахунку пенсій встановлювати працівникам пенсійних служб надбавки до їх посадових окладів в розмірі від 30 до 50 процентів і залучати до цієї роботи необхідну кількість спеціалістів на договірних умовах.

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ

1. [Конституція України.](#)
2. [Кодекс цивільного захисту України.](#)
3. [Житловий Кодекс України від 30.06.1983 р.](#)
4. [Постанова КМУ від 14.11.2018 р. № 1201 «Про затвердження Порядку забезпечення Державною іпотечною установою поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту житлом на умовах фінансового лізингу».](#)
5. [Наказ МНС України від 05.02.99 р. № 38 «Про затвердження Положення про порядок забезпечення житловими приміщеннями осіб рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту МНС України».](#)

Витяг з Конституції України

Стаття 47. Кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду.

Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону.

Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду.

Стаття 48. Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.

Витяг з Кодексу цивільного захисту України

Глава 26. Забезпечення житлом та оплата комунальних послуг

Стаття 119. Забезпечення житлом осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та рятувальників.

1. Особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та члени їхніх сімей забезпечуються жилими приміщеннями за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

2. Жила площа особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які потребують поліпшення житлових умов, надається державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування у першочерговому порядку.

3. До одержання жилого приміщення для постійного проживання особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту надаються службові жилі приміщення або жила площа в гуртожитку. У разі відсутності в органів чи підрозділів цивільного захисту такого житла відповідний орган чи підрозділ цивільного захисту

тимчасово орендує житло для забезпечення ним осіб рядового і начальницького складу органів чи підрозділів цивільного захисту або за бажанням цих осіб виплачує їм грошову компенсацію за піднайом (найом, оренду) жилого приміщення в порядку, розмірі та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України. За такими особами зберігається право на жилу площу, яку вони займали до вступу на службу цивільного захисту. Вони не можуть бути виключені із списків громадян, взятих на квартирний облік. У разі продовження служби понад п'ять років забезпечення зазначених осіб жилими приміщеннями за місцем служби проводиться на загальних підставах.

4. Особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту та членам їхніх сімей, які проживають разом з ними, надається жила приміщення, що має відповідати вимогам статті 50 Житлового кодексу Української РСР.

5. Особи рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, а також ті, хто перебував на службі не менш як 20 років, та прирівняні до них особи, звільнені із служби за станом здоров'я, віком або у зв'язку із скороченням чисельності або штату, забезпечуються жилими приміщеннями центральними органами виконавчої влади, місцевими державними адміністраціями в першочерговому порядку, але не пізніше ніж у тримісячний строк з дня прибуття такої особи до місця проживання, обраного з урахуванням встановленого порядку.

6. Особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, звільненим із служби у зв'язку з інвалідністю внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва) або захворювання, одержаних під час проходження служби, жилі приміщення за місцем проживання, обраним з урахуванням встановленого порядку, надаються в першочерговому порядку відповідно до законодавства.

7. Курсантам і слухачам закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, які мають сім'ю, надається жила площа в сімейних гуртожитках. У разі відсутності сімейних гуртожитків їм виплачується за місцем служби грошова компенсація за тимчасовий піднайом (найом, оренду) жилого приміщення в розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України.

8. За особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які мають вислугу не менш як 20 років, у разі направлення їх для проходження служби за межі України або у разі переведення на службу в місцевість, що зазнала інтенсивного радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, жила

площа, яку вони та члени їхніх сімей займають, бронюється на весь час їх перебування за межами України чи в зазначеній місцевості.

9. Особи рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які мають загальний строк служби, у тому числі військової або внутрішньої служби, не менш як 17 років і потребують поліпшення житлових умов, мають право на безоплатне надання місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування земельної ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), індивідуального дачного і гаражного будівництва, ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва в населених пунктах, обраних ними для проживання, в установленому порядку. Зазначені особи та члени їхніх сімей вносять плату за земельні ділянки в розмірі 50 відсотків установлених ставок.

10. Органи місцевого самоврядування в межах визначених законом повноважень виділяють земельні ділянки і можуть надавати допомогу в будівництві приватного житлового будинку та придбанні будівельних матеріалів особам рядового і начальницького складу цивільного захисту, батькам осіб рядового і начальницького складу цивільного захисту, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження служби, а також особам рядового і начальницького складу цивільного захисту, які стали особами з інвалідністю під час проходження служби, якщо вони виявили бажання побудувати приватний житловий будинок.

11. Особи рядового і начальницького складу цивільного захисту, які не мають жилого приміщення для постійного проживання, мають право на одержання на пільгових умовах кредиту банку на індивідуальне житлове будівництво або на придбання приватного житлового будинку (квартири) на строк до 20 років з погашенням за рахунок коштів, призначених у Державному бюджеті України на утримання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, для тих, хто має загальний строк служби, у тому числі військової або внутрішньої служби, більш як 15 років - 50 відсотків, більш як 20 років - 75 відсотків, більш як 25 років - 100 відсотків кредиту банку. Зазначений кредит надається особі рядового чи начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту тільки один раз протягом усього часу проходження нею служби у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

12. Особи рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які мають вислугу на службі не менш як 20 років, у разі звільнення із служби за станом здоров'я, віком, у зв'язку із скороченням чисельності або штату, а також особи, які стали особами з

інвалідністю I чи II групи, члени сімей осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження служби, мають право на безоплатне одержання в приватну власність жилого приміщення, яке вони займають у будинках державного житлового фонду, відповідно до закону.

13. Сім'ї загиблих (померлих) під час проходження служби осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, які потребують поліпшення житлових умов, забезпечуються протягом трьох місяців жилими приміщеннями для постійного проживання.

14. Сім'ї загиблих (померлих) під час виконання службових обов'язків працівників органів і підрозділів цивільного захисту, які потребують поліпшення житлових умов, забезпечуються житлом у першочерговому порядку.

15. За сім'ями рятувальників, загиблих (померлих) під час виконання ними службових обов'язків, зберігається право на одержання житла, у тому числі на умовах, передбачених укладеними з рятувальниками контрактами. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, аварійно-рятувальна служба, в якій працював загиблий (померлий) рятувальник, повинні спільно з відповідною місцевою державною адміністрацією, органом місцевого самоврядування, громадською організацією протягом шести місяців з дня загибелі (смерті) рятувальника вирішити питання щодо забезпечення його сім'ї житлом.

16. Рятувальники професійних аварійно-рятувальних служб після виходу на пенсію за наявності загального стажу роботи в цих службах на посадах рятувальників понад 20 років, а також у разі каліцтва, що настало під час чи внаслідок виконання службових обов'язків, забезпечуються жилими приміщеннями за місцем проживання місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування у першочерговому порядку відповідно до законодавства.

Стаття 120. Оплата комунальних послуг.

1. Знижка у розмірі 50 відсотків плати за користування житлом (квартирна плата) та комунальними послугами (водопостачання, газ, електрична, теплова енергія та інші послуги) у жилих будинках незалежно від форми власності у межах норм споживання, передбачених законодавством, та вартості палива, у тому числі рідкого, у межах встановлених норм для осіб, які проживають у будинках, що не мають централізованого опалення, надається:

1) особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та членам їхніх сімей, які перебувають на їх утриманні;

2) батькам та членам сімей осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які загинули (померли) або зникли безвісти під час виконання службових обов'язків;

3) особам, звільненим із служби цивільного захисту за віком, через хворобу або за вислугою років, та які стали особами з інвалідністю під час виконання службових обов'язків, та членам їхніх сімей.

2. Пільги, передбачені частиною першою цієї статті, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Витяг із Житлового Кодексу України.

Розділ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Право громадян України на житло.

Відповідно до Конституції України громадяни мають право на житло. Це право забезпечується розвитком і охороною житлового фонду, сприянням кооперативному та індивідуальному житловому будівництву, справедливим розподілом під громадським контролем жилої площі, яка надається в міру здійснення програми будівництва благоустроєних жител, наданням громадянам за їх бажанням грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення для категорій громадян, визначених законом, а також невисокою платою за квартиру і комунальні послуги.

Стаття 2. Завдання житлового законодавства України.

Завданнями житлового законодавства України є регулювання житлових відносин з метою забезпечення гарантованого Конституцією України права громадян на житло, належного використання і схоронності житлового фонду, а також зміцнення законності в галузі житлових відносин.

Стаття 3. Житлове законодавство України.

Житлові відносини в Україні регулюються Конституцією України, цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Відносини, пов'язані з будівництвом житла, регулюються відповідним законодавством України.

Стаття 4. Житловий фонд.

Жилі будинки, а також жилі приміщення в інших будівлях, що знаходяться на території України, утворюють житловий фонд.

Житловий фонд включає:

жилі будинки і жилі приміщення в інших будівлях, що належать державі (державний житловий фонд);

жилі будинки і жилі приміщення в інших будівлях, що належать колгоспам та іншим кооперативним організаціям, їх об'єднанням, профспілковим та іншим громадським об'єднанням (громадський житловий фонд);

жилі будинки, що належать житлово-будівельним кооперативам (фонд житлово-будівельних кооперативів);

жилі будинки (частини будинків), квартири, що належать громадянам на праві приватної власності (приватний житловий фонд);

квартири в багатоквартирних жилих будинках, садибні (одноквартирні) жилі будинки, а також жилі приміщення в інших будівлях усіх форм власності, що надаються громадянам, які відповідно до закону потребують соціального захисту (житловий фонд соціального призначення).

До житлового фонду включаються також жилі будинки, що належать державно-колгоспним та іншим державно-кооперативним об'єднанням, підприємствам і організаціям. Відповідно до законодавства України до цих будинків застосовуються правила, встановлені для громадського житлового фонду.

До житлового фонду не входять нежилі приміщення в жилих будинках, призначені для торговельних, побутових та інших потреб непромислового характеру.

Стаття 5. Державний житловий фонд.

Державний житловий фонд перебуває у віданні місцевих рад (житловий фонд місцевих Рад) та у віданні міністерств, державних комітетів і відомств (відомчий житловий фонд).

Відповідно до законодавства України будинки відомчого житлового фонду в містах і селищах міського типу підлягають поступовій передачі до відання місцевих рад у порядку і в строки, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

Жилі будинки, споруджені з залученням у порядку пайової участі коштів державних підприємств, установ, організацій, зараховуються (якщо інше не встановлено законодавством) до житлового фонду місцевих рад, коли функції єдиного замовника по спорудженню цих будинків виконував виконавчий комітет ради.

Стаття 6. Призначення жилих будинків і жилих приміщень.

Жилі будинки і жилі приміщення призначаються для постійного або тимчасового проживання громадян, а також для використання у встановленому порядку як службових жилих приміщень і гуртожитків. Надання приміщень у жилих будинках для потреб промислового характеру забороняється.

Стаття 9. Житлові права громадян.

Громадяни мають право на одержання у безстрокове користування у встановленому порядку жилого приміщення в будинках державного чи громадського житлового фонду або на одержання за їх бажанням грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення для категорій громадян, визначених законом, або в будинках житлово-будівельних кооперативів.

Забезпечення постійним житлом громадян, які відповідно до законодавства мають право на його отримання, може здійснюватися шляхом будівництва або придбання доступного житла за рахунок надання державної підтримки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Громадяни мають право на приватизацію квартир (будинків) державного житлового фонду, житлових приміщень у гуртожитках, які перебувають у власності територіальних громад, або придбання їх у житлових кооперативах, на біржових торгах, шляхом індивідуального житлового будівництва чи одержання у власність на інших підставах, передбачених законом.

Ніхто не може бути виселений із займаного жилого приміщення або обмежений у праві користування жилим приміщенням інакше як з підстав і в порядку, передбачених законом.

Житлові права охороняються законом, за винятком випадків, коли вони здійснюються в суперечності з призначенням цих прав чи з порушенням прав інших громадян або прав державних і громадських об'єднань.

Стаття 10. Житлові обов'язки громадян.

Громадяни зобов'язані дбайливо ставитися до будинку, в якому вони проживають, використовувати жиле приміщення відповідно до його призначення, додержувати правил користування жилими приміщеннями, економно витрачати воду, газ, електричну і теплову енергію.

Жилі будинки і жилі приміщення не можуть використовуватися громадянами на шкоду інтересам суспільства.

Стаття 12. Державне регулювання у сфері житлових відносин.

Держава у сфері житлових відносин забезпечує:

- 1) єдність законодавчого регулювання житлових відносин;
- 2) встановлення загальних засад організації та діяльності органів державного управління житловим господарством;
- 3) встановлення єдиного порядку державного обліку житлового фонду;
- 4) встановлення нормативів витрачання фінансових і матеріальних ресурсів на експлуатацію та ремонт державного житлового фонду;
- 5) встановлення порядку обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, надання жилих приміщень і користування ними;

6) встановлення порядку і строків внесення квартирної плати та плати за комунальні послуги;

7) встановлення розміру пільг з оплати жилих приміщень та комунальних послуг;

8) встановлення порядку організації та діяльності житлово-будівельних кооперативів, прав і обов'язків їх членів;

9) встановлення правил і норм технічної експлуатації жилих будинків і правил користування прибудинковими територіями;

10) здійснення державного контролю за використанням і схоронністю житлового фонду;

11) вирішення інших питань загальнодержавного значення у галузі використання і забезпечення схоронності житлового фонду відповідно до законодавства України.

Постанова КМУ від 14 листопада 2018 р. № 1201 «Про затвердження Порядку забезпечення Державною іпотечною установою поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту житлом на умовах фінансового лізингу»

{Назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 82 від 02.02.2022}

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 370 від 17.04.2019, № 82 від 02.02.2022}

ПОРЯДОК

забезпечення поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань житлом на умовах фінансового лізингу

1. Цей Порядок визначає механізм забезпечення поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань житлом на умовах фінансового лізингу та компенсації частини лізингових платежів за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

договір про компенсацію частини лізингових платежів - тристоронній договір, що укладається між лізингодавцем, заявником та відповідним органом забезпечення житлом, яким визначається механізм компенсації частини лізингових платежів за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством, відповідно до цього Порядку;

договір фінансового лізингу - договір фінансового лізингу, який укладається між лізингодавцем та заявником відповідно до вимог Цивільного кодексу України, Законів України "Про фінансовий лізинг",

“Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та з урахуванням вимог цього Порядку;

житло - квартира в житловому будинку, прийнятому в установленому порядку в експлуатацію, призначена та придатна для постійного проживання та в якій виконані всі передбачені проектною документацією роботи згідно з будівельними нормами, стандартами і правилами;

забезпечення житлом на умовах фінансового лізингу - отримання відповідно до цього Порядку від лізингодавця житла у платне користування з подальшим переходом права власності на це житло за умови повного виконання зобов'язань за договором фінансового лізингу;

заявник - поліцейський або особа рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, що подали заяву про отримання житла на умовах фінансового лізингу відповідно до цього Порядку;

лізингодавець - Державна іпотечна установа або ПрАТ “Українська фінансова житлова компанія”, які в установленому законом порядку мають право надавати послуги з фінансового лізингу і на підставі договору фінансового лізингу передавати лізингоодержувачу у володіння та користування житло відповідно до цього Порядку;

лізингоодержувач - заявник, який уклав договір фінансового лізингу та отримує від лізингодавця право володіння і користування житлом;

органи забезпечення житлом - центральний орган управління Національною поліцією, ДСНС, їх територіальні (у тому числі міжрегіональні) органи, установи, заклади та організації, що належать до сфери управління таких центральних органів виконавчої влади, центральний апарат та територіальні управління Державного бюро розслідувань, в яких заявник проходить службу, а також органи державної влади, установи та організації, до яких в установленому порядку відряджені поліцейські, особи рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань;

уповноважений підрозділ - структурний підрозділ апарату МВС, ДСНС, центрального органу управління Національною поліцією, центрального апарату Державного бюро розслідувань, уповноважений на здійснення організації роботи, пов'язаної з виконанням цього Порядку.

3. Поліцейський або особа рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту має право на забезпечення житлом на умовах фінансового лізингу в разі:

2) наявності вислуги не менше ніж два роки, крім осіб, які мають статус учасника бойових дій;

3) якщо до досягнення граничного віку перебування на службі залишилося не менше ніж п'ять років.

3-1. Особа рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань має право на забезпечення житлом на умовах фінансового лізингу в разі:

1) роботи в структурі Державного бюро розслідувань не менш як один рік;

2) якщо до досягнення граничного віку перебування на службі залишилося не менш як п'ять років.

4. Договори фінансового лізингу та про компенсацію частини лізингових платежів укладаються на строк до дати досягнення лізингоодержувачем граничного віку перебування на службі. Строк дії таких договорів не повинен бути менше ніж п'ять років та не може перевищувати 20 років.

5. У фінансовий лізинг передається житло, що перебувало в експлуатації не більш як протягом 20 років чи реконструкцію (капітальний ремонт) якого здійснено не більш як за 10 років до укладення договору фінансового лізингу та яке відповідає нормативній площі житла, яка становить не більш як 21 кв. метр загальної площі на одну особу та додатково 10,5 кв. метра загальної площі житла на сім'ю, але не більш як 94,5 кв. метра.

Нормативна площа житла, що є однокімнатною квартирою та надається для сім'ї з однієї особи (одинокі особа), становить не більш як 52,5 кв. метра загальної площі.

У разі перевищення нормативної площі житла вартість понаднормативної площі житла лізингоодержувач сплачує авансовим платежем за власний рахунок згідно з умовами договору фінансового лізингу.

6. Вартість 1 кв. метра загальної площі житла, що передається у фінансовий лізинг, не може перевищувати опосередковану вартість спорудження житла за регіонами України, визначену Мінрегіоном та збільшену для:

1) мм. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова - у 1,75 раза;

2) міст - обласних центрів, міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб та населених пунктів, які розташовані в районах, прилеглих до меж мм. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова, - у 1,5 раза;

3) міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. - у 1,25 раза;

4) інших населених пунктів - у межах опосередкованої вартості у відповідній області.

6-1. Орган забезпечення житлом веде облік заявників (далі - облік) у книзі обліку. Книга обліку повинна бути пронумерована, прошнурована,

підписана керівником органу забезпечення житлом або його заступником і скріплена печаткою цього органу.

Заявники беруться на облік з дати реєстрації у службі діловодства відповідного органу забезпечення житлом заяви про отримання житла на умовах фінансового лізингу з усіма необхідними документами відповідно до цього Порядку.

Заявники, які перебувають на обліку і переведені для подальшого проходження служби до іншого органу забезпечення житлом, беруться на облік за новим місцем служби з урахуванням дати взяття на такий облік за попереднім місцем служби.

Заявник знімається з обліку у разі:

укладення договору фінансового лізингу відповідно до цього Порядку;
звільнення із служби;

коли до дати досягнення граничного віку перебування на службі залишилося менш як п'ять років;

подання заявником заяви про зняття з такого обліку;
смерті.

Орган забезпечення житлом повідомляє заявнику про зняття його з обліку протягом п'яти робочих днів з дати зняття з такого обліку (крім випадку його смерті).

7. Для забезпечення житлом на умовах фінансового лізингу поліцейський або особа рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань відповідно до цього Порядку подає органу забезпечення житлом за місцем проходження служби або відрядження заяву про отримання житла на умовах фінансового лізингу за формою, визначеною лізингодавцем, в якій зазначає специфікацію житла, яке бажає отримати, зокрема:

- 1) найменування населеного пункту;
- 2) загальну площу та кількість кімнат;
- 3) інші характеристики, зокрема щодо доступу до житла (для осіб з особливими потребами), місце розташування житла (за бажанням).

До заяви заявник додає такі документи:

копію паспорта громадянина України;

копію документа, що засвідчує реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, у якому зазначено реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та мають відмітку в паспорті);

копії довідок про реєстрацію місця проживання заявника та кожного члена його сім'ї, який проживає разом з ним, видані органом реєстрації;

копії свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану (про шлюб, розірвання шлюбу, про народження тощо), інших документів, що підтверджують родинні стосунки (за наявності);

копію посвідчення учасника бойових дій (за наявності);

письмову згоду другого з подружжя на укладення договору фінансового лізингу (у разі перебування у шлюбі).

У разі коли обидва з подружжя мають право на забезпечення житлом на умовах фінансового лізингу, заяву про отримання житла на умовах фінансового лізингу подає один з подружжя. У такому разі, крім передбачених цим пунктом документів, такий заявник додатково подає:

документ, в якому визначено стаж служби іншого з подружжя;

документ, що підтверджує неперебування іншого з подружжя на обліку.

8. Орган забезпечення житлом протягом 10 робочих днів розглядає подані заявником документи та у разі, коли:

1) документи відповідають умовам цього Порядку:

бере заявника на облік, про що письмово його інформує;

надсилає уповноваженому підрозділу інформацію про заявника, специфікацію житла, яке він бажає отримати на умовах фінансового лізингу, та документ, в якому визначено дату досягнення заявником граничного віку перебування на службі;

2) подані заявником документи не відповідають умовам цього Порядку, повертає заявнику отримані документи з відповідним обґрунтуванням.

9. Уповноважений підрозділ щомісяця до 25 числа передає лізингодавцю узагальнену інформацію про заявників, специфікацію житла, яке вони бажають отримати на умовах фінансового лізингу, та про відповідні органи забезпечення житлом за визначеною лізингодавцем формою.

Узагальнена інформація про заявників формується уповноваженим підрозділом окремо за кожним органом забезпечення житлом у порядку черговості взяття їх на облік.

10. Лізингодавець протягом 30 календарних днів розглядає отримані документи і повідомляє відповідним уповноваженим підрозділам:

1) про наявність у власності житла для передачі у фінансовий лізинг відповідно до цього Порядку із зазначенням:

місця розташування житла (повної адреси);

кількості кімнат у житлі;

загальної та житлової площі житла;

загальної вартості та вартості 1 кв. метра житла;

відомостей про суми лізингового платежу та інші істотні умови договору фінансового лізингу;

2) про відсутність у власності необхідного житла для передачі у фінансовий лізинг відповідно до цього Порядку та очікувані строки його придбання в установленому законодавством порядку.

11. Уповноважений підрозділ після отримання від лізингодавця інформації про наявність житла для передачі у фінансовий лізинг повідомляє про це протягом п'яти робочих днів відповідному органу забезпечення житлом для подальшого інформування заявника протягом п'яти робочих днів.

12. Заявник протягом 10 робочих днів з дня отримання інформації проводить огляд житла, запропонованого лізингодавцем. У разі виявлення бажання отримати це житло на умовах фінансового лізингу заявник для укладення договорів про компенсацію частини лізингових платежів та фінансового лізингу подає органу забезпечення житлом заяву про передачу запропонованого житла у фінансовий лізинг за формою, установленою лізингодавцем, та довідку про доходи членів сім'ї за останні шість місяців, а так само документи, передбачені пунктом 7 цього Порядку, у разі зміни інформації, зазначеної в цих документах.

13. Орган забезпечення житлом протягом 10 робочих днів розглядає отримані від заявника документи та в разі їх відповідності встановленим цим Порядком вимогам і за умови наявності для компенсації частини лізингових платежів бюджетних асигнувань, установлених кошторисом, або коштів інших джерел, не заборонених законодавством, з урахуванням черговості взяття на облік:

1) укладає з лізингодавцем та заявником договір про компенсацію частини лізингових платежів з відкладальною обставиною.

Відкладальною обставиною в договорі про компенсацію частини лізингових платежів, за якою такий договір набере чинності, буде укладення між лізингодавцем та заявником договору фінансового лізингу;

2) подає лізингодавцю для укладення договору фінансового лізингу отримані від заявника документи, а також довідку про доходи заявника за останні шість місяців.

14. Лізингодавець на підставі отриманих від органу забезпечення житлом документів укладає з відповідним заявником договір фінансового лізингу.

За договором фінансового лізингу лізингодавець передає належне йому на праві власності житло у платне користування та володіння лізингоодержувачу.

Обов'язковою умовою договору фінансового лізингу є перехід права власності на житло від лізингодавця до лізингоодержувача за умови повного виконання лізингоодержувачем зобов'язань за цим договором та на визначених у договорі умовах.

15. Вартість житла протягом строку дії договору фінансового лізингу не змінюється.

16. Лізингодавець протягом п'яти робочих днів після укладення договору фінансового лізингу надсилає його копію відповідному органу забезпечення житлом.

У разі перевищення нормативної площі житла додатково подається інформація про сплату лізингоодержувачем авансового платежу.

17. Орган забезпечення житлом щомісяця інформує відповідний уповноважений підрозділ про укладені договори.

18. Лізингові платежі включають:

1) суму, яка відшкодовує частину вартості житла;

2) суму винагороди лізингодавцю за отримане в лізинг житло за фіксованою відсотковою ставкою, розмір якої визначається з урахуванням вартості залучених (запозичених) фінансових ресурсів, але не більше ставки рефінансування, установлені для лізингодавця.

19. Розмір лізингових платежів, які сплачуються лізингоодержувачем, зменшується на суму компенсації частини лізингових платежів, яку перераховує на рахунок лізингодавця орган забезпечення житлом.

20. Сума компенсації частини лізингових платежів включає частину суми, яка відшкодовує частину вартості житла, та в повному обсязі суму винагороди лізингодавцю.

Розмір частини суми, яка відшкодовує частину вартості житла, визначається з урахуванням стажу служби лізингоодержувача:

- від 5 до 10 років вислуги - 10 відсотків щомісячної суми, яка відшкодовує частину вартості житла;

- від 10 до 15 років вислуги - 20 відсотків щомісячної суми, яка відшкодовує частину вартості житла;

- від 15 і більше років вислуги - 30 відсотків щомісячної суми, яка відшкодовує частину вартості житла.

Розмір частини щомісячної суми, яка відшкодовує частину вартості житла, збільшується на:

5 відсотків на кожну дитину віком до 18 років, яка проживає разом із лізингоодержувачем, але не більш як на 10 відсотків;

на відповідний відсоток, визначений згідно з цим пунктом, залежно від стажу служби іншого з подружжя (у разі, коли дружина/чоловік заявника є поліцейським або особою рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань).

21. Лізингоодержувач протягом строку дії договору фінансового лізингу несе витрати на утримання житла, пов'язані з його експлуатацією, технічним обслуговуванням, ремонтом, у тому числі витрати за спожиті житлово-комунальні послуги.

22. Лізингоодержувач письмово повідомляє лізингодавцю та органу забезпечення житлом про зміну складу сім'ї/сімейного стану.

Після отримання зазначеного повідомлення до договору про компенсацію частини лізингових платежів у разі потреби вносяться зміни.

У разі переведення лізингоодержувача для подальшого проходження служби до іншого органу забезпечення житлом до договору про компенсацію частини лізингових платежів вносяться зміни щодо заміни органу забезпечення житлом.

23. Лізингодавець подає щомісяця відповідним уповноваженим підрозділам інформацію про залишок невідшкодованої частини вартості житла та розміри лізингових платежів за кожним договором фінансового лізингу, а також щокварталу відомості про суми коштів, які можна використати на придбання житла для передачі у фінансовий лізинг відповідно до цього Порядку.

24. Несплачені лізингові платежі в повному обсязі погашаються лізингодавцю органом забезпечення житлом у разі:

1) звільнення лізингоодержувача із служби у зв'язку з пораненням (травмою, каліцтвом, контузією), отриманим під час виконання службових обов'язків, унаслідок чого йому встановлено інвалідність I групи, крім випадків, коли поранення (травма, каліцтво або контузія) є наслідком навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю, вчинення діяння, яке є кримінальним чи адміністративним правопорушенням, або дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння.

У разі настання зазначених обставин до органу забезпечення житлом подаються такі засвідчені в установленому порядку документи:

копія виписки з акта огляду медико-соціальною експертною комісією щодо встановлення лізингоодержувачу I групи інвалідності;

копія постанови відповідної військово-лікарської комісії щодо встановлення причинного зв'язку поранення (травми, каліцтва або контузії);

копії акта розслідування нещасного випадку та акта про нещасний випадок (у тому числі поранення), складених відповідно за формами Н-5 і Н-1;

2) загибелі лізингоодержувача під час виконання службових обов'язків або смерті внаслідок отримання поранення (травми, каліцтва, контузії) за зазначених обставин за умови наявності в лізингоодержувача членів сім'ї, які проживали разом з ним.

У разі настання зазначених обставин до органу забезпечення житлом подаються такі засвідчені в установленому порядку документи:

витяг з наказу про виключення загиблого (померлого) лізингоодержувача із списків особового складу;

копії акта розслідування нещасного випадку та акта про нещасний випадок (у тому числі поранення), складених відповідно за формами Н-5 і Н-1;

копія свідоцтва про смерть лізингоодержувача;

копія відповідного рішення суду в разі доведення особи до самогубства.

У разі загибелі лізингоодержувача внаслідок самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, який установлено судом) або загибелі (смерті) внаслідок вчинення ним діяння, яке є кримінальним чи адміністративним правопорушенням, або дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння, не сплачені лізингоодержувачем лізингові платежі органом забезпечення житлом не погашаються.

25. Договір фінансового лізингу може бути достроково розірвано з ініціативи лізингодавця у разі:

прострочення лізингоодержувачем сплати лізингових платежів більш як на 60 днів;

надання лізингоодержувачем житла в сублізинг, наймання (оренду), а також у разі іншого нецільового використання житла;

в інших випадках, передбачених договором фінансового лізингу та Законом України "Про фінансовий лізинг".

У разі розірвання договору фінансового лізингу лізингодавець протягом 10 календарних днів повідомляє відповідному уповноваженому підрозділу про розірвання договору фінансового лізингу та наявність у власності житла для передачі у фінансовий лізинг відповідно до цього Порядку.

У такому повідомленні додатково зазначається інформація про орган забезпечення житлом та суму коштів, сплачену ним як відшкодування частини вартості житла згідно з відповідним договором про компенсацію частини лізингових платежів.

Договір фінансового лізингу не може бути достроково розірвано з ініціативи лізингодавця в разі настання випадків, передбачених пунктом 24 цього Порядку, за яких лізингові платежі в повному обсязі погашаються лізингодавцю органом забезпечення житлом.

У разі відсутності в органі забезпечення житлом відповідних бюджетних призначень, що може призвести до виникнення заборгованості за договором про компенсацію частини лізингових платежів, лізингоодержувач за рахунок власних коштів сплачує відповідні частини лізингового платежу, які орган забезпечення житлом компенсує такому

лізингоодержувачу у разі надходження відповідних бюджетних призначень.

26. Договір про компенсацію частини лізингових платежів припиняє свою дію у разі:

1) звільнення лізингоодержувача із служби (крім випадків, зазначених у пункті 24 цього Порядку);

3) дострокового розірвання договору фінансового лізингу;

4) в інших випадках, передбачених договором про компенсацію частини лізингових платежів.

27. У разі припинення дії договору про компенсацію частини лізингових платежів за лізингоодержувачем зберігається право користування, володіння та право на викуп житла (предмета лізингу) на умовах договору фінансового лізингу.

У разі невідповідності лізингоодержувача Умовам забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” громадян України житлом, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 856 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 66, ст. 4166), з першого числа місяця, що настає за місяцем, коли договір про компенсацію лізингових платежів було розірвано чи припинено, за договором фінансового лізингу застосовується ставка винагороди в розмірі, передбаченому таким договором.

28. У разі припинення дії договору про компенсацію частини лізингових платежів у зв’язку з достроковим розірванням договору фінансового лізингу сума коштів, сплачена органом забезпечення житлом як відшкодування частини вартості житла згідно з відповідним договором про компенсацію частини лізингових платежів, зараховується як сплачена ним сума за іншим договором про компенсацію частини лізингових платежів, що буде укладено стосовно такого житла.

29. У разі коли сума коштів, сплачена органом забезпечення житлом як відшкодування частини вартості відповідного житла згідно з договором про компенсацію частини лізингових платежів, більша за суму, яка підлягає сплаті згідно з іншим договором про компенсацію частини лізингових платежів, що буде укладено стосовно такого житла, розмір лізингового платежу, що буде сплачувати новий лізингоодержувач за це житло, зменшується на відповідну різницю коштів.

Лізингоодержувач зазначену різницю коштів перераховує на рахунок органу забезпечення житлом, що визначається умовами договору про компенсацію частини лізингових платежів.

Сума коштів, повернутих органу забезпечення житлом відповідно до абзацу другого цього пункту, зараховується до спеціального фонду державного бюджету та використовується таким органом відповідно до

кошторису для розрахунку за іншими договорами про компенсацію частини лізингових платежів.

30. Після виконання умов договорів фінансового лізингу та про компенсацію частини лізингових платежів лізингодавець:

1) передає лізингоодержувачу право власності на житло, для державної реєстрації права власності на яке подає необхідні документи, включаючи довідку про факт виконання умов договорів фінансового лізингу та про компенсацію частини лізингових платежів;

2) надсилає відповідному органу забезпечення житлом повідомлення про передачу лізингоодержувачу документів для державної реєстрації права власності на житло.

32. У разі укладення заявником договору фінансового лізингу виплати компенсації за найом (піднайом, оренду) житла, передбачені іншими нормативно-правовими актами, не здійснюються.

33. Виплата компенсації частини лізингових платежів здійснюється в межах відповідних бюджетних призначень, передбачених органу забезпечення житлом на відповідний рік, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

35. Поліцейський або особа рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань може отримати житло у власність (спільну власність) відповідно до цього Порядку один раз.

Наказ МНС України від 05.02.99 № 38 «Про затвердження Положення про порядок забезпечення житловими приміщеннями осіб рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту МНС України».

Загальні положення

1.1. Це Положення розроблено на підставі вимог чинного житлового законодавства України, з урахуванням особливостей квартирної обліку осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України. Воно встановлює порядок забезпечення житловими приміщеннями осіб рядового та начальницького складу і працівників органів та підрозділів цивільного захисту МНС України, які перебувають на обліку осіб, що потребують поліпшення житлових умов, в органах і підрозділах цивільного захисту МНС України.

Вищезазначена категорія осіб (разом з членами їхніх сімей), які проходять службу (працюють) у формуваннях, органах (підрозділах) цивільного захисту, установах спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту (далі - орган (підрозділ) цивільного захисту), забезпечуються житлом за рахунок державних фондів, зокрема шляхом:

власного житлового будівництва;
 пайової участі в житловому будівництві;
 будівництва (придбання) житла за рахунок інвесторів.

Джерелами фінансування житлового будівництва для органів (підрозділів) цивільного захисту є централізовані капітальні вкладення, кошти інвесторів.

1.2. Управління капітального будівництва та забезпечення житлом (далі - УКБ) МНС України щорічно готує відповідні пропозиції Міністру щодо розподілу державних капітальних вкладень на житлове будівництво пропорційно до числа осіб, які перебувають у черзі на одержання житлових приміщень, з урахуванням терміну їх перебування на квартирному обліку та проведеного забезпечення житлових приміщень у минулий період.

1.3. Особи рядового та начальницького складу МНС України, направлені на навчання до навчальних закладів спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту з вилученням зі списків органів (підрозділів) цивільного захисту МНС України, забезпечуються на час навчання житловою площею в гуртожитках. По закінченні навчання житлова площа, яку вони займали, підлягає звільненню у двомісячний термін.

За ними на весь період навчання зберігається житлова площа або черга на її отримання за місцем попередньої служби.

1.4. Військовослужбовці військ Цивільної оборони України, звільнені із військової служби в запас або у відставку за віком, станом здоров'я, а також у зв'язку із реформуванням, скороченням штатів або проведенням інших організаційних заходів, які залишились на обліку осіб, що потребують поліпшення житлових умов, в органах і підрозділах цивільного захисту, забезпечуються житловими приміщеннями у порядку, визначеному цим Положенням.

2. Квартирний облік

2.1. Особи рядового та начальницького складу МНС України (працівники), які потребують поліпшення житлових умов згідно з чинним житловим законодавством, мають право бути прийнятими на квартирний облік та одержати в користування житлове приміщення (окрему квартиру на сім'ю) відповідно до чинного законодавства.

Особи рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України (працівники) беруться на квартирний облік за рішенням житлової комісії органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України, затвердженим командиром органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України. На засіданні комісії має право бути присутньою особа рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного

захисту МНС України (працівник), щодо якого вирішується питання взяття на квартирний облік.

У рішенні вказуються дата взяття на облік, склад сім'ї, підстави для взяття на облік, вид черги на надання житлових приміщень (на загальних підставах, першочергово, позачергово), а в разі відмови у взятті на облік - підстави відмови.

Датою взяття на квартирний облік вважається день, коли було ухвалено рішення житловою комісією органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України про взяття на квартирний облік.

Списки осіб рядового та начальницького складу МНС України (працівників), яких взято на квартирний облік, та окремі списки осіб, які користуються правом першочергового та позачергового (додатки 1, 2) одержання житлових приміщень, мають бути вивішені для загалу.

2.3. На квартирний облік беруться зазначені в пункті 1.1 цього Положення категорії осіб, які потребують поліпшення житлових умов і постійно проживають, а також прописані в даному населеному пункті (колишньому військовому містечку).

Визначена тривалість часу реєстрації не розповсюджується на осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України у зв'язку з особливостями служби цивільного захисту МНС України, пов'язаними з частими змінами місця проживання.

Особи рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України, які перебувають на квартирному обліку, при переміщенні по службі з дня набрання чинності цим положенням, беруться (якщо при цьому їх переміщення пов'язане з переїздом до іншого гарнізону) на квартирний облік за новим місцем служби разом з членами їхніх сімей на загальних підставах зі збереженням попереднього часу перебування на квартирному обліку за останнім місцем служби, а також якщо вони перебувають у списках на першочергове та позачергове одержання житлових приміщень. Перебування осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України на квартирному обліку за останнім місцем служби, а також у списках осіб, що користуються правом першочергового та позачергового одержання житлових приміщень, підтверджується довідкою, виданою командиром органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України. Дія цього пункту настає з дня набрання чинності наказом.

2.4. Особи рядового та начальницького складу МНС України, які перебували на квартирному обліку за місцем служби і переведені по службі до іншого органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України, відомства в тому ж населеному пункті, беруться на облік за новим місцем служби зі збереженням попереднього часу перебування на обліку та в

списах осіб, які користуються правом пільгового одержання житлової площі. При цьому подається на нове місце обліку оригінал квартирної справи, яка перезатверджується в місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування.

2.5. Відповідно до частини 3 статті 58 Закону України "Про правові засади цивільного захисту" (1859-15) особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України до одержання житлового приміщення для постійного проживання надаються службові житлові приміщення або житлова площа в гуртожитку. У разі відсутності в органів і підрозділів цивільного захисту МНС такого житла відповідний орган чи підрозділ цивільного захисту МНС тимчасово орендує житло для забезпечення ним осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС або за бажанням цих осіб виплачує їм грошову компенсацію за піднайом (найом, оренду) житлового приміщення в порядку, розмірі та на умовах, які визначаються Кабінетом Міністрів України. За ними зберігається право на житлову площу, яку вони займали до вступу на службу цивільного захисту.

Вони не можуть бути виключені із списків громадян, взятих на квартирний облік. При продовженні служби понад п'ять років забезпечення зазначених осіб житловими приміщеннями за місцем служби проводиться на загальних підставах.

2.6. Особа рядового та начальницького складу МНС України (працівник), який має підстави бути визнаним таким, що потребує поліпшення житлових умов, формує квартирну справу; якщо за попереднім місцем служби він перебував на квартобліку, то справа надсилається поштою до органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України за новим місцем служби. Одночасно за новим місцем служби подається рапорт (додаток 3) про взяття на квартирний облік.

До рапорту, долученого до квартирної справи, додаються:

1. Довідка-заява (додаток 4), підписана повнолітніми членами сім'ї, які разом проживають, мають право на самостійне одержання житлових приміщень та бажають стати на квартирний облік разом із заявником.

2. Довідка (оригінал) з місця проживання про склад сім'ї і реєстрацію, яку видає житлово-експлуатаційна контора (далі - ЖЕК) або квартирно-експлуатаційна служба (далі - КЕС) (додаток 5).

3. Довідка про склад сім'ї особи рядового та начальницького складу МНС України згідно з особовою справою.

4. Довідка для осіб рядового та начальницького складу МНС України про проходження служби (послужний список) згідно з особистою справою.

5. Довідка про те, чи перебувають члени сім'ї на квартирному обліку в місцевих органах виконавчої влади.

6. Довідка з місця роботи (або навчання) повнолітніх членів родини з відміткою про перебування на квартирному (за відсутності місця роботи в працездатного члена сім'ї подається завірена ксерокопія першої і останньої сторінок трудової книжки).

7. Письмове зобов'язання здати житлові приміщення (крім кооперативного та приватизованого) від членів сім'ї, які мають самостійне право на одержання житлових приміщень і залишилися проживати в попередній квартирі (отриманій особою рядового та начальницького складу МНС України за попереднім місцем служби), завірене начальником ЖЕК (КЕС).

8. Документи, що підтверджують право на пільги при отриманні житлової площі.

9. Довідка (оригінал) щодо наявності житла за попереднім місцем служби (проживання).

У разі потреби до заяви додаються інші документи на вимогу командування органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України або житлової комісії.

2.7. Підписаний командиром органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України рапорт заявника про взяття його (з сім'єю) на квартирний облік реєструється в КЕС у книзі реєстрації рапортів (додаток 7), яка зберігається як документ суворої звітності. Без укомплектування квартирної справи документами, зазначеними в пункті 2.5 цього Положення, рапорт не реєструється. При потребі перевіряється відповідність зазначених у рапорті та заяві житлових умов заявника і відображається в акті перевірки житлових умов (додаток 8).

У місячний термін зареєстрований рапорт розглядається на засіданні житлової комісії органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України та із затвердженням протоколу (керівником) ухвалюється відповідне рішення.

2.8. На кожну особу рядового та начальницького складу МНС України (працівника), взяту на квартирний облік, заводиться облікова квартирна справа. Обліковій справі надається номер відповідно до номера в книзі обліку осіб, які перебувають у черзі на одержання житлових приміщень (додаток 9).

Облікові квартирні справи зберігаються як документ суворої звітності за місцем квартирної обліку. Після надання особам рядового та начальницького складу МНС України (працівникам) житлових приміщень облікові справи зберігаються не менше 5 років.

Витяг із протоколу засідання житлової комісії органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України разом із квартирною справою в 10-денний термін подається на розгляд та затвердження до центральної житлової комісії Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та

в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи (далі - МНС України), де в місячний термін приймається рішення. Після затвердження рішення центральною житловою комісією МНС України секретар житлової комісії органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України подає до квартирних відділів місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування для затвердження списки осіб, узятих на квартирний облік (додаток 10).

2.10. При взятті на квартирний облік у колишньому військовому містечку, що перебуває на балансі МНС України, список осіб, узятих на квартирний облік, перед затвердженням перевіряється і підписується командиром.

2.11. Щороку у органах (підрозділах) цивільного захисту МНС України, де самостійно провадиться квартирний облік, у період з 1 жовтня до 25 грудня відбувається перереєстрація осіб, які перебувають на квартирному обліку. Це проводиться з поданням оновлених довідок про склад сім'ї і реєстрацію з місця проживання (реєстрації) та з місця працевлаштування з перевіркою підстав перебування на квартирному обліку.

2.12. Особи рядового та начальницького складу МНС України (працівники) знімаються з квартирного обліку в разі:

- поліпшення житлових умов, унаслідок чого відпали підстави для одержання іншого житлового приміщення;

- переміщення осіб рядового та начальницького складу МНС України до нового місця служби в інший населений пункт;

- звільнення особи рядового та начальницького складу МНС України з служби цивільного захисту МНС України за власним бажанням або за порушення дисципліни, правопорядку, через службову невідповідність;

- подання відомостей, що не відповідають дійсності, але стали підставою для взяття на квартирний облік, або про неправомірні дії службових осіб, які призвели до незаконного взяття на облік;

- використання особою рядового та начальницького складу МНС України (працівником) (сім'єю) житлових чеків (на приватизацію попереднього житла, наданого державою), у разі чого відпало право на одержання житла в державному фонді.

2.13. Зняття з квартирного обліку та виведення з пільгових списків осіб, які були необґрунтовано внесені до цих списків або втратили вказане право, проводиться житловими комісіями органів (підрозділів) цивільного захисту МНС України, які винесли або затвердили рішення про зарахування на облік особи рядового та начальницького складу МНС України (працівника), тобто внесли до вказаного списку.

При розгляді цих питань на засідання житлової комісії запрошуюються зацікавлені особи, про зняття з обліку (вилучення з пільгової черги) їх у 15-денний термін повідомляють у письмовій формі.

2.14. У разі смерті особи рядового та начальницького складу МНС України при проходженні служби, який перебував на квартирному обліку, за членами його сім'ї, які перебували на обліку разом з ним, якщо не відпала потреба в житловій площі, зберігається право подальшого перебування на квартирному обліку та набувається право першочергового одержання житлових приміщень.

2.15. Контроль за станом квартирному обліку у органах (підрозділах) цивільного захисту МНС України здійснюється відповідальними особами (відповідно до посадових обов'язків) та житловими комісіями.

3. Розподіл та надання житлових приміщень

3.1. Житлові приміщення надаються особам рядового та начальницького складу МНС України (працівникам), що перебувають на квартирному обліку, згідно з чергою, яка визначається часом прийняття на облік або занесенням у списки на пільгове одержання житлової площі.

Винятком можуть бути випадки, передбачені чинним житловим законодавством.

3.2. Надання житлових приміщень особам рядового та начальницького складу МНС України проводиться після здачі ними житлової площі, яку вони займали за попереднім місцем служби (з поданням відповідної довідки), крім випадків, коли там залишилися проживати повнолітні члени їхніх сімей та площа відповідає встановленим нормам. У цьому випадку особі рядового та начальницького складу МНС України надається житло без урахування членів сім'ї, які залишилися.

3.3. Уся житлова площа, яка надійшла до МНС України від будь-якого джерела, розподіляється згідно з чергою між органами (підрозділами) цивільного захисту МНС України і затверджується Міністром (при цьому до п'яти відсотків житлової площі, що надходить до МНС України за рахунок інвестицій, виділяється для забезпечення житловими приміщеннями працівників). Після виділення житлової площі на окремий орган (підрозділ) цивільного захисту МНС України на засіданні житлової комісії проводиться її розподіл серед осіб рядового та начальницького складу МНС України (працівників), які перебувають на квартирному обліку. Зазначена черговість розподілу житлової площі визначається пропорційно до кількості осіб, які перебувають на квартирному обліку, у відсотковому відношенні до видів черги, у межах календарного перебування на квартобліку, з урахуванням попереднього забезпечення. Рішення житлової комісії органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України розглядається і затверджується центральною житловою комісією.

3.4. Правом першочергового одержання житлових приміщень, крім осіб, зазначених у статті 45 Житлового кодексу України, користуються особи рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту МНС України (в тому числі звільнені в запас), які прослужили 25 і понад календарних років.

Перевагою в одержанні житлових приміщень у межах календарного року користується категорія осіб, які перебувають на квартирному обліку в списках позачергового одержання житлових приміщень, потім ті, хто стоїть на черзі першочергового одержання житлових приміщень, а далі ті, хто перебуває на квартирному обліку на загальних підставах.

3.5. Як виняток, на клопотання командира органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України і житлової комісії та за згодою колективних зборів офіцерів і прапорщиків органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України, з урахуванням їх особистого внеску в підвищення боєготовності органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України чи в справу розбудови військ, сумлінного виконання своїх службових обов'язків, центральна житлова комісія МНС України може розглядати питання надання житлових приміщень окремим особам рядового та начальницького складу МНС України (працівникам) поза чергою.

3.6. Якщо декілька осіб рядового та начальницького складу МНС України (працівників) перебувають на квартирному обліку одночасно і мають однаковий строк взяття на облік та пільги, то до уваги беруться порядковий номер і дата реєстрації рапорту про взяття на квартирний облік.

3.7. Особі рядового та начальницького складу МНС України (працівникові), який перебуває на квартирному обліку, черговість надання житлових приміщень може бути перенесена на рік, якщо він без підстав відмовився від виділеної житлової площі, що відповідає встановленим вимогам та розміру. Рішення про це ухвалює житлова комісія органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України, про що в 15-денний термін зацікавлену особу повідомляють у письмовій формі.

3.8. У разі відсутності відповідної житлової площі на прохання тих осіб рядового та начальницького складу МНС України (працівників), чия черга на отримання житлової площі надійшла, цим особам рядового та начальницького складу МНС України (працівникам) може бути надана житлова площа, менша за нормативну забезпеченість, як тимчасове поліпшення житлових умов, без зняття з квартирного обліку і зі збереженням місця у черзі.

3.9. Особам, які були вражені променевою хворобою будь-якого ступеня або стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, та дітям, які стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи і

потребують особливого догляду, надається додаткова площа у вигляді окремої кімнати згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1996 р. № 1589 (1589-96-п) «Про порядок надання додаткової житлової площі особам, які внаслідок Чорнобильської катастрофи перенесли променеву хворобу будь-якого ступеня або стали інвалідами, дітям-інвалідам, які потребують особливого догляду, та сім'ям, що втратили годувальника з числа осіб, віднесених до категорії 1».

3.10. Рішення про надання житлових приміщень може бути переглянуте рішенням житлової комісії до видачі ордера, якщо з'ясуються обставини, які не були раніше відомі і могли вплинути на зазначене рішення, а в разі видачі ордера - у судовому порядку.

4. Забезпечення житлом осіб рядового та начальницького складу МНС України при звільненні з служби цивільного захисту МНС України в запас чи відставку

4.1. Особи рядового та начальницького складу МНС України, які перебувають на квартирному обліку, при звільненні з служби цивільного захисту МНС України у відставку за віком чи в запас за станом здоров'я, а також у зв'язку зі скороченням штатів можуть залишатися на квартирному обліку до отримання житла при органах (підрозділах) цивільного захисту МНС України.

Особам рядового та начальницького складу МНС України, що перебували на службі цивільного захисту МНС України не менше двадцяти календарних років і були звільнені з служби цивільного захисту МНС України за станом здоров'я, віком або скороченням штатів, житлові приміщення надаються місцевими виконавчими комітетами в першу чергу, але не пізніше, ніж у тримісячний строк з дня прибуття до місця проживання, обраного з урахуванням існуючого порядку реєстрації відповідно до пункту 45 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, та надання їм житлових приміщень в Українській РСР, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР і Української республіканської ради професійних спілок від 11 грудня 1984 р. № 470 (додаток 11). Такі особи рядового та начальницького складу МНС України, що виписались та виїхали в інший населений пункт, втрачають право залишатися на квартирному обліку при органах (підрозділах) цивільного захисту МНС України.

5. Ордер на житлове приміщення

5.1. На підставі рішення про надання житлової площі в будинку громадського або державного житлового фонду місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування видається ордер, який є єдиною підставою для вселення в надане житлове приміщення. Ордер може бути видано лише на вільне житлове приміщення, він дійсний

протягом 30 днів з часу його отримання та повинен бути зареєстрований у місцевій ЖЕК (КЕС органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України).

5.2. Ордер на житлове приміщення може бути визнаний недійсним у судовому порядку. Вимогу про визнання ордера недійсним може бути заявлено протягом трьох років з дня його видачі.

6. Обмін житлових приміщень

6.1. Обміном житлових приміщень займаються відповідні структури місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (бюро з обміну житловими приміщеннями), а обмін житлових приміщень у колишніх військових містечках МНС України проводиться квартирно-експлуатаційною службою органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України. Особи рядового та начальницького складу МНС України (працівники) як наймачі житлових приміщень у будинках громадського або державного житлового фонду мають право за письмовою згодою членів сім'ї, які проживають разом із ними, у т. ч. і тимчасово відсутніх, провести з іншими наймачами в будинку обмін займаного житлового приміщення зазначеного фонду або з членом житлово-будівельного кооперативу.

6.2. Якщо житлові приміщення розташовані в різних населених пунктах, то обмін оформлюється місцевим органом виконавчої влади та органом місцевого самоврядування (бюро з обміну житловими приміщеннями) в одному з населених пунктів за вибором учасників обміну.

6.3. У разі обміну житлового приміщення у будинках МНС України згоду на обмін, передбачену чинним житловим законодавством, надає центральна житлова комісія за поданням житлової комісії органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України.

6.4. Визнання обміну недійсним проводиться в судовому порядку.

7. Бронювання житлового приміщення

7.1. Бронюванням житлового приміщення займаються відповідні структури місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а бронювання житлових приміщень у колишніх військових містечках МНС України проводиться КЕС органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України.

Ті житлові приміщення колишнього військового містечка, що їх займають наймачі (особи рядового та начальницького складу МНС України та працівники) і члени їхніх сімей, бронюються при направленні наймача на роботу за кордон на весь час перебування за кордоном. Житлове приміщення, що заброньовано за особами рядового та начальницького складу МНС України (працівниками), обліковується у

КЕС органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України і в МНС України в книзі обліку заброньованих житлових приміщень (додаток 12).

7.2. У разі бронювання житлового приміщення місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (КЕС органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України у колишніх військових містечках) за місцезнаходженням приміщення, що бронюється, видається наймачу або члену його сім'ї охоронне свідоцтво (броню). При виникненні непорозумінь питання розв'язується в судовому порядку.

7.3. Якщо наймач (особа рядового та начальницького складу МНС України, працівник) та члени його сім'ї не повернулись у заброньоване житлове приміщення протягом шести місяців після закінчення строку дії броні, то договір наймання житлової площі за позовом власника (КЕС органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України, ЖЕК) може бути розірвано в судовому порядку.

8. Облік житлової площі

8.1. Облікові підлягає: житлова площа, що надійшла від власного будівництва МНС України або придбання збудованого житла;

житлова площа, що належить особам рядового та начальницького складу МНС України та членам їхніх сімей, які були передані від інших відомств на баланс МНС України; житлова площа, отримана від пільгового кредиту (до погашення).

8.2. Уся житлова площа обліковується у КЕС органу (підрозділу) цивільного захисту МНС України і в УКБ МНС України в книзі обліку житлової площі, яка підлягає заселенню (додаток 13).

У органах (підрозділах) цивільного захисту МНС України ураховується та житлова площа, на якій проживають особи рядового та начальницького складу МНС України (працівники) цієї частини.

Житлова площа в будинках місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади обліковується також у картках обліку житлової площі (додаток 14). Картки обліку такої площі нумеруються та реєструються у книзі реєстрації карток обліку (додаток 15). У разі зняття з обліку закріпленої житлової площі в картці робиться відповідна відмітка. Картки зберігаються постійно.

8.3. Перевірка стану обліку та використання житлової площі, закріпленої за органами (підрозділами) цивільного захисту МНС України, у будинках місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади проводиться, щороку УКБ МНС України. Про проведені перевірки проставляються відповідні відмітки в картках обліку.

4. МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА САНАТОРНЕ-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ

1. [Конституція України.](#)
2. [Кодекс цивільного захисту України.](#)
3. [Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».](#)
4. [Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».](#)
5. [Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».](#)
6. [Постанова Кабінету Міністрів України від 18.10.1999 р. № 1923 «Про затвердження Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями».](#)
7. [Наказ МВС України від 18.08.2014 р. № 831 «Про затвердження Порядку організації медичного забезпечення в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій».](#)
8. [Наказ МВС України від 14.11.2016 р. № 1203 «Про затвердження Інструкції про організацію санаторно-курортного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій».](#)
9. [Наказ МВС України від 06.08.2014 р. № 780 «Про затвердження Переліку закладів охорони здоров'я сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій».](#)
10. [Наказ МВС України від 19.02.2018 р. № 117 «Про затвердження Порядку тимчасового звільнення від виконання службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту в разі захворювань, травм або поранень».](#)

Витяг з Конституції України

Стаття 49. Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм.

Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності.

Держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує

санітарно-епідемічне благополуччя.

Витяг з Кодексу цивільного захисту України

Стаття 87. Надання медичної та психологічної допомоги

2. Постраждалі, а також особи, які залучалися до виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, за висновками медико-соціальних експертних комісій забезпечуються психологічною реабілітацією.

4. Постраждалі, а також особи, які залучалися до виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, мають право на отримання безоплатної психологічної допомоги.

Стаття 95. Фінансування медико-психологічної реабілітації

1. Фінансування медико-психологічної реабілітації рятувальників органів та підрозділів цивільного захисту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

2. Обсяги фінансування медико-психологічної реабілітації рятувальників органів та підрозділів цивільного захисту визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту.

3. Медико-психологічна реабілітація рятувальників інших аварійно-рятувальних служб, медичних працівників служби медицини катастроф здійснюється відповідно за рахунок коштів, які виділяються на утримання таких служб з державного або місцевих бюджетів чи за рахунок коштів суб'єктів господарювання.

4. Фінансування медико-психологічної реабілітації постраждалих, а також громадян, які залучалися до проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, здійснюється за рахунок коштів, що виділяються на ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій з Державного бюджету України, в обсязі, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

Стаття 110. Права та обов'язки рятувальника

2. Рятувальники мають право на:

1) отримання безоплатної екстреної медичної допомоги від медичних працівників служби медицини катастроф та у відповідних закладах охорони здоров'я, віднесених до складу служби медицини катастроф;

2) безоплатне проходження медико-психологічної реабілітації у закладах охорони здоров'я та реабілітаційних центрах у порядку, встановленому цим Кодексом;

ГЛАВА 25. МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА ТА СТРАХУВАННЯ

Стаття 117. Медичне та санаторно-курортне забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, членів їхніх сімей та основних працівників професійних аварійно-рятувальних служб

1. Медичне забезпечення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту організовується та здійснюється закладами охорони здоров'я центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

2. Особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту щороку проходять медичний огляд з подальшим проведенням лікувально-профілактичних заходів у разі потреби.

3. У разі відсутності за місцем служби чи проживання осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту закладів охорони здоров'я центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, а також у разі відсутності в таких закладах (підрозділах) необхідних відділень, фахівців, спеціального обладнання безоплатна медична допомога зазначеним особам надається в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, інших державних або комунальних закладах охорони здоров'я за рахунок коштів, передбачених на утримання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

4. Особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту мають право на санаторно-курортне лікування в санаторно-курортних закладах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, а також в інших санаторно-курортних закладах незалежно від форми власності та відомчої належності за рахунок коштів, передбачених на утримання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Пільги, передбачені цією частиною, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

5. Особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які направляються після лікування в закладах охорони здоров'я до санаторію для продовження лікування, путівки надаються безоплатно.

6. Особи, звільнені із служби цивільного захисту, визнані особами з інвалідністю I та II групи внаслідок захворювання, травми або поранення, пов'язаних з проходженням служби, забезпечуються путівками для санаторно-курортного лікування незалежно від виду пенсії, яку вони отримують. Особи з інвалідністю III групи, звільнені із служби за станом здоров'я, які отримують пенсію по інвалідності, забезпечуються путівками для санаторно-курортного лікування за наявності медичних показань.

7. Особи, звільнені із служби цивільного захисту, визнані особами з інвалідністю внаслідок захворювання, каліцтва, пов'язаного з виконанням службових обов'язків, мають право на медичне та санаторно-курортне забезпечення за рахунок коштів, передбачених на утримання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

8. Порядок та умови надання медичної допомоги, забезпечення санаторно-курортним лікуванням осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та членів їхніх сімей у закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, в інших державних або комунальних закладах охорони здоров'я, а також взаєморозрахунки між ними та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

9. Медичне забезпечення основних працівників професійних аварійно-рятувальних служб здійснюється закладами охорони здоров'я, що входять до їх складу, та за договорами на медичне обслуговування в державних або комунальних закладах охорони здоров'я за рахунок коштів, передбачених на утримання цих служб.

10. Основні працівники професійних аварійно-рятувальних служб повинні проходити періодичний медичний огляд, а також медичний огляд після проведення аварійно-рятувальних робіт. Періодичність медичних оглядів і порядок їх проведення встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

11. На прохання особи рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту, основного працівника професійних аварійно-рятувальних служб проводиться позачерговий медичний огляд, якщо така особа вважає, що погіршення стану її здоров'я пов'язано з виконанням нею професійних обов'язків або перешкоджає подальшому проходженню служби.

12. Позачерговий медичний огляд особи рядового чи начальницького

складу служби цивільного захисту, основного працівника професійних аварійно-рятувальних служб може проводитися за ініціативою роботодавця, якщо стан здоров'я такої особи перешкоджає подальшому проходженню служби або виконанню службових обов'язків за контрактом.

13. Порядок організації медичного забезпечення, тимчасового звільнення від виконання службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту у разі захворювань, травм або поранень визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

14. Особи, які безпосередньо брали участь у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт або залучалися до цілодобового чергування, пов'язаного з ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації, мають право один раз на рік пройти безоплатно курс медико-психологічної реабілітації строком не менш як 14 діб, а ті з них, які отримали травми або брали участь у проведенні аварійно-рятувальних робіт, пов'язаних із загибеллю людей, зобов'язані пройти відповідне лікування та реабілітацію в центрах медико-психологічної реабілітації.

15. Висновок про необхідність направлення на медико-психологічну реабілітацію основних працівників професійних аварійно-рятувальних служб та працівників цивільного захисту надають лікарсько-експертні комісії центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, або медико-соціальні експертні комісії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, за місцем роботи.

16. Висновок про необхідність направлення на медико-психологічну реабілітацію осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту надають лікарсько-експертні комісії центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

17. На час проходження медичного огляду та медико-психологічної реабілітації за основними працівниками професійних аварійно-рятувальних служб, працівниками цивільного захисту зберігається середній заробіток за місцем роботи.

18. Проїзд до місця лікування та проведення медико-психологічної реабілітації і назад осіб, які відповідно до цієї статті мають право на лікування та медико-психологічну реабілітацію, здійснюється за рахунок коштів, передбачених на утримання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, професійних аварійно-рятувальних служб.

19. Порядок організації та проведення медико-психологічної реабілітації визначається спільним актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

20. З метою недопущення виникнення та поширення інфекційних хвороб, отруєнь, радіаційних уражень серед осіб рядового і начальницького складу та працівників служби цивільного захисту медичними підрозділами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, організовується і здійснюється санітарно-епідеміологічний нагляд в органах та підрозділах, віднесених до сфери їх управління.

Витяг із Закону України

«Основи законодавства України про охорону здоров'я»

Розділ II

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Стаття 6. Право на охорону здоров'я

Кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає:

а) життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та соціальне обслуговування і забезпечення, який є необхідним для підтримання здоров'я людини;

д) кваліфіковану медичну та реабілітаційну допомогу, включаючи вільний вибір лікаря та фахівця з реабілітації, вибір методів лікування та реабілітації відповідно до рекомендацій лікаря та фахівця з реабілітації, вибір закладу охорони здоров'я;

к) право пацієнта, який перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, на допуск до нього інших медичних працівників, членів сім'ї, опікуна, піклувальника, нотаріуса та адвоката, а також священнослужителя для відправлення богослужіння та релігійного обряду;

л) інформування про доступні медичні та реабілітаційні послуги із застосуванням телемедицини і телереабілітації.

Стаття 7. Гарантії права на охорону здоров'я

Держава згідно з Конституцією України гарантує всім громадянам реалізацію їх прав у сфері охорони здоров'я шляхом:

в) фінансування надання всім громадянам та іншим визначеним законом особам гарантованого обсягу медичних і реабілітаційних послуг та лікарських засобів у порядку, встановленому законом.

Стаття 8. Державний захист права на охорону здоров'я

Держава визнає право кожного громадянина України на охорону здоров'я і забезпечує його захист.

Кожен громадянин має право на безоплатне отримання у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медичної допомоги, до якої належать:

- екстрена медична допомога;
- первинна медична допомога;
- спеціалізована медична допомога;
- паліативна допомога.

Держава визнає право кожного громадянина на отримання реабілітаційної допомоги під час надання медичної допомоги. Порядок надання реабілітаційної допомоги під час надання медичної допомоги встановлюється законодавством.

Держава гарантує безоплатне надання медичної допомоги у державних та комунальних закладах охорони здоров'я за епідемічними показаннями. Держава також гарантує безоплатне проведення медико-соціальної експертизи, судово-медичної та судово-психіатричної експертизи, патологоанатомічних розтинів та пов'язаних з ними досліджень у порядку, встановленому законодавством.

Держава гарантує громадянам України та іншим визначеним законом особам надання необхідних медичних послуг та лікарських засобів за рахунок коштів Державного бюджету України на умовах та в порядку, встановлених законодавством.

Витяг із Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»

Стаття 3. Державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів

1. Відповідно до цього Закону держава гарантує повну оплату згідно з тарифом за рахунок коштів Державного бюджету України надання громадянам необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, що передбачені програмою медичних гарантій.

3. Права та гарантії у сфері охорони здоров'я, що стосуються медичного обслуговування, забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами, передбачені іншими законами України для певних категорій осіб, фінансуються за окремими програмами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, цільових страхових фондів та інших джерел, не заборонених законодавством.

4. Додаткові державні фінансові гарантії надання медичних послуг, лікарських засобів та медичних виробів можуть встановлюватися законами України.

Стаття 4. Програма медичних гарантій

1. У межах програми медичних гарантій держава гарантує громадянам, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають на території України, та особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням:

- 1) екстреної медичної допомоги;
- 2) первинної медичної допомоги;
- 3) спеціалізованої медичної допомоги;
- 4) паліативної медичної допомоги;
- 5) реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- 6) медичної допомоги дітям до 16 років;
- 7) медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Стаття 6. Права та обов'язки пацієнтів у сфері державних фінансових гарантій

1. Пацієнти мають право на:

1) отримання необхідних їм медичних послуг, медичних виробів та лікарських засобів належної якості за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на реалізацію програми медичних гарантій, у надавачів медичних послуг;

2) безоплатне отримання інформації від Уповноваженого органу або надавачів медичних послуг про програму медичних гарантій та надавачів медичних послуг за цією програмою, які можуть надати необхідну пацієнту медичну послугу;

3) можливість вибору лікаря та фахівця з реабілітації у порядку, встановленому законодавством;

4) надання лікарям, третім особам права доступу до персональних даних та іншої інформації, що міститься в електронній системі охорони здоров'я, у тому числі до інформації про стан свого здоров'я, діагноз, про відомості, одержані під час медичного обстеження, за умови дотримання такими особами вимог Закону України "Про захист персональних даних";

5) отримання від Уповноваженого органу інформації про осіб, які подавали запити щодо надання інформації, що міститься в електронній системі охорони здоров'я, про такого пацієнта;

6) оскарження рішень, дій чи бездіяльності надавачів медичних послуг або Уповноваженого органу та його територіальних органів в установленому законом порядку;

Витяг із Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

Стаття 12. Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них

Учасникам бойових дій (статті 5, 6) надаються такі пільги:

- 1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- 2) першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);
- 3) безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;
- 8) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;
- 9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;
- 10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація.

Стаття 13. Пільги особам з інвалідністю внаслідок війни

Особам з інвалідністю внаслідок війни та прирівняним до них особам (стаття 7) надаються такі пільги:

- 1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- 2) позачергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами;
- 3) безплатне позачергове щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад.

За бажанням осіб з інвалідністю замість путівки на санаторно-курортне лікування вони можуть один раз на два роки одержувати грошову компенсацію: особи з інвалідністю внаслідок війни I-II груп - у розмірі середньої вартості путівки, особи з інвалідністю внаслідок війни III групи - у розмірі 75 процентів середньої вартості путівки. Грошова компенсація надається незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань;

9) позачергове обслуговування амбулаторно-поліклінічними закладами, а також позачергова госпіталізація.

11) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

12) право на щорічне медичне обстеження і диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів;

12-1) медична допомога в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, інших центральних органів виконавчої влади, які відповідно до закону здійснюють керівництво військовими формуваннями, особам, визначеним пунктами 7, 11-14 частини другої статті 7 цього Закону, без оплати такої допомоги з боку її отримувача та у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Пільги для учасників війни

Учасникам війни (статті 8, 9) надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;

2) безплатне першочергове зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;

8) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

Стаття 15. Пільги сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України

Сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни (стаття 10) та сім'ям загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України (стаття 10-1) надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних

препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;

2) безплатне першочергове зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;

10) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

11) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

**Постанова Кабінету Міністрів України від 18.10.1999 р. № 1923
«Про затвердження Порядку надання медичної допомоги у військово-
медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими
формуваннями»**

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 1292 від 21.08.2000, № 1402 від 04.09.2003, № 343 від 11.05.2005,
№ 726 від 25.05.2006, № 1658 від 29.11.2006, № 648 від 20.04.2007,
№ 675 від 11.09.2013, № 162 від 04.06.2014, № 201 від 10.03.2016,
№ 782 від 02.11.2016, № 257 від 27.03.2019, № 629 від 10.07.2019,
№ 903 від 30.09.2020, № 971 від 15.09.2021, № 458 від 19.04.2022}*

ПОРЯДОК

надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і
взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями

1. Цей Порядок визначає механізм надання лікувально-профілактичної допомоги, проведення санаторно-курортного лікування, військово-лікарської, лікарсько-льотної, судово-медичної, судово-психіатричної експертиз, патолого-анатомічних досліджень, забезпечення лікарськими і протезними засобами (далі - медична допомога) осіб офіцерського складу, прапорщиків, мічманів, військовослужбовців, які проходять строкову військову службу та військову службу за контрактом, Збройних Сил, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, СБУ, Служби зовнішньої розвідки та інших військових формувань, Держспецтрансслужби, у тому числі курсантів і слухачів військово-навчальних закладів (далі - військовослужбовці) у військово-медичних закладах інших військових формувань та надання установами, закладами і підрозділами державної санітарно-епідеміологічної служби Міноборони,

МВС, Адміністрації Держприкордонслужби, СБУ, Головного управління Національної гвардії, інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані військові формування (далі - центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані військові формування) послуг щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя.

1¹. Дія цього Порядку поширюється на Держспецзв'язку, Управління державної охорони, Національне антикорупційне бюро, Державне бюро розслідувань, МВС, Національну поліцію, Службу судової охорони та ДСНС.

2. Медична допомога військовослужбовцям надається військово-медичними закладами інших військових формувань у разі відсутності за місцем проходження ними військової служби військово-медичних закладів відповідних військових формувань або відсутності у них необхідних відділень, фахівців чи спеціального медичного обладнання та у невідкладних випадках.

2¹. Під час дії особливого періоду медична допомога військовослужбовцям, зазначеним у пункті 1 цього Порядку, надається у військово-медичних закладах інших військових формувань за територіальним принципом.

Переведення військовослужбовців для подальшого надання медичної допомоги до військово-медичних закладів інших військових формувань дозволяється після стабілізації їх загального стану.

3. Витрати на надання медичної допомоги військовослужбовцям у військово-медичних закладах інших військових формувань відшкодовуються цим закладам центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані військові формування, в яких проходять службу зазначені військовослужбовці, за рахунок коштів, передбачених державним бюджетом на утримання цих військових формувань.

3¹. Витрати на надання медичної допомоги (крім проведення санаторно-курортного лікування) у закладах охорони здоров'я в системі Міноборони військовослужбовцям Держспецтрансслужби та послуг щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя в Держспецтрансслужбі установами, закладами і підрозділами державної санітарно-епідеміологічної служби Міноборони здійснюються за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті для Міноборони на утримання відповідних закладів охорони здоров'я.

3². На період дії правового режиму воєнного стану та протягом року з дня припинення або скасування дії воєнного стану на території України витрати на надання військовослужбовцям медичної допомоги військово-медичними закладами, зазначеними у пункті 1 цього Порядку, здійснюються за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на

утримання відповідних закладів.

4. Центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані військові формування, Національним антикорупційним бюро, Державним бюро розслідувань призначаються посадові особи - розпорядники кредитів, уповноважені здійснювати розрахунки за надання медичної допомоги у військово-медичних закладах інших військових формувань. Ці посадові особи затверджують списки осіб, уповноважених видавати направлення для надання медичної допомоги у військово-медичних закладах інших військових формувань. Списки посадових осіб, уповноважених здійснювати розрахунки за надання медичної допомоги у військово-медичних закладах інших військових формувань, а також уповноважених видавати направлення для надання медичної допомоги, подаються центральним органам виконавчої влади, яким підпорядковані військові формування, військово-медичні заклади яких надаватимуть медичну допомогу, і цим військово-медичним закладам.

4¹. Під час дії особливого періоду командир (начальник, керівник) військової частини (установи, організації, закладу) для надання медичної допомоги має право направляти підпорядкованих йому військовослужбовців до військово-медичних закладів інших військових формувань за територіальним принципом.

5. Надання медичної допомоги у військово-медичних закладах інших військових формувань провадиться за наявності засвідченого відповідною печаткою направлення уповноваженої на його видачу посадової особи, в якому зазначається міністерство, інший центральний орган виконавчої влади, якому підпорядковане військове формування, або орган державної влади, місцезнаходження і банківські реквізити органу військового управління (військової частини), уповноважена посадова особа якого буде здійснювати оплату, та медичний висновок про необхідні види і обсяги медичної допомоги.

У разі надання екстреної медичної допомоги при захворюваннях і станах, зазначених у додатку, а також загостренні хронічних захворювань направлення за повідомленням відповідного військово-медичного закладу подається до нього протягом трьох діб з дня госпіталізації чи амбулаторного надання екстреної медичної допомоги.

6. Рахунки на оплату медичної допомоги протягом п'яти днів після її надання надсилаються до органу військового управління (військової частини) військового формування, уповноважена посадова особа якого буде здійснювати оплату. Вартість медичних послуг, які надаються військовослужбовцям інших військових формувань, встановлюється наказами керівників військово-медичних закладів, які надають ці послуги, у розмірі фактичних витрат на придбання медикаментів і перев'язувальних

матеріалів, продуктів харчування та витрат на оплату комунальних послуг і енергоносіїв, що визначаються відповідно до законодавства, яке регулює здійснення розрахунків зазначених витрат виробництва продукції (робіт, послуг).

7. Відшкодування витрат на надання медичної допомоги військовослужбовцям у військово-медичних закладах інших військових формувань здійснюється у 10-денний термін з дня надходження рахунків від військово-медичних закладів, в яких надавалася медична допомога. Копії платіжних доручень після здійснення оплати за надану медичну допомогу надсилаються на адресу військово-медичного закладу.

8. Кошти, отримані за надання медичної допомоги військовослужбовцям інших військових формувань, військово-медичні заклади використовують відповідно до законодавства.

9. Органи управління медичними службами військових формувань ведуть облік коштів, перерахованих за надання медичної допомоги військовослужбовцям цих формувань у військово-медичних закладах інших військових формувань, а також отриманих від надання медичної допомоги військовослужбовцям інших військових формувань. Для здійснення контролю за проведенням розрахунків у військово-медичних закладах призначаються відповідальні посадові особи.

10. Санаторно-курортне лікування військовослужбовців і членів їхніх сімей, пенсіонерів з числа військовослужбовців і членів їхніх сімей, а також членів сімей військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти в період звільнення в запас чи відставку у зв'язку з реформуванням Збройних Сил, яким відповідно до законодавства надані пільги щодо користування санаторно-курортними закладами відповідних військових формувань, у таких закладах інших військових формувань здійснюється відповідно до укладених двосторонніх угод між центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані військові формування, або між цими органами і військово-медичними закладами. Путівки до санаторно-курортних закладів інших військових формувань зазначеним категоріям осіб надаються за їх собівартістю.

11. Пенсіонерам з числа військовослужбовців, яким відповідно до законодавства надані пільги щодо безоплатного користування військово-медичними закладами відповідних військових формувань, медична допомога у військово-медичних закладах інших військових формувань надається на умовах, передбачених цим Порядком для надання медичної допомоги військовослужбовцям.

12. Надання послуг для забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя на територіях, об'єктах, у частинах і підрозділах військових формувань здійснюється установами, закладами і підрозділами державної

санітарно-епідеміологічної служби центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані інші військові формування, у разі відсутності на зазначених територіях таких установ, закладів і підрозділів відповідних центральних органів виконавчої влади або відсутності у них необхідних відділень, фахівців чи спеціального медичного обладнання. Надання зазначених послуг у таких випадках здійснюється на умовах, передбачених цим Порядком для надання медичної допомоги військовослужбовцям.

Наказ МВС України від 18.08.2014 р. № 831

«Про затвердження Порядку організації медичного забезпечення в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій»

{Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства внутрішніх справ

№ 629 від 29.07.2019

№ 486 від 30.06.2021}

ПОРЯДОК

організації медичного забезпечення в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає основні правові, організаційні та соціальні засади медичного забезпечення в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

2. У системі ДСНС України обслуговуються такі категорії осіб (далі – прикріплений контингент):

особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту (далі – особи рядового і начальницького складу);

курсанти та ліцеїсти навчальних закладів цивільного захисту (далі – курсанти);

основні працівники професійних аварійно-рятувальних служб та працівники цивільного захисту (далі - рятувальники);

ветерани служби цивільного захисту (військової служби, органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони), звільнені в запас (відставку) з МНС України та ДСНС України (далі – ветерани);

особи, які відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” мають право на користування закладами охорони здоров’я ДСНС України, у тому числі при виході на пенсію та зміні місця роботи або служби (далі - ветерани війни та прирівняні до них особи);

особи, звільнені зі служби цивільного захисту, визнані особами з інвалідністю внаслідок війни внаслідок захворювання, каліцтва,

пов'язаного з виконанням службових обов'язків, та інші особи з інвалідністю, які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” (далі – особи з інвалідністю);

члени сімей осіб рядового і начальницького складу, курсантів навчальних закладів цивільного захисту, загиблих під час проходження військової служби (служби цивільного захисту) (далі - члени сімей загиблих).

3. Медичне забезпечення в системі ДСНС України включає комплекс лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних, організаційно-методичних, протиепідемічних заходів та заходів медичного постачання, спрямованих на збереження життя і здоров'я осіб, зазначених у пункті 2 розділу I цього Порядку, забезпечення оперативного медичного реагування на надзвичайні ситуації, надання своєчасної медичної допомоги рятувальникам та проведення їх медико-психологічної реабілітації, що здійснюються закладами охорони здоров'я ДСНС України.

4. Завдання закладів охорони здоров'я ДСНС України визначаються відповідно до основних завдань організаційних структур ДСНС України, стану здоров'я, фізичного розвитку, рівня і характеру захворюваності осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, умов їх розміщення (побуту), у тому числі під час виконання завдань за призначенням, санітарно-епідемічної обстановки, кліматогеографічних особливостей території (району) проведення аварійно-рятувальних робіт та масштабу медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій.

5. Медичні працівники та інші особи закладів охорони здоров'я ДСНС України, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторони життя громадянина, не мають права розголошувати ці відомості, крім передбачених законодавчими актами випадків.

6. Медична допомога в закладах охорони здоров'я ДСНС України надається на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників.

II. Порядок прикріплення на медичне забезпечення. Організація медичного обліку

1. Постановка на медичний облік осіб, зазначених у пункті 2 розділу I цього Порядку, здійснюється через органи (підрозділи) ДСНС України, до складу яких входять заклади охорони здоров'я ДСНС України:

особи рядового і начальницького складу, рятувальники, курсанти, ветерани, ветерани війни та прирівняні до них особи, які працюють у

системі ДСНС України, - за місцем проходження служби (навчання, роботи);

непрацюючі в системі ДСНС України ветерани, особи з інвалідністю і ветерани війни та прирівняні до них особи - за останнім місцем проходження служби (роботи); у разі відсутності в органах і підрозділах цивільного захисту за останнім місцем проходження служби (роботи) закладів охорони здоров'я ДСНС України або зміни місця проживання - при територіальних органах ДСНС України в областях та місті Києві відповідно до реєстрації місця проживання, зазначеної в паспорті особи;

члени сімей загиблих - за останнім місцем проходження служби загиблого або місцем проживання сім'ї загиблого.

2. Особи рядового і начальницького складу, які проходять службу, та ветерани, ветерани війни та прирівняні до них особи, які працюють в органах чи підрозділах цивільного захисту, що не мають у своєму складі закладів охорони здоров'я ДСНС України та не підпорядковуються територіальним органам управління (центрального підпорядкування), ставляться на медичний облік у головних управліннях (управліннях) ДСНС України в областях - за територіальним принципом.

Особи рядового і начальницького складу, які проходять службу, та ветерани, ветерани війни та прирівняні до них особи, які працюють в органах чи підрозділах цивільного захисту, розташованих у місті Києві, що не мають у своєму складі закладів охорони здоров'я ДСНС України та не підпорядковуються територіальним органам управління (центрального підпорядкування), ставляться на медичний облік у Медичному центрі Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

3. Постанова на медичний облік осіб рядового і начальницького складу, рятувальників, курсантів, працюючих ветеранів, ветеранів війни та прирівняних до них осіб здійснюється на підставі списків, затверджених керівником органу (підрозділу) ДСНС України, що надаються підрозділами по роботі з персоналом.

4. Постанова на медичний облік осіб з інвалідністю, непрацюючих ветеранів, непрацюючих ветеранів війни та прирівняних до них осіб здійснюється на підставі заяви, зразок якої наведено у додатку до цього Порядку, рішенням керівника органу (підрозділу) ДСНС України.

До цієї заяви додають документи, що підтверджують право на медичне забезпечення у закладах охорони здоров'я ДСНС України:

непрацюючі ветерани – копії посвідчень пенсіонера ДСНС України (МНС України) та ветерана служби цивільного захисту (військової служби, органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони), копію сторінок паспорта громадянина України (із зображенням фотографії, прізвища, імені та по батькові і наявністю відомостей про реєстрацію особи за місцем

проживання) або довідку з місця проживання про склад сім'ї та реєстрацію;

особи з інвалідністю, непрацюючі ветерани війни та прирівняні до них особи – копії посвідчень пенсіонера ДСНС України (МНС України) (за наявності), ветерана війни, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасника бойових дій, довідку, що підтверджує роботу в органах (підрозділах) ДСНС України (МНС України) до виходу на пенсію чи зміну місця роботи, та копію сторінок паспорта (із зображенням фотографії, прізвища, імені та по батькові і наявністю відомостей про реєстрацію місця проживання особи) або довідку з місця проживання про склад сім'ї та реєстрацію;

члени сімей загиблих – копії документів, що засвідчують їх родинний зв'язок.

В усіх випадках, визначених у цьому пункті, з метою підтвердження достовірності копій наданих документів необхідно представляти їх разом з оригіналами.

5. Керівник органу (підрозділу) ДСНС України, до складу якого входить заклад охорони здоров'я ДСНС України, затверджує списки (зміни до списків) прикріплених контингентів у двох примірниках, один з яких зберігається у начальника медичного структурного підрозділу органу (підрозділу) ДСНС України, а другий передається начальнику закладу охорони здоров'я ДСНС України.

6. У закладах охорони здоров'я ДСНС України використовуються форми облікової статистичної документації, затверджені наказами центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

7. Основними обліковими медичними документами особи, яка перебуває на медичному обліку в закладі охорони здоров'я ДСНС України, є медична карта амбулаторного хворого (форма № 025/о) та медична карта стаціонарного хворого (форма № 003/о), що ведуться та зберігаються в закладі охорони здоров'я.

Медичні карти амбулаторного хворого зберігаються в закладах охорони здоров'я ДСНС України за номерним принципом. Якщо хворі не відвідували заклад п'ять років і більше, медичні карти передаються до архіву закладу. Медичні карти амбулаторного хворого знищуються в установленому порядку після п'ятирічного зберігання в архіві.

Медична карта стаціонарного хворого зберігається в архіві закладу охорони здоров'я ДСНС України протягом 25 років.

8. Особа, яка втратила право на медичне обслуговування в закладах охорони здоров'я ДСНС України, знімається з обліку. Медичні документи передаються їй особисто на підставі особистої заяви.

III. Організація надання медико-санітарної допомоги в закладах охорони здоров'я ДСНС України

1. Організація та забезпечення медико-санітарної допомоги прикріпленому контингенту в закладах охорони здоров'я ДСНС України покладаються на керівника цього закладу.

У разі відсутності закладів охорони здоров'я ДСНС України організація медико-санітарної допомоги прикріпленому контингенту в закладах охорони здоров'я інших центральних органів виконавчої влади здійснюється посадовими особами медичного структурного підрозділу територіального органу ДСНС України в областях та місті Києві.

Контроль за якістю надання медико-санітарної допомоги відповідно до державних соціальних нормативів та галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я покладається на керівника медичного структурного підрозділу територіального органу ДСНС України в областях та місті Києві.

2. Медико-санітарна допомога надається відповідно до державних соціальних нормативів у сфері охорони здоров'я у порядку, передбаченому законодавством України, у тому числі:

- переліку та обсягу гарантованого рівня медичної допомоги громадянам у державних і комунальних закладах охорони здоров'я;
- нормативів надання медичної допомоги, що включають обсяг діагностичних, лікувальних та профілактичних процедур;
- показників якості надання медичної допомоги;
- нормативів пільгового забезпечення окремих категорій населення лікарськими засобами та іншими спеціальними засобами;
- нормативів забезпечення стаціонарною медичною допомогою;
- нормативів забезпечення медикаментами державних і комунальних закладів охорони здоров'я;
- нормативів санаторно-курортного забезпечення;
- нормативів забезпечення харчуванням у державних і комунальних закладах охорони здоров'я.

3. Головними напрямками діяльності закладів охорони здоров'я ДСНС України є:

- надання медичної допомоги хворим у встановленому для кожного окремого закладу обсязі;
- профілактика захворювань;
- організація та проведення диспансеризації;
- проведення обов'язкових медичних оглядів кандидатів на службу до ДСНС України, осіб рядового, начальницького складу та рятувальників, курсантів навчальних закладів цивільного захисту, осіб, які бажають

вступити до навчальних закладів цивільного захисту;

- організація і проведення санаторно-курортного лікування та медико-психологічної реабілітації;

- здійснення санітарно-гігієнічних заходів в органах, підрозділах та закладах ДСНС України;

- організація і надання своєчасної екстреної медичної допомоги у зоні надзвичайної ситуації (осередку ураження) особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, рятувальникам та іншим особам, постраждалим при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, організація їх медичної евакуації до лікувально-профілактичних закладів;

- проведення організаційно-методичної роботи з питань охорони здоров'я.

4. При наданні медичної допомоги у закладах охорони здоров'я ДСНС України прикріплені контингенти забезпечуються безоплатно:

лікарськими засобами відповідно до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 вересня 1996 року № 1071 “Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету” (далі - Перелік лікарських засобів);

виробами медичного призначення, в тому числі матеріалами для зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

інвентарним медичним майном (тимчасово) на період лікування або реабілітації.

5. Особам, які мають право на безоплатне отримання лікарських засобів та виробів медичного призначення, витрати на придбані за власні кошти в інших аптеках України за рецептами лікарів закладів охорони здоров'я лікарські засоби, що входять до Переліку лікарських засобів, відшкодовуються за рахунок та в межах кошторисних призначень ДСНС України на підставі їх рапорту (заяви), до якого додаються оригінали відповідних документів, що підтверджують ці витрати.

Дозвіл на виплату компенсації за придбані лікарські засоби (вироби медичного призначення) надає керівник підрозділу, до якого прикріплена на медичне обслуговування особа.

6. Забезпечення за медичними показаннями технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення осіб з інвалідністю, а також компенсація їм витрат за придбання зазначених засобів за власні кошти здійснюються в порядку, визначеному чинним законодавством України.

7. У разі відсутності за місцем проходження служби чи проживання прикріпленого контингенту закладів охорони здоров'я ДСНС України, а також у разі відсутності в таких закладах (підрозділах) необхідних відділень, фахівців, спеціального обладнання безоплатна медична допомога зазначеним особам надається в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, інших державних або комунальних закладах охорони здоров'я за рахунок коштів, передбачених на утримання ДСНС України.

8. Особам рядового і начальницького складу, рятувальникам, курсантам під час відрядження, відпустки поза межі регіону, в якому вони проходять службу, медична допомога при необхідності надається у закладах охорони здоров'я ДСНС України, на території яких перебуває зазначена особа.

9. У разі необхідності лікування особи рядового і начальницького складу, рятувальника або курсанта в закладі охорони здоров'я, розташованому в іншому регіоні, медична допомога організовується через орган (підрозділ) ДСНС України того регіону, в якому розташований заклад. Питання направлення хворого на лікування до лікувально-профілактичного закладу іншого регіону врегульовуються шляхом взаємодії керівників медичних структурних підрозділів органів управління (підрозділів) ДСНС України зазначених регіонів.

IV. Лікувально-профілактична робота

1. Лікувально-профілактична робота включає сукупність заходів, що проводяться в органах і підрозділах ДСНС України з метою збереження і зміцнення здоров'я прикріплених контингентів, забезпечення їх високої працездатності, попередження і зниження рівня захворюваності, працевтрат, своєчасного виявлення і лікування осіб, які захворіли, найшвидшого відновлення їх здоров'я.

2. Лікувально-профілактичні заходи здійснюють заклади охорони здоров'я ДСНС України.

3. До лікувально-профілактичних заходів належать:

надання медичної допомоги прикріпленому контингенту в повсякденній діяльності та при виконанні завдань за призначенням;

диспансеризація та проведення динамічного нагляду прикріплених контингентів;

здійснення заходів щодо профілактики інфекційних захворювань, у тому числі організація і проведення екстреної та імунопрофілактики певних інфекційних хвороб;

здійснення санітарно-просвітницької роботи;
своєчасне виявлення осіб, які захворіли, надання їм необхідної медичної допомоги;

відновлювальне лікування, у тому числі у відділенні реабілітації санаторно-курортного закладу ДСНС України (Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, інших державних або комунальних закладах охорони здоров'я за рахунок коштів, передбачених на утримання ДСНС України);

санаторно-курортне лікування та проведення медико-психологічної реабілітації;

проведення військово-лікарської експертизи;

постійне вивчення та аналізування умов службової діяльності осіб рядового і начальницького складу, курсантів та рятувальників з метою виявлення факторів, що негативно впливають на їх здоров'я і можуть стати причиною виникнення захворювань і травм, та розроблення на основі аналізування комплексних профілактичних заходів;

проведення наукової, винахідницької та раціоналізаторської роботи.

4. Лікувально-профілактичні заходи ґрунтуються на систематичному аналізі причин, рівня і структури поширеності захворювань, захворюваності з тимчасовою втратою працездатності, інвалідності осіб рядового і начальницького складу, рятувальників і курсантів та ефективності заходів з охорони здоров'я, у тому числі аналізі впливу неблагополучних факторів навколишнього середовища під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

5. Основою лікувально-профілактичних заходів у ДСНС України є диспансеризація.

6. З метою своєчасного виявлення захворювань та збереження здоров'я прикріплені контингенти та працівники, зайняті на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щороку проходять чергові та позачергові профілактичні медичні огляди в порядку, передбаченому законодавством України.

7. Рятувальники повинні проходити медичний огляд після проведення аварійно-рятувальних робіт.

8. На прохання особи рядового чи начальницького складу або рятувальника проводиться позачерговий медичний огляд, якщо така особа вважає, що погіршення стану її здоров'я пов'язане з виконанням нею професійних обов'язків або перешкоджає подальшому проходженню служби.

9. Позачерговий медичний огляд особи рядового чи начальницького складу або рятувальника може проводитися за ініціативою роботодавця, якщо стан здоров'я такої особи перешкоджає подальшому проходженню служби або виконанню службових обов'язків за контрактом.

10. Санаторно-курортне лікування прикріплених контингентів здійснюється на підставі Кодексу цивільного захисту України, Законів України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист”, “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та інших нормативно-правових актів, які визначають порядок санаторно-курортного лікування.

V. Санітарно-гігієнічні та протиепідемічні заходи

1. Забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя серед осіб рядового і начальницького складу, курсантів та рятувальників покладається на посадових осіб ДСНС України та досягається шляхом створення належних санітарно-гігієнічних умов праці та навчання, дотримання санітарно-гігієнічних та санітарно-протиепідемічних норм і правил праці, водопостачання, харчування, розміщення, побуту зазначених осіб як у повсякденній діяльності, так і під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

2. З метою недопущення виникнення та поширення інфекційних хвороб, отруєнь, радіаційних уражень серед осіб рядового і начальницького складу та рятувальників організовується і здійснюється санітарно-епідеміологічний нагляд в органах та підрозділах ДСНС України.

Крім того, медичні працівники системи ДСНС України організовують і здійснюють профілактичні заходи з метою недопущення виникнення та розповсюдження інфекційних захворювань серед осіб рядового і начальницького складу, курсантів та рятувальників, а також організовують і проводять первинні протиепідемічні заходи у разі виникнення випадків інфекційних захворювань.

3. У разі необхідності для організації та проведення санітарно-гігієнічних, протиепідемічних та профілактичних заходів в органах та підрозділах ДСНС України можуть залучатися спеціалісти територіальних органів Державної санітарно-епідеміологічної служби України.

VI. Організація медичного постачання

1. Медичне постачання включає комплекс взаємопов'язаних управлінських та організаційно-практичних заходів, спрямованих на своєчасне (оперативне), повне та безперебійне забезпечення органів і підрозділів ДСНС України медичним майном та медичною технікою для здійснення лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних,

протиепідемічних заходів, а також проведення медичної підготовки осіб рядового і начальницького складу, курсантів та рятувальників.

До медичного майна належать лікарські та дезінфекційні засоби, реактиви, перев'язувальні і шовні матеріали та інші вироби і предмети медичного призначення.

До медичної техніки належать медична апаратура, прилади, спеціальні засоби збору і транспортування постраждалих і хворих, типові медичне обладнання, медичні та санітарні автомобілі і установки.

2. Організація медичного постачання покладається на медичні структурні підрозділи органів (підрозділів) ДСНС України, керівників закладів охорони здоров'я ДСНС України.

3. Організація заходів з медичного постачання складається з таких функцій: планування заходів, впровадження їх у дію, контроль за виконанням, ведення встановленої облікової та звітної документації.

4. Забезпечення лікарськими засобами, виробами медичного призначення та медичною технікою органів і підрозділів ДСНС України здійснюється відповідно до норм забезпечення та табелів оснащення, які розробляються з урахуванням функціонального призначення, організаційно-штатної структури та режиму функціонування органу або підрозділу ДСНС України і передбачають забезпечення його основних функцій протягом певного часу.

Порядок накопичення, зберігання, поповнення і використання медичного майна, призначеного для медичних підрозділів, що формуються на особливий період, визначається окремо.

5. Практичні заходи медичного постачання передбачають: визначення потреби у медичному майні і техніці, їх придбання, транспортування, облік, зберігання (утримання), видачу, експлуатацію, ремонт, списання та організацію контролю.

6. Для забезпечення роботи закладів охорони здоров'я ДСНС України використовуються медичне майно і техніка поточного постачання, а також запас медичного майна (оперативний резерв), створений на випадок ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. В особливий період - медичне майно і техніка довготривалого зберігання.

VII. Організація медичного забезпечення осіб рядового і начальницького складу (рятувальників) аварійно-рятувальних підрозділів та формувань ДСНС України в умовах надзвичайних ситуацій

1. Медичне забезпечення осіб рядового і начальницького складу (рятувальників) аварійно-рятувальних підрозділів та формувань ДСНС України при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється

мобільними медичними пунктами, виїзними лікарськими (фельдшерськими) бригадами, які формуються на базі закладів охорони здоров'я ДСНС України.

У разі необхідності застосовується мобільний госпіталь ДСНС України. Госпіталь призначений для надання вторинної (спеціалізованої) та окремих видів третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги постраждалому населенню та рятувальникам у зонах надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

2. При підготовці до реагування на надзвичайні ситуації закладами охорони здоров'я ДСНС України проводяться такі заходи:

- готуються мобільні медичні пункти та виїзні лікарські (фельдшерські) бригади до виконання завдань за призначенням;

- проводяться заняття з медичними фахівцями, які будуть залучатися до медичного забезпечення осіб рядового і начальницького складу (рятувальників);

- доукомплектовуються пересувні медичні підрозділи майном та медикаментами з розрахунку на один місяць роботи;

- готується медична техніка для здійснення маршу;

- видаються (готуються) індивідуальні засоби захисту органів дихання та шкіри;

- визначаються шляхи евакуації і лікувально-профілактичні заклади на маршруті руху колон та напрямках руху поїздів;

- проводяться профілактичні заходи серед осіб рядового і начальницького складу (рятувальників), які залучаються до ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків;

- організовується взаємодія з територіальними органами ДСНС України в областях та місті Києві, через які пролягатимуть маршрути руху колон, з метою надання допомоги в організації медичного забезпечення осіб рядового і начальницького складу (рятувальників) при здійсненні маршу на території області;

- проводяться заняття з особами рядового і начальницького складу (рятувальниками) щодо дотримання та виконання санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів під час здійснення маршу та під час виконання аварійно-рятувальних робіт;

- визначаються медичні фахівці, які будуть надавати медичну допомогу, та обсяги допомоги під час маршу;

- здійснюються інші підготовчі заходи, спрямовані на організацію якісного медичного забезпечення осіб рядового і начальницького складу (рятувальників) під час маршу та проведення аварійно-рятувальних робіт.

3. При реагуванні на надзвичайні ситуації особовим складом мобільних медичних пунктів та виїзних лікарських (фельдшерських)

бригад проводяться такі заходи:

організовується медична допомога при здійсненні маршу шляхом самодопомоги та взаємодопомоги, на привалах - визначеними медичними фахівцями. Госпіталізація хворих на марші здійснюється у найближчі лікувальні заклади за маршрутом руху колон з наступною доповіддю начальнику медичної служби ДСНС України;

проводиться медична розвідка до прибуття на місце призначення, організовується взаємодія з закладами охорони здоров'я та медичними підрозділами інших центральних органів виконавчої влади для надання особам рядового і начальницького складу (рятувальникам) у разі потреби первинної і спеціалізованої медичної допомоги, а також з територіальними закладами державної санітарно-епідеміологічної служби України і Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України (у випадку виникнення епізоотій інфекційних захворювань, спільних для людей і тварин) для організації і здійснення відповідних санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів;

надається екстрена медична допомога особам рядового і начальницького складу (рятувальникам) у пунктах розміщення аварійно-рятувальних підрозділів і в місцях проведення аварійно-рятувальних робіт, а також постраждалому населенню, що її потребує. У разі потреби здійснюється медичне сортування постраждалих та підготовка їх до евакуації у лікувальні заклади;

організуються та проводяться санітарно-гігієнічні та протиепідемічні заходи, зокрема медичний контроль за станом здоров'я осіб рядового і начальницького складу (рятувальників), санітарний нагляд за умовами проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, розміщення, харчування, водопостачання, лазне-прального обслуговування, медичної експертизи продуктів харчування та питної води, здійснюються заходи, спрямовані на зниження сприйнятливості особового складу до інфекцій;

налагоджується взаємозв'язок медичних фахівців аварійно-рятувальних підрозділів з медичним структурним підрозділом територіального органу ДСНС України в області та місті Києві, на території якого проводяться аварійно-рятувальні роботи, і медичним структурним підрозділом ДСНС України, а також організовується щоденне їх інформування про стан медичного забезпечення та захворюваність осіб рядового і начальницького складу (рятувальників).

Місця розгортання мобільних медичних пунктів (виїзних лікарських (фельдшерських) бригад) та перебування медичних працівників і санітарного транспорту на ділянці проведення аварійно-рятувальних робіт визначаються керівником цих робіт. При евакуації постраждалих до

лікувальних закладів здійснюється попередня передача інформації до лікувального закладу про надходження постраждалих. Медичні працівники обов'язково забезпечуються засобами зв'язку.

4. Начальники територіальних органів ДСНС України в областях та місті Києві, через які пролягатимуть маршрути руху колон, у разі потреби забезпечують організацію стаціонарної медичної допомоги особам рядового начальницького складу (рятувальникам) на марші.

5. Начальник територіального органу ДСНС України в області та місті Києві, на території якого проводяться аварійно-рятувальні роботи, забезпечує можливість стаціонарного лікування осіб рядового і начальницького складу (рятувальників) зі штату залучених аварійно-рятувальних підрозділів на базі закладів охорони здоров'я, а також надання у разі потреби допомоги фахівцями вищевказаних закладів у діагностуванні і лікуванні осіб рядового і начальницького складу (рятувальників) та проведенні протиепідемічних заходів.

6. Медичне постачання медичних підрозділів і фахівців, у тому числі осіб рядового і начальницького складу (рятувальників), здійснюється через медичний структурний підрозділ територіального органу ДСНС України в області та місті Києві, на території якого проводяться аварійно-рятувальні роботи.

7. Після завершення аварійно-рятувальних робіт медичне забезпечення маршу аварійно-рятувальних підрозділів у пункти постійної дислокації здійснюється аналогічно медичному забезпеченню маршу в район надзвичайної ситуації. Напередодні здійснення маршу хворі, лікування яких може бути завершено в амбулаторних умовах, виписуються з закладів охорони здоров'я. За наявності хворих, які залишаються в закладах охорони здоров'я, інформація про них передається територіальному органу ДСНС України в області та місті Києві, на території якого проводилися аварійно-рятувальні роботи, з метою надання необхідної допомоги в організації якісного лікування цих хворих і медичному структурному підрозділу ДСНС України.

VIII. Організація медико-психологічної реабілітації

1. Медико-психологічна реабілітація - комплекс лікувально-профілактичних, реабілітаційних та оздоровчих заходів, спрямованих на відновлення психофізіологічних функцій, оптимальної працездатності, соціальної активності рятувальників аварійно-рятувальних служб (формувань), осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт у разі виникнення надзвичайної ситуації, а також постраждалих внаслідок такої надзвичайної ситуації.

2. Особи, які безпосередньо брали участь у проведенні аварійно-

рятувальних та інших невідкладних робіт або залучалися до цілодобового чергування, пов'язаного з ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації, мають право один раз на рік пройти безоплатно курс медико-психологічної реабілітації строком не менш як 14 діб, а ті з них, які отримали травми або брали участь у проведенні аварійно-рятувальних робіт, пов'язаних із загибеллю людей, зобов'язані пройти відповідне лікування та реабілітацію в центрах медико-психологічної реабілітації.

3. Висновок про необхідність направлення на медико-психологічну реабілітацію основних працівників професійних аварійно-рятувальних служб та працівників цивільного захисту надають лікарсько-експертні комісії ДСНС України або медико-соціальні експертні комісії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, за місцем роботи.

4. Висновок про необхідність направлення на медико-психологічну реабілітацію осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту надають лікарсько-експертні комісії ДСНС України.

Наказ МВС України від 14.11.2016 р. № 1203

«Про затвердження Інструкції про організацію санаторно-курортного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій»

*{Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ
№ 629 від 29.07.2019}*

ІНСТРУКЦІЯ

**про організацію санаторно-курортного забезпечення в Державній службі
України з надзвичайних ситуацій**

І. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає процедуру санаторно-курортного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, ветеранів служби цивільного захисту, військової служби, органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони, звільнених у запас (відставку) з державних органів, правонаступником яких є ДСНС, ветеранів війни та членів їх сімей, які згідно з чинним законодавством мають право на пільгове забезпечення санаторно-курортним лікуванням за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на утримання ДСНС.

2. До санаторно-курортного закладу ДСНС та інших центральних органів виконавчої влади за наявності медичних показань і відсутності протипоказань не більше одного разу на рік направляються:

особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, члени їх сімей;

курсанти вищих навчальних закладів цивільного захисту для продовження лікування в спеціалізованих санаторіях відповідно до висновку Центральної лікарсько-експертної комісії (далі - ЦЛЕК);

ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”;

особи, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” і члени їх сімей;

особи, зазначені у статтях 6-1-6-4 Закону України “Про жертви нацистських переслідувань”, які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”;

особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, з числа осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту;

особи, звільнені із служби цивільного захисту, визнані особами з інвалідністю I та II групи внаслідок захворювання, травми або поранення, пов'язаних з проходженням служби, забезпечуються путівками для санаторно-курортного лікування незалежно від виду пенсії, яку вони отримують. Особи з інвалідністю III групи, звільнені із служби за станом здоров'я, які отримують пенсію по інвалідності, забезпечуються путівками для санаторно-курортного лікування за наявності медичних показань (далі - особи з інвалідністю з числа осіб рядового і начальницького складу);

3. Особи, зазначені в пункті 2 цього розділу, повинні перебувати на обліку для отримання путівки до санаторно-курортного закладу в органі (підрозділі) цивільного захисту. Санаторно-курортні путівки надаються цим особам відповідно до медичних рекомендацій з урахуванням пільг, передбачених законодавством для конкретної категорії осіб, у порядку черговості та надходження путівок.

Пільги, передбачені для осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту в частині лікування в санаторно-курортних закладах ДСНС, а також в інших санаторно-курортних закладах незалежно від форми власності та відомчої належності за рахунок коштів, передбачених на утримання ДСНС, та відомчої належності за рахунок коштів, передбачених на утримання ДСНС, надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї у розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу.

Інші працівники ДСНС забезпечуються санаторно-курортними путівками на умовах, визначених колективним договором між профспілковою організацією і ДСНС.

II. Планування санаторно-курортного забезпечення

1. Кількість санаторно-курортних путівок щороку визначається відповідно до суми коштів, передбаченої на санаторно-курортне лікування в кошторисі ДСНС.

2. У разі необхідності направлення на лікування до санаторно-курортних закладів інших органів виконавчої влади закупівля санаторно-курортних путівок здійснюється відповідно до пункту 11 Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками до санаторно-курортних закладів військовослужбовців, ветеранів війни, ветеранів військової служби, органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб і членів їх сімей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2011 року № 446.

3. Органи (підрозділи) цивільного захисту забезпечуються санаторно-курортними путівками шляхом:

отримання санаторно-курортних путівок від санаторію ДСНС;

закупівлі санаторно-курортних путівок за рахунок кошторисних призначень органу (підрозділу) цивільного захисту.

4. План розподілу санаторно-курортних путівок затверджує заступник Голови ДСНС.

5. Отримані та придбані санаторно-курортні путівки органами (підрозділами) цивільного захисту обліковуються у книзі обліку санаторно-курортних путівок. При цьому спеціально призначена посадова особа забезпечує облік санаторно-курортних путівок і відповідає за їх зберігання та видачу.

6. За необхідності санаторно-курортні путівки передаються до інших органів (підрозділів) цивільного захисту за рішенням заступника Голови ДСНС з відповідним відображенням проведених операцій в облікових документах.

III. Відбір та направлення на санаторно-курортне лікування

1. Висновок про потребу в санаторно-курортному лікуванні і профіль санаторію надається з урахуванням даних динамічного лікарського спостереження, результатів медичного обстеження та лікування.

2. Рекомендації хворому для направлення його на санаторно-курортне лікування згідно з медичними показаннями надає лікар (поліклініки, лікарні, госпіталю) згідно з довідкою для одержання путівки на санаторно-курортне лікування за формою № 070/о, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110

“Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров’я незалежно від форми власності та підпорядкування”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974 (далі - форма № 070/о), які розглядаються санаторно-курортною відбірковою комісією (далі - СКВК).

3. Відбір осіб, яким необхідне санаторно-курортне лікування, здійснюється СКВК органу (підрозділу) цивільного захисту.

4. Відбір хворих на туберкульоз, які перебувають на диспансерному обліку та потребують санаторно-курортного лікування, здійснюється за висновком СКВК закладів охорони здоров’я, штатним розписом яких передбачено протитуберкульозні відділення або фтизіатричні кабінети.

5. СКВК в органах (підрозділах) цивільного захисту призначається на початку кожного року наказом керівника.

Голова СКВК - заступник керівника органу (підрозділу) цивільного захисту (куратор за напрямом).

До складу СКВК входять не менше двох лікарів, представники юридичного, фінансово-економічного підрозділу та підрозділу з питань внутрішнього аудиту та протидії корупції.

6. СКВК у своїй діяльності керується цією Інструкцією, а також іншими нормативно-правовими актами з питань охорони здоров’я.

СКВК проводить розгляд та оформлення документів для санаторно-курортного лікування осіб, закріплених за цією комісією, та здійснює облік строку санаторно-курортного лікування цих осіб.

7. СКВК ведеться така документація, яка зберігається відповідно до чинного законодавства:

книга обліку санаторно-курортних путівок (додаток 1);

книга протоколів засідань санаторно-курортної відбіркової комісії (додаток 2);

журнал обліку осіб, які підлягають щорічному першочерговому забезпеченню санаторно-курортним лікуванням (додаток 3);

журнал обліку документів, що надійшли на розгляд санаторно-курортної відбіркової комісії (додаток 4);

справа “Нормативні документи з питань санаторно-курортного забезпечення”;

справа “Листування з питань санаторно-курортного забезпечення”.

8. Контроль за роботою СКВК органу (підрозділу) цивільного захисту покладається на ДСНС через структурний підрозділ апарату ДСНС, до функціональних обов’язків якого належить медичне забезпечення.

9. Відповідальним за відбір на санаторно-курортне лікування є голова СКВК.

10. На розгляд СКВК для отримання санаторно-курортної путівки подають документи:

особи рядового і начальницького складу:

рапорт на ім'я керівника органу (підрозділу) цивільного захисту про надання санаторно-курортного лікування з визначенням дати (місяць, рік), строку (кількість діб) лікування, профілю санаторно-курортного закладу (спеціалізації) та складу членів сім'ї, які потребують санаторно-курортного лікування, з відповідним рішенням керівника по суті рапорту;

витяг з наказу про надання відпустки для отримання санаторно-курортного лікування;

висновок військово-лікарської комісії або лікарсько-експертної комісії (далі - ЛЕК) щодо необхідності санаторно-курортного лікування осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту;

члени сімей:

медичну довідку лікувального закладу за формою 070/о;

довідку кадрового органу (підрозділу) цивільного захисту, що підтверджує належність до членів сім'ї особи рядового і начальницького складу;

оригінал та копію свідоцтва про шлюб;

довідки членів сім'ї про доходи за попередні шість місяців;

оригінал та копію посвідчення, що дає право на пільги;

особи, які мають право на пільгове санаторно-курортне забезпечення в інших центральних органах виконавчої влади, надають довідку з цих органів про те, що їм не надавалася пільгова путівка протягом попереднього року, а для осіб, які забезпечуються путівками один раз на два роки, - протягом двох попередніх років;

ветерани служби цивільного захисту, особи, зазначені у статтях 6-1-6-4 Закону України "Про жертви нацистських переслідувань", ветеранам війни та особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" та які отримують пенсію відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб":

заяву на ім'я керівника органу (підрозділу) цивільного захисту про надання санаторно-курортного лікування з визначенням дати (місяць, рік), строку (кількість діб) лікування, профілю санаторно-курортного закладу (спеціалізації) та складу членів сім'ї, які потребують санаторно-курортного лікування, з відповідним рішенням по суті заяви;

медичну довідку лікувального закладу за формою № 070/о;

посвідчення, яке дає право на пільги;

довідки з Пенсійного фонду України про отримання пенсії.

Особи, які мають право на пільгове санаторно-курортне забезпечення

в інших центральних органах виконавчої влади, надають довідку з цих органів про те, що їм не надавалася пільгова путівка протягом попереднього року, а для осіб, які забезпечуються путівками один раз на два роки, - протягом двох попередніх років;

11. Визначення осіб, які направляються до санаторно-курортних закладів, у межах однієї черги здійснюється СКВК з урахуванням таких умов:

ступінь важкості захворювання;

кількість загострень захворювання протягом року, за яким особа направляється на санаторно-курортне лікування;

перебування протягом року на стаціонарному лікуванні із захворювання, за яким особа направляється на санаторно-курортне лікування;

відомості про попереднє забезпечення санаторно-курортним лікуванням.

12. У разі відмови особи від санаторно-курортного лікування СКВК проводить відбір наступної особи для направлення на санаторно-курортне лікування в порядку черговості.

13. Результати відбору - рішення СКВК записуються в книгу протоколів засідань СКВК.

Протокол засідання СКВК повинен містити такі дані: найменування органу (підрозділу) цивільного захисту, категорія особи, прізвище, ім'я, по батькові особи та (або) членів сім'ї, які за рішенням СКВК направляються до санаторно-курортного закладу, кількість днів лікування; найменування санаторно-курортного закладу; відсоток оплати вартості путівки.

14. Забороняється направляти хворих на санаторно-курортне лікування до санаторіїв без рішення СКВК.

15. Начальник медичного підрозділу на підставі висновку СКВК видає санаторно-курортні путівки відібраним на лікування особам не пізніше ніж за 10 днів до початку заїзду.

IV. Документи, необхідні для оформлення в санаторно-курортний заклад

1. Санаторно-курортне лікування в санаторно-курортних закладах здійснюється тільки за індивідуальною путівкою, заповненою та засвідченою органом (підрозділом) цивільного захисту, що її видав.

2. Особи, які прибувають до санаторно-курортного закладу, крім путівки, повинні мати паспорт громадянина України, санаторно-курортну карту за формою 072/о, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 липня 2014 року № 527, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13 серпня 2014 року за № 959/25736,

посвідчення, що підтверджує право на пільги.

Санаторно-курортні карти оформляються у закладах охорони здоров'я за місцем проживання.

3. Медичне обстеження дітей перед прибуттям до санаторно-курортних закладів здійснюється в закладах охорони здоров'я за місцем їх спостереження.

На дітей, які прибули до санаторію разом з батьками, надаються такі документи:

свідоцтво про народження;

санаторно-курортна путівка;

санаторно-курортна карта для дітей віком 0-17 років включно за формою № 076/о, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 травня 2013 року № 435, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 червня 2013 року за № 990/23522;

висновок лікаря-дерматолога про відсутність захворювань шкіри;

довідка про відсутність контактів з інфекційними хворими.

V. Відбір та направлення хворих на санаторний етап медичного реабілітаційного лікування

1. Санаторний етап медичного реабілітаційного лікування - спеціалізований етап відновлювального лікування, лікувально-профілактичні заходи якого спрямовані на морфологічне та функціональне відновлення значно знижених або тимчасово втрачених функцій органів і систем хворого шляхом застосування спеціальних лікувальних заходів з використанням курортних факторів.

2. Особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, курсанти вищих навчальних закладів цивільного захисту, які отримали захворювання, пов'язане з виконанням службових обов'язків та за наявності медичних показань, особи з інвалідністю внаслідок війни направляються для проведення медичного реабілітаційного лікування до відповідних відділень санаторно-курортних закладів позачергово.

3. Відбір осіб на санаторний етап медичного реабілітаційного лікування до санаторіїв здійснюється за рішенням ЦЛЕК (ЛЕК) після завершення стаціонарного лікування за наявності медичних показань.

4. Санаторний етап медичного реабілітаційного лікування осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, курсантів вищих навчальних закладів цивільного захисту та осіб, які мають право на лікування, здійснюється за рахунок і в межах бюджетних асигнувань на відповідний рік на функціонування ДСНС.

5. На санаторний етап медичного реабілітаційного лікування хворі направляються з такими документами:

витяг з історії хвороби;
 висновок ЦЛЕК (ЛЕК);
 санаторно-курортна путівка;
 паспорт або документ, що посвідчує особу.

На останній сторінці санаторно-курортної путівки головою ЦЛЕК (ЛЕК) робиться запис (відмітка) “Видана безоплатно для проходження реабілітаційного лікування”, що завіряється печаткою органу (підрозділу) цивільного захисту.

6. Особам рядового і начальницького складу, які за наявності медичних показань направляються із закладу охорони здоров'я на санаторний етап медичного реабілітаційного лікування, документи, що підтверджують тимчасову непрацездатність, видаються відповідно до чинного законодавства.

VI. Порядок оплати санаторно-курортного лікування

1. Оплата санаторно-курортних путівок у санаторно-курортних закладах інших центральних органів виконавчої влади здійснюється через фінансову службу органу (підрозділу) цивільного захисту, в санаторно-курортний заклад ДСНС - через фінансову службу цього санаторію.

2. Путівки до санаторно-курортних закладів з оплатою 25 відсотків їх вартості видаються:

особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту;

особам, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”;

членам сімей осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною (дружина (чоловік) і діти віком до 18 років).

3. Путівки до санаторно-курортних закладів з оплатою 50 відсотків їх вартості видаються:

членам сімей осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту;

членам сімей осіб, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист”.

4. Безоплатними путівками до санаторно-курортних закладів забезпечуються:

особи рядового і начальницького складу органів і підрозділів

цивільного захисту, які направляються до санаторно-курортного закладу для продовження лікування відповідно до висновків військово-лікарської комісії після лікування в госпіталях;

курсанти (слухачі) вищих навчальних закладів цивільного захисту за наявності медичних показань відповідно до висновку військово-лікарської комісії після лікування в госпіталях;

особи з інвалідністю з числа осіб, на яких поширюється дія Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, - щороку (із січня по грудень);

особи, зазначені у статтях 6-1-6-4 Закону України “Про жертви нацистських переслідувань”, які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, - щороку (із січня по грудень);

ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та які отримують пенсію відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, з них:

особи з інвалідністю внаслідок війни - позачергово щороку (із січня по грудень);

особи з інвалідністю внаслідок війни І групи та особи з інвалідністю І групи внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням військової служби, в разі направлення на санаторно-курортне лікування та супроводжуюча особа (без права на лікування). Осіб з інвалідністю внаслідок війни І групи та осіб з інвалідністю І групи внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням військової служби, не можуть супроводжувати особи, які не досягли 18-річного віку, та особи з інвалідністю І групи;

учасники бойових дій - щороку (із січня по грудень);

учасники війни, особи, на яких поширюється дія Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, - один раз на два роки;

особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, - першочергово щороку (із січня по грудень).

5. Санаторно-курортна путівка не може бути передана іншій особі.

6. Грошова компенсація замість санаторно-курортної путівки та компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування виплачуються відповідно до Порядку виплати грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2004 року № 785.

7. Грошова компенсація за доплату, пов'язану з поліпшенням умов проживання в санаторно-курортному закладі та за продовження строку лікування, не здійснюється.

VII. Відшкодування витрат, пов'язаних з проїздом на санаторно-курортне лікування

1. Відшкодування витрат, пов'язаних з проїздом на санаторно-курортне лікування здійснюється відповідно до Законів України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та “Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист”.

Відшкодування витрат здійснюється за проїзд (туди і назад) у межах України один раз на рік залізничним транспортом у купейному вагоні швидкого чи пасажирського потягу або водним чи автомобільним транспортом міжміського сполучення для лікування та відпочинку у санаторіях та будинках відпочинку;

У разі якщо особа, яка прямує до місця лікування (відпочинку) та у зворотному напрямку в нижчому за класом вагоні, то відшкодування здійснюється за фактичними витратами.

Якщо проїзд здійснюється у вагоні вищого класу, ніж передбачено абзацом другим цього пункту, відшкодування здійснюється за тарифами купейного вагона швидкого чи пасажирського потягу.

Проїзні документи повинні бути оформлені від місця проживання особи, яка має право на безкоштовний проїзд, до місця, обраного для лікування чи відпочинку, та у зворотному напрямку.

2. Відшкодування фактичних витрат за проїзд особі, яка має право на безкоштовний проїзд до санаторно-курортних закладів, здійснюється фінансовою службою органу (підрозділу) цивільного захисту, де особа отримала санаторно-курортну путівку.

Для відшкодування вартості проїзду особа, яка має право на безкоштовний проїзд, надає документи:

заяву на ім'я керівника органу (підрозділу) цивільного захисту;

зворотний талон до санаторно-курортної путівки або довідку з вихідним номером, завірену підписами уповноважених посадових осіб та засвідчену печаткою, що підтверджує перебування особи, яка має право на безкоштовний проїзд, на лікуванні (відпочинку) у санаторно-курортному закладі;

оригінали проїзних документів;

копію посвідчення, що підтверджує право на пільги;

копії сторінок паспорта з реєстрацією місця проживання і довідку про склад сім'ї або зареєстрованих за місцем проживання осіб.

Підставою для відшкодування є наказ керівника органу (підрозділу) цивільного захисту щодо відшкодування вартості проїзду особи, яка має право на безкоштовний проїзд.

3. Відшкодування витрат, пов'язаних з проїздом, здійснюється незалежно від підпорядкування санаторно-курортних закладів.

4. У разі якщо право на безкоштовний проїзд передбачено декількома нормативно-правовими актами, пільга надається за одним з нормативно-правових актів на вибір особи, яка має на це право, відповідно до вибору визначається і оплата.

5. Відшкодування видатків на проїзд, передбачених цією Інструкцією, здійснюється відповідно до чинного законодавства за рахунок і в межах бюджетних асигнувань на функціонування ДСНС.

Наказ МВС України від 06.08.2014 р. № 780

«Про затвердження Переліку закладів охорони здоров'я сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій»

*{ Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерство внутрішніх справ
№ 289 від 17.04.2019 }*

ПЕРЕЛІК

закладів охорони здоров'я сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій

1. Лікувально-профілактичні заклади:

1) лікарняні заклади:

- мобільний госпіталь;
- медико-санітарна частина (у тому числі спеціалізована);
- медичний центр (різного профілю);

2) амбулаторно-поліклінічні заклади:

- медична служба;
- пункт охорони здоров'я (здоровпункт);
- медичний взвод;
- фельдшерський пункт;

3) санаторно-курортні заклади:

- санаторій (у тому числі багатoproфільний, спеціалізований) з медичним центром медико-психологічної реабілітації;

4) психофізіологічна лабораторія.

2. Фармацевтичні аптечні заклади:

- медичний (аптечний) склад;

- аптека.

Наказ МВС України від 19.02.2018 р. № 117
«Про затвердження Порядку тимчасового звільнення від виконання
службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу служби
цивільного захисту в разі захворювань, травм або поранень»

ПОРЯДОК

тимчасового звільнення від виконання службових обов'язків осіб рядового
і начальницького складу служби цивільного захисту в разі захворювань,
травм або поранень

I. Загальні положення

1. Цей Порядок розроблено відповідно до частини тринадцятої статті 117 Кодексу цивільного захисту України, пункту 21 Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 року № 593, та з урахуванням вимог Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2001 року № 455, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 04 грудня 2001 року за № 1005/6196 (далі - наказ МОЗ № 455).

2. Цей Порядок визначає механізм (процедуру) тимчасового звільнення від виконання службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту (далі - особи рядового і начальницького складу) у разі захворювань, травм або поранень та інших причин тимчасової непрацездатності, а також порядок і умови видачі, продовження терміну дії та обліку документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність осіб рядового і начальницького складу, здійснення контролю за правильністю їх видачі.

II. Порядок тимчасового звільнення осіб рядового і начальницького
складу від виконання службових обов'язків у разі тимчасової
непрацездатності

1. Особи рядового і начальницького складу тимчасово звільняються від виконання службових обов'язків на підставі документа, що засвідчує їх тимчасову непрацездатність, виданого на підставі наказу МОЗ № 455.

2. Особи рядового і начальницького складу зобов'язані повідомляти безпосередньому керівнику (начальнику) про своє перебування на лікарняному.

3. Вийшовши на службу після закінчення лікування, особи рядового і начальницького складу подають до підрозділу по роботі з персоналом документ, що засвідчує їх тимчасову непрацездатність.

Звільнення осіб рядового і начальницького складу від виконання службових обов'язків у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та вихід їх на службу оформлюються наказом органу, підрозділу цивільного захисту.

4. Тимчасове звільнення від виконання службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу в разі тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворюванням чи травмою, отриманими в період проходження служби, надається на весь період тимчасової непрацездатності до її відновлення, але на строк не більше ніж чотири місяці безперервно, а в разі захворювання на туберкульоз - на період не більше десяти місяців безперервно з дня настання непрацездатності. Продовження строку лікування здійснюється на підставі висновку штатних лікарсько-експертних комісій ДСНС (далі - ЛЕК).

5. Особам рядового і начальницького складу, які перебувають на лікуванні у зв'язку із захворюванням, травмуванням, що отримані під час виконання службових обов'язків, звільнення надається до дня закінчення лікування та виходу на службу або дня звільнення зі служби цивільного захисту за станом здоров'я на підставі висновку ЛЕК.

6. Тимчасове звільнення осіб рядового і начальницького складу від виконання службових обов'язків у разі тимчасової непрацездатності відбувається в день установлення непрацездатності уповноваженою на це особою.

7. Черговий фельдшер відстороняє від виконання службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу за станом здоров'я у вечірньо-нічний час несення служби та вихідні і святкові дні шляхом заповнення довідки (додаток 1). Хворий надалі повинен звернутися до лікаря. Фельдшер доповідає про відсторонення особи від несення служби начальнику чергової зміни підрозділу Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

III. Тимчасове звільнення від виконання службових обов'язків курсантів (ліцеїстів) навчальних закладів цивільного захисту

1. Курсант (ліцеїст) навчального закладу цивільного захисту (далі - навчальний заклад) у разі захворювання звертається до старшини навчального закладу, який записує його до Книги запису хворих (додаток 2) та у супроводі відповідальної особи направляє його до закладу охорони здоров'я навчального закладу.

Черговий медичний працівник контролює прибуття на прийом усіх курсантів (ліцеїстів), записаних до Книги запису хворих, та реєструє їх у

Журналі реєстрації амбулаторних пацієнтів, форму якого затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110, зареєстровано у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974 (далі - наказ МОЗ № 110).

2. Висновки лікарів закладів охорони здоров'я навчального закладу щодо тимчасового (часткового) відсторонення особи від занять з фізичної та стройової підготовки, несення служби в нарядах або повного звільнення курсантів (ліцеїстів) від виконання службових обов'язків заносяться до форми первинної медичної документації № 025/о «Медична карта амбулаторного хворого № __», затвердженої наказом МОЗ № 110, та дублюються в Книзі запису хворих.

3. Після одержання медичної допомоги курсанти (ліцеїсти) повертаються в розташування навчального підрозділу в супроводі відповідальної особи. Відповідальна особа подає Книгу запису хворих керівнику навчального підрозділу для ознайомлення.

Згідно з висновком лікаря, зазначеним у Книзі запису хворих, керівник навчального підрозділу дає відповідні вказівки підлеглим та контролює їх виконання.

4. Про госпіталізацію курсантів (ліцеїстів) до закладів охорони здоров'я комунальної або державної форми власності та повернення їх після лікування керівники навчальних підрозділів інформують відповідним рапортом (за погодженням з відповідальною особою закладу охорони здоров'я навчального закладу) керівника навчального закладу.

5. Госпіталізація курсанта (ліцеїста) до закладів охорони здоров'я комунальної або державної форми власності та повернення його з лікування реєструються в Журналі обліку хворих, направлених на стаціонарне лікування (додаток 3), та оформляються розпорядчими актами навчального закладу.

6. У разі захворювання під час канікулярної відпустки курсант (ліцеїст) інформує про це керівника навчального підрозділу та після повернення подає до навчального закладу документ, що засвідчує його тимчасову непрацездатність.

IV. Порядок видачі довідки про тимчасову непрацездатність

1. Особи рядового і начальницького складу тимчасово звільняються від виконання службових обов'язків на підставі документа, що засвідчує їх тимчасову непрацездатність:

- довідки про тимчасову непрацездатність особи рядового або начальницького складу служби цивільного захисту (додаток 4) (далі - довідка про тимчасову непрацездатність), виданої закладом охорони здоров'я ДСНС (далі - ЗОЗ ДСНС);

- документа, що засвідчує тимчасову непрацездатність, виданого іншими державними або комунальними закладами охорони здоров'я відповідно до наказу МОЗ № 455.

2. Довідка про тимчасову непрацездатність видається ЗОЗ ДСНС, в яких особи рядового і начальницького складу перебувають на медичному обслуговуванні, у разі пред'явлення документа, що засвідчує особу непрацездатного.

3. Видача довідки про тимчасову непрацездатність лікарем (фельдшером) і продовження довідки про тимчасову непрацездатність лікарем здійснюються тільки після огляду хворого, про що в Медичній книжці особи рядового або начальницького складу (рятувальника) (додаток 5) та Медичній карті амбулаторного хворого здійснюється відповідний запис з обґрунтуванням тимчасової непрацездатності.

4. Лікар ЗОЗ ДСНС особисто видає довідку про тимчасову непрацездатність строком до 5 календарних днів з наступним продовженням її до 10 календарних днів залежно від тяжкості захворювання.

Якщо непрацездатність триває понад 10 календарних днів, продовження довідки про тимчасову непрацездатність здійснюється лікуючим лікарем спільно із керівником ЗОЗ ДСНС строком до 30 днів, а надалі - лікарсько-консультаційною комісією (далі - ЛКК) закладу охорони здоров'я, до якого прикріплені на медичне обслуговування особи рядового і начальницького складу, після комісійного огляду хворого з періодичністю не рідше одного разу на 10 днів, але не більше строку, встановленого для направлення на ЛЕК.

У разі якщо захворювання потребує тривалого лікування (важкі травми, туберкульоз тощо), періодичність оглядів ЛКК з продовженням звільнення від виконання службових обов'язків може бути не рідше одного разу на 20 днів залежно від тяжкості перебігу захворювання.

5. У ЗОЗ ДСНС, штатним розписом яких передбачено тільки одну посаду лікаря, довідку про тимчасову непрацездатність може продовжувати особисто лікар до 14 днів. У разі подальшої тимчасової непрацездатності особи рядового або начальницького складу лікар направляє особу рядового або начальницького складу до ЛКК закладу охорони здоров'я, на медичне забезпечення до якого вона прикріплена.

6. У підрозділах, де посаду лікаря не передбачено штатом або не укомплектовано, фельдшер (начальник (завідувач) фельдшерського пункту) видає довідку про тимчасову непрацездатність особам рядового і начальницького складу на строк не більше 3 діб з урахуванням характеру захворювання та тяжкості його перебігу та подальшим направленням хворого до лікаря в разі збереження тимчасової непрацездатності.

7. Діагноз первинний, діагноз заключний та шифр захворювання у довідці про тимчасову непрацездатність зазначаються виключно за письмовою згодою хворого згідно з пунктом 3.2 Інструкції про порядок заповнення листка непрацездатності, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 03 листопада 2004 року № 532/274/136-ос/1406, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 17 листопада 2004 року за № 1456/10055. В іншому випадку первинний та заключний діагнози не вказуються.

8. Довідка про тимчасову непрацездатність видається особам рядового і начальницького складу в день установлення непрацездатності.

9. Особам рядового і начальницького складу, які звернулися по медичну допомогу після завершення робочого дня та визнані непрацездатними, довідка про тимчасову непрацездатність може видаватися за їх згодою з наступного календарного дня.

10. Довідка про тимчасову непрацездатність реєструється в Журналі реєстрації довідок про тимчасову непрацездатність (додаток 6).

11. Особам рядового і начальницького складу, яких не визнано тимчасово непрацездатними, лікар (фельдшер) ЗОЗ ДСНС видає довідку довільної форми з позначкою про час звернення до ЗОЗ ДСНС.

12. Тимчасово непрацездатним особам рядового і начальницького складу, направленим ЗОЗ ДСНС на консультацію, обстеження, лікування та медичну реабілітацію до інших закладів охорони здоров'я, довідка про тимчасову непрацездатність видається на весь час (період), необхідний для проведення консультації, обстеження та лікування.

13. У разі тимчасової непрацездатності осіб рядового і начальницького складу, зумовленої захворюванням або травмою внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних з таким сп'янінням, що підтверджується медичним оглядом для встановлення факту вживання психоактивної речовини та стану сп'яніння, видається документ про тимчасову непрацездатність з обов'язковим зазначенням у ньому, у Медичній книжці особи рядового або начальницького складу та Медичній карті амбулаторного хворого про перебування хворого в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння.

14. Особам рядового і начальницького складу, які захворіли під час щорічної основної відпустки або щорічної додаткової відпустки, цю відпустку продовжує після їх одужання керівник (начальник), який її надав, на кількість невикористаних днів відпустки, що відображається у

відповідних розпорядчих актах територіальних органів, підрозділів ДСНС.

15. Записи в документах, що засвідчують тимчасову непрацездатність осіб рядового і начальницького складу, здійснюють уповноважені посадові особи в частині, що їх стосується.

V. Контроль за дотриманням Порядку

1. Контроль за дотриманням медичними працівниками ЗОЗ ДСНС цього Порядку здійснюють у межах компетенції начальники медичного структурного підрозділу територіального органу ДСНС.

2. Організація зберігання та обліку бланків документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність, покладається на керівника ЗОЗ ДСНС.

3. За порушення порядку видачі та заповнення документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність, медичні працівники відповідають згідно із законодавством України.

5. ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ РЯДОВОГО ТА НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ ТА МАЮТЬ СТАТУС УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

1. [Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».](#)
2. [Постанова Кабінету Міністрів України від 11.08.2014 р. № 326 «Про утворення Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції».](#)
3. [Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 416 «Деякі питання Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції».](#)
4. [Постанова Кабінету Міністрів України № 685 від 08.09.2015 р. «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України».](#)
5. [Постанова Кабінету Міністрів України № 739 від 23.09.2015 р. «Питання надання статусу учасника війни деяким особам».](#)
6. [Постанова Кабінету Міністрів України № 740 від 23.09.2015 р. «Про затвердження Порядку надання статусу члена сім'ї загиблого \(померлого\) Захисника чи Захисниці України».](#)
7. [Постанова Кабінету Міністрів України № 18 від 20.01.2016 р. «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та поліцейських».](#)
8. [Постанова Кабінету Міністрів України № 432 від 21.06.2017 р. «Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих \(померлих\) таких осіб».](#)

Витяг із Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

Цей Закон визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них.

Розділ II

ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ СТАТУСУ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ОСІБ, НА ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ ЧИННІСТЬ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 4. Ветерани війни

Ветеранами війни є особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав.

До ветеранів війни належать: учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни.

Стаття 5. Учасники бойових дій

Учасниками бойових дій є особи, які брали участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час.

Стаття 6. Особи, які належать до учасників бойових дій

Учасниками бойових дій визнаються:

19) військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані, добровольці Сил територіальної оборони) Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, військовослужбовці військових прокуратур, особи рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, поліцейські, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної пенітенціарної служби України, особи, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених

заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

Стаття 7. Особи, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни

До осіб з інвалідністю внаслідок війни належать особи з числа військовослужбовців діючої армії та флоту, партизанів, підпільників, працівників, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, одержаних під час захисту Батьківщини, виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) чи пов'язаних з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з'єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, визнаних такими законодавством України, в районі воєнних дій, на прифронтових ділянках залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів у період громадянської та Другої світової воєн або з участю в бойових діях у мирний час.

До осіб з інвалідністю внаслідок війни належать також особи з інвалідністю з числа:

2) осіб начальницького і рядового складу органів Міністерства внутрішніх справ і органів Комітету державної безпеки колишнього Союзу РСР, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України та інших військових формувань, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання службових обов'язків, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, ядерних аварій, ядерних випробувань, участі у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, інших уражень ядерними матеріалами;

4) осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних:

від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння на території проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях до 1 грудня 2014 року, а з 1 грудня 2014 року - на території проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, де органи державної влади здійснюють свої повноваження, та в населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, під час проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

Зв'язок інвалідності з пораненням чи іншим ушкодженням здоров'я, отриманим особами, зазначеними в цьому пункті, встановлюється для повнолітніх осіб - за висновком медико-соціальної експертизи, для осіб

віком до 18 років - лікарсько-консультативними комісіями лікувально-профілактичних закладів.

11) військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних, добровольців Сил територіальної оборони) Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, поліцейських, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної пенітенціарної служби України, особи, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України та стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, а також працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, до забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, до участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України і стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією

Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

12) осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

13) осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, і виконували завдання антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами.

Підставою для надання особам статусу особи з інвалідністю внаслідок війни є (але не виключно):

а) клопотання про надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни керівника добровольчого формування, до складу якого входила така особа. До клопотання додаються документи, що підтверджують участь особи в антитерористичній операції, або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які спільно з такою особою брали участь в антитерористичній операції та отримали статус учасника бойових дій, або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника війни відповідно до цього Закону;

б) довідка керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Генерального штабу Збройних Сил України про виконання добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими

формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

в) довідка медико-соціальної експертної комісії про групу та причину інвалідності;

Стаття 10. Сім'ї загиблих (померлих) ветеранів війни

До членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, належать:

батьки;

один з подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;

діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти;

утриманці загиблого (померлого), яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;

2) дружина (чоловік) померлих осіб з інвалідністю внаслідок Другої світової війни, а також дружина (чоловік) померлих учасників війни і бойових дій, партизанів і підпільників, визнаних за життя особами з інвалідністю від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.

На дружин (чоловіків) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, учасників бойових дій, партизанів, підпільників і учасників війни, нагороджених орденами і медалями колишнього Союзу РСР за самовіддану працю і бездоганну військову службу, визнаних за життя особами з інвалідністю, чинність цієї статті поширюється незалежно від часу смерті особи з інвалідністю;

3) дружина (чоловік), які не одружилися вдруге, батьки, неповнолітні діти померлих учасників бойових дій, партизанів, підпільників, військовослужбовців та учасників війни, які проходили службу у військових підрозділах, частинах, штабах і установах, що входили до складу діючої армії в період Другої світової війни та війни 1938-1939 років з імперіалістичною Японією, нагороджених за бойові дії державними нагородами та орденами і медалями колишнього Союзу РСР (крім ювілейних);

4) діти померлих учасників бойових дій, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, до закінчення цих закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

Стаття 10¹. Сім'ї загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України

До сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України належать:

1) сім'ї осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, поліцейських, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час участі

в антитерористичній операції, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

2) сім'ї осіб, які добровільно забезпечували (або добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі здійснювали волонтерську діяльність) та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції (у тому числі здійснення волонтерської діяльності), перебуваючи безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі здійснення волонтерської діяльності), перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

3) сім'ї осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, за умови що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

4) сім'ї осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання такими добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

5) сім'ї військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних, добровольців Сил територіальної оборони) Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби

зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, поліцейських, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної пенітенціарної служби України, особи, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, а також сім'ї працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, до здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення, забезпечення здійснення заходів із

забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Порядок надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України визначається Кабінетом Міністрів України.

Підставою для надання особам, зазначеним в абзаці п'ятому цієї статті, статусу сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України є (але не виключно):

а) клопотання про надання статусу сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України керівника добровольчого формування, до складу якого входила особа, яка загинула (пропала безвісти) чи померла. До клопотання додаються документи або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які спільно з такою особою брали участь в антитерористичній операції та отримали статус учасника бойових дій, або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника війни відповідно до цього Закону, що підтверджують участь загиблої (пропалої безвісти), померлої особи в антитерористичній операції;

б) витяг з наказу керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Генерального штабу Збройних Сил України про виконання добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

в) висновок судово-медичної експертизи.

До членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, зазначених у цій статті, належать:

батьки;

один із подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;

діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти;

утриманці загиблого (померлого), яким у зв'язку з цим виплачується пенсія.

Розділ III

ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ ТА ГАРАНТІЇ ЇХ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Стаття 12. Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них

Учасникам бойових дій надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;

2) першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;

4) 75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);

5) 75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленням балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунках плати за опалення становить 21 кв. метр опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю.

Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 75-процентна знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. метри на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. метр на сім'ю);

6) 75-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - також електронного квитка, який видається на безплатній основі;

8) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

11) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

12) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки із збереженням заробітної плати строком 14 календарних днів на рік;

13) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації;

14) першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом.

Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями у розпорядження місцевих рад та державних адміністрацій, - протягом двох років з дня взяття на квартирний облік;

15) одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва. Зазначені позики надаються у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України;

16) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;

17) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

18) зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства;

19) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів - додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів;

20) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

21) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цим ветераном війни, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством;

22) учасникам бойових дій на території інших держав надається переважне право на вступ до закладів вищої, фахової передвищої освіти, право на позаконкурсний вступ до закладів професійної (професійно-технічної) освіти і на курси для одержання відповідних професій.

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо, надаються учасникам бойових дій та членам їх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

Площа житла, на яку нараховується 75-процентна знижка плати, визначається в максимально можливому розмірі в межах загальної площі житлового приміщення (будинку) згідно з нормами користування (споживання), встановленими цими пунктами, незалежно від наявності в складі сім'ї осіб, які не мають права на знижку плати. Якщо в складі сім'ї є особи, які мають право на знижку плати в розмірі, меншому ніж 75 процентів, спочатку обчислюється в максимально можливому розмірі 75-процентна відповідна знижка плати.

Учасникам бойових дій пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються в розмірі 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

Держава забезпечує учасникам бойових дій та їх дітям, у тому числі дітям, які навчаються за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, - до закінчення такими дітьми закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, державну цільову підтримку для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти.

Державна цільова підтримка для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти надається у вигляді:

повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;

соціальної стипендії;

безоплатного забезпечення підручниками;

безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних в закладах освіти;

безоплатного проживання в гуртожитку;

інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Порядок та умови надання державної цільової підтримки для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти зазначеним категоріям громадян визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Пільги особам з інвалідністю внаслідок війни

Особам з інвалідністю внаслідок війни та прирівняним до них особам надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;

2) позачергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами;

3) безплатне позачергове щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад.

Особи з інвалідністю внаслідок війни з числа осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях під час Другої світової війни, безплатно забезпечуються санаторно-курортним лікуванням першочергово із числа позачерговиків.

Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Особи з інвалідністю внаслідок війни забезпечуються путівками відповідно Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України, центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах охорони здоров'я, соціального захисту населення, захисту державного кордону, та іншими органами за місцем перебування особи з інвалідністю на обліку або за місцем її роботи.

За бажанням осіб з інвалідністю замість путівки на санаторно-курортне лікування вони можуть один раз на два роки одержувати грошову компенсацію: особи з інвалідністю внаслідок війни I-II груп - у розмірі середньої вартості путівки, особи з інвалідністю внаслідок війни III групи - у розмірі 75 процентів середньої вартості путівки. Грошова компенсація надається незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань;

4) 100-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);

5) 100-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунках плати за опалення становить 21 кв. метр опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю.

Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 100-процентна знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. метри на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. метр на сім'ю);

6) 100-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання за наявності посвідчення встановленого зразка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - також електронного квитка, який видається на безоплатній основі. Це право поширюється і на особу, яка супроводжує особу з інвалідністю I групи;

8) позачерговий безплатний капітальний ремонт власних жилих будинків і квартир та першочерговий поточний ремонт жилих будинків і квартир у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

9) позачергове обслуговування амбулаторно-поліклінічними закладами, а також позачергова госпіталізація.

Ліквідація госпіталів для осіб з інвалідністю внаслідок війни здійснюється лише за погодженням з Кабінетом Міністрів України;

10) позачергове безплатне встановлення квартирних телефонів і позачергове користування всіма послугами зв'язку. Абонементна плата за користування квартирним телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів, а для осіб з інвалідністю внаслідок Другої світової війни зі 100-процентною знижкою від затверджених тарифів;

11) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

12) право на щорічне медичне обстеження і диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів;

12⁻¹) медична допомога в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації

України, Міністерства внутрішніх справ України, інших центральних органів виконавчої влади, які відповідно до закону здійснюють керівництво військовими формуваннями, особам, без оплати такої допомоги з боку її отримувача;

13) позачергове працевлаштування за спеціальністю відповідно до підготовки та висновків медико-соціальної експертизи.

Праця осіб з інвалідністю внаслідок війни регулюється відповідними нормами законодавства України про працю і соціальний захист осіб з інвалідністю;

14) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємств, установ, організацій;

15) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності працюючим особам з інвалідністю внаслідок війни в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

16) виплата працюючим особам з інвалідністю допомоги по тимчасовій непрацездатності до 4 місяців підряд або до 5 місяців протягом календарного року, а також допомоги по державному соціальному страхуванню за весь період перебування в санаторії з урахуванням проїзду туди і назад у разі, коли для лікування не вистачає щорічної і додаткової відпусток;

17) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки із збереженням заробітної плати строком 14 календарних днів на рік;

18) позачергове забезпечення житлом осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами та організаціями у розпорядження місцевих рад та державних адміністрацій. Особи, зазначені в цій статті, забезпечуються жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік, а особи з інвалідністю I групи з числа учасників бойових дій на території інших країн - протягом року.

Органи виконавчої влади, виконавчі комітети місцевих рад зобов'язані подавати допомогу особам з інвалідністю внаслідок війни у будівництві індивідуальних жилих будинків. Земельні ділянки для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва відводяться зазначеним особам у першочерговому порядку;

19) одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва. Зазначені позики надаються в порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України;

20) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків. Гаражі, стоянки для транспортних засобів осіб з інвалідністю внаслідок війни, які мають медичні показання на забезпечення транспортом, як правило, споруджуються поблизу будинків;

21) особам з інвалідністю I і II груп надається право безплатного проїзду один раз на рік (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, а особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I групи (не більше одного супроводжувачого), - 50-процентна знижка вартості проїзду один раз на рік (туди і назад) зазначеними видами транспорту.

Особам з інвалідністю III групи надається право безплатного проїзду один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом незалежно від наявності залізничного сполучення або проїзду один раз на рік (туди і назад) зазначеними видами транспорту з 50-процентною знижкою вартості проїзду.

Особам з інвалідністю внаслідок війни та особам, які супроводжують у поїздках осіб з інвалідністю I групи (не більше одного супроводжувачого), надається право користування міжміським транспортом зазначених видів у період з 1 жовтня по 15 травня з 50-процентною знижкою вартості проїзду без обмеження кількості поїздок;

22) позачергове безоплатне забезпечення автомобілем (за наявності медичних показань для забезпечення автомобілем) на термін експлуатації до десяти років (з наступною заміною на новий), виплата компенсації на бензин (пальне), ремонт, технічне обслуговування автомобілів або на транспортне обслуговування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Особи з інвалідністю внаслідок війни з числа осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях під час Другої світової війни, за наявності медичних показань для забезпечення автомобілем, безоплатно забезпечуються автомобілем першочергово із числа позачерговиків у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

23) зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства;

24) звільнення від орендної плати за нежилі приміщення, що орендуються особами з інвалідністю внаслідок війни під гаражі для спеціальних засобів пересування (автомобілів, мотоциколясок, велоколясок тощо) та безплатне надання для цих засобів гаражів-стоянок незалежно від їх форми власності;

25) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення

відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цією особою з інвалідністю, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством;

26) позачергове обслуговування підприємствами, установами, організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

27) право на позачергове забезпечення продовольчими товарами поліпшеного асортименту та промисловими товарами підвищеного попиту згідно з переліком та нормами, що встановлюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Для продажу цих товарів створюються спеціалізовані салони-магазини, секції, відділи та інші види пільгового торговельного обслуговування. Продаж товарів здійснюється за соціально доступними цінами за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

Магазини, секції, відділи та інші торговельні підприємства, що обслуговують осіб з інвалідністю та ветеранів війни, звільняються від сплати податку на добавлену вартість;

28) право на державну цільову підтримку для здобуття ними та їх дітьми професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних та комунальних закладах освіти, передбачену статтею 12 цього Закону для учасників бойових дій та їх дітей.

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо, надаються особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей, які проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

Площа житла, на яку нараховується 100-процентна знижка плати, передбачена визначається в максимально можливому розмірі в межах загальної площі житлового приміщення (будинку) згідно з нормами користування (споживання), встановленими цими пунктами, незалежно від наявності в складі сім'ї осіб, які не мають права на знижку плати. Якщо в складі сім'ї є особи, які мають право на знижку плати в розмірі, меншому ніж 100 процентів, спочатку обчислюється в максимально можливому розмірі 100-процентна відповідна знижка плати.

Особам з інвалідністю внаслідок війни пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються: особам з інвалідністю I групи - у розмірі 50 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, II групи - 40 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, III групи - 30 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Щорічно до 5 травня особам з інвалідністю внаслідок війни виплачується разова грошова допомога у розмірах, які визначаються Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

Особам з інвалідністю внаслідок війни II і III груп з числа учасників бойових дій у період Другої світової війни, яким виповнилося 85 років і більше, надаються пільги, передбачені цією статтею для осіб з інвалідністю внаслідок війни I групи.

Стаття 15. Пільги сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України

Сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни (стаття 10) та сім'ям загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України (стаття 10⁻¹) надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;

2) безплатне першочергове зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;

4) 50-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);

5) 50-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленням балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунках плати за опалення становить 21 кв. метр опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю.

Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 50-процентна знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. метри на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. метр на сім'ю);

6) 50-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

8) позачерговий безплатний капітальний ремонт власних жилих будинків і першочерговий поточний ремонт жилих будинків і квартир;

9) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

10) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

11) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

12) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

13) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час; одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

14) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування в разі ліквідації підприємства, установи, організації;

15) позачергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами та організаціями у розпорядження місцевих рад та державних адміністрацій. Особи, зазначені в цій статті, забезпечуються жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік.

Органи виконавчої влади, виконавчі комітети місцевих рад зобов'язані подавати допомогу особам з інвалідністю внаслідок війни і сім'ям загиблих військовослужбовців у будівництві індивідуальних жилих будинків. Земельні ділянки для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва відводяться зазначеним особам у першочерговому порядку;

16) одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва. Зазначені позики надаються в порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України;

17) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків, технічне обслуговування та забезпечення стоянками транспортних засобів;

19) зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства;

20) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів - додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів.

Порядок користування послугами зв'язку та оплати за встановлення квартирних телефонів визначається Кабінетом Міністрів України;

21) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

22) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за ветераном війни, в порядку і розмірах, що визначаються Кабінетом Міністрів України;

23) вступ поза конкурсом до державних та комунальних закладів вищої та фахової передвищої освіти на спеціальності, підготовка за якими здійснюється за рахунок коштів відповідно державного та місцевих бюджетів.

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо, надаються сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, сім'ям загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України та членам їх сімей, які проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

Площа житла, на яку нараховується 50-процентна знижка плати, визначається в максимально можливому розмірі в межах загальної площі житлового приміщення (будинку) згідно з нормами користування (споживання), встановленими цими пунктами, незалежно від наявності в складі сім'ї осіб, які не мають права на знижку плати.

Розділ IV ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 17. Фінансування витрат, пов'язаних з введенням в дію цього Закону

Фінансування витрат, пов'язаних з введенням в дію цього Закону, здійснюється за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів.

Підприємства і організації, які виділяють благодійні кошти на потреби соціального захисту ветеранів війни, звільняються від оподаткування їх виробничої діяльності на суму цієї допомоги.

Витрати на поховання ветеранів війни, зазначених у цьому Законі, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Витрати, пов'язані з наданням пільг та соціальних гарантій особам, залученим до конфіденційного співробітництва з розвідувальними органами України і які виконували свої завдання на тимчасово окупованій території України, у районі проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися бойові дії, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Підприємства, установи і організації, де працювали ветерани війни, подають допомогу в організації та фінансуванні ритуальних послуг при похованні ветеранів.

Могили ветеранів є недоторканими і охороняються законом. Неповага до державних нагород, пам'ятників, обелісків, братніх могил, могил ветеранів війни карається за законом.

Стаття 17¹. Виплата разової грошової допомоги

Щорічну виплату разової грошової допомоги до 5 травня, здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, через відділення зв'язку або через установи банків (шляхом перерахування на особовий рахунок отримувача) пенсіонерам - за місцем отримання пенсії, а особам, які не є пенсіонерами, - за місцем їх проживання чи одержання грошового утримання.

Військовослужбовцям, поліцейським, особам начальницького та рядового складу органів внутрішніх справ України, особам начальницького і рядового складу Державної кримінально-виконавчої служби України, які проходять службу (крім пенсіонерів), виплата разової грошової допомоги здійснюється шляхом перерахування коштів органами праці та соціального захисту населення на спеціальні рахунки військових частин, установ і організацій за місцем їх служби.

Особам, які тримаються в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах (крім пенсіонерів), виплата разової грошової допомоги здійснюється шляхом перерахування коштів центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, на спеціальні рахунки установ виконання покарань і слідчих ізоляторів.

Особи, які не отримали разової грошової допомоги до 5 травня, мають право звернутися за нею та отримати її до 30 вересня відповідного року, в якому здійснюється виплата допомоги.

Громадянам, які належать до кількох категорій осіб згідно з цим Законом, виплачується одна допомога - у більшому розмірі.

Сума разової грошової допомоги, що належала особі згідно з цим Законом і залишилася не одержаною у зв'язку з її смертю, не включається до складу спадщини і виплачується батькам, чоловіку (дружині), дітям особи, якій передбачена виплата разової грошової допомоги, або родичам, що проживали разом з нею.

Стаття 18. Посвідчення та нагрудні знаки для осіб, на яких поширюється чинність цього Закону

Ветеранам війни вручаються посвідчення та нагрудні знаки. Порядок виготовлення та видачі посвідчень і знаків встановлюється Кабінетом Міністрів України та міжнародними договорами, в яких бере участь Україна.

Стаття 22. Оскарження рішень підприємств, установ і організацій, які надають пільги

Рішення підприємств, установ і організацій, які надають пільги, можуть бути оскаржені до районної державної адміністрації, виконавчого комітету міської ради або до районного (міського) суду.

Ветерани війни та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України отримують безоплатну правову допомогу щодо питань, пов'язаних з їх соціальним захистом, а також звільняються від судових витрат, пов'язаних з розглядом цих питань.

Стаття 23. Відповідальність посадових осіб і громадян

Посадові особи і громадяни, винні в порушенні законодавства про соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, несуть відповідальність згідно з законодавством України.

**Постанова Кабінету Міністрів України від 11.08.2014 р. № 326
«Про утворення Державної служби України у справах ветеранів
війни та учасників антитерористичної операції»**

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Утворити Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики.

2. Установити, що Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, зокрема щодо забезпечення їх адаптації та психологічної реабілітації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації, забезпечення житлом ветеранів війни, надання їм освітніх послуг, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються з військової служби, інших учасників антитерористичної операції та осіб, звільнених з військової служби, організації їх поховання.

3. Міністерству соціальної політики разом з Міністерством фінансів під час підготовки пропозицій щодо внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України” передбачити видатки, необхідні для забезпечення виконання завдань і функцій, покладених на Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції.

4. Міністерству соціальної політики у двотижневий строк подати в установленому порядку Кабінетові Міністрів України проект положення про Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, а також пропозиції щодо затвердження граничної чисельності її працівників та розміщення Служби.

**Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 416
«Деякі питання Державної служби України у справах ветеранів
війни та учасників антитерористичної операції»**

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Положення про Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, що додається.
2. Внести у додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 29, ст. 814) зміни, що додаються.
3. Розмістити Державну службу у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції у приміщеннях загальною площею 882,8 кв. метра (робоча площа 565,8 кв. метра) на другому (кімнати № 6-10, 17-23), на четвертому (кімнати № 27 і 31) та на шостому (кімнати № 6-10 і 21-27) поверхах будинку по пров. Музейному, 12, у м. Києві.
4. Фондові державного майна забезпечити укладення з Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції договору оренди приміщень, зазначених у пункті 3 цієї постанови, на умовах відшкодування балансоутримувачеві фактичних витрат, пов'язаних з їх утриманням.
5. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2011 р. № 1115 «Про розміщення Державної служби з питань інвалідів та ветеранів».

**ПОЛОЖЕННЯ
про Державну службу України у справах ветеранів війни та
учасників антитерористичної операції**

Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі - Служба) є центральним органом виконавчої влади України, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики і який реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції, в межах своїх повноважень державну політику у сфері волонтерської діяльності, а також соціального захисту деяких категорій осіб, зазначених у пунктах 11-14 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та членів сімей осіб, зазначених в абзацах четвертому - восьмому пункту 1 статті 10 цього Закону, в частині призначення їм відповідної одноразової грошової допомоги.

2. Служба у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради

України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями Служби є:

1) реалізація державної політики у сфері:

соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, зокрема, щодо забезпечення їх психологічної реабілітації, санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації, житлом, надання освітніх послуг та організації поховання;

соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, а також учасників антитерористичної операції;

реалізація в межах своїх повноважень державної політики у сфері волонтерської діяльності щодо надання волонтерської допомоги:

громадянам, які беруть участь у виконанні чи забезпеченні робіт, пов'язаних з проведенням антитерористичної операції, бойовими діями, збройним конфліктом, у тому числі в період здійснення догляду за хворими, інвалідами, самотніми, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги і проживають в районі проведення антитерористичної операції, бойових дій, збройного конфлікту;

Збройним Силам, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам, органам державної влади під час дії особливого періоду, правового режиму надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, бойових дій, збройного конфлікту;

соціального захисту деяких категорій осіб, зазначених у пунктах 11-14 частини другої статті 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” та членів сімей осіб, зазначених в абзацах четвертому - восьмому пункту 1 статті 10 цього Закону, в частині призначення їм відповідної одноразової грошової допомоги;

2) внесення на розгляд Міністра соціальної політики пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері:

соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції;

соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції.

4. Служба відповідно до покладених на неї завдань:

1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств у межах своєї компетенції та в установленому порядку подає їх Міністрові соціальної політики;

2) координує здійснення державними органами виконавчої влади та місцевого самоврядування заходів з питань:

соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, надання їм пільг і гарантій, визначених законодавством;

соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції;

3) збирає та аналізує інформацію про потребу у забезпеченні ветеранів війни санаторно-курортним лікуванням, а також технічними та іншими засобами реабілітації для учасників антитерористичної операції, подає на розгляд Міністру соціальної політики пропозиції щодо їх розподілу між регіонами для подальшого забезпечення, здійснює моніторинг і контроль за їх реалізацією;

4) збирає та аналізує інформацію про потребу у забезпеченні житлом ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, подає на розгляд Міністру соціальної політики пропозиції щодо шляхів розв'язання житлових проблем зазначеної категорії осіб;

5) організовує та координує роботу із забезпечення житлом учасників бойових дій, які набули інвалідності під час участі в антитерористичній операції;

6) збирає та аналізує інформацію про потребу у проходженні ветеранами війни та учасниками антитерористичної операції психологічної реабілітації, організовує її підготовку і проведення;

7) бере участь у міжнародному співробітництві, підготовці проектів міжнародних договорів України з питань, що належать до її компетенції, готує пропозиції щодо укладення і денонсації таких договорів, організовує у межах своїх повноважень роботу з виконання міжнародних договорів;

8) забезпечує координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій щодо реалізації міжнародних проектів і програм у межах своєї компетенції;

9) організовує та координує роботу з надання статусу учасника бойових дій, зокрема проводить засідання міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера і деяких інших категорій осіб відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

10) подає Міністрові соціальної політики узагальнену інформацію про потребу в посвідченнях для ветеранів війни, організовує їх замовлення відповідно до законодавства;

11) бере участь у межах повноважень, передбачених законом, разом із всеукраїнськими громадськими об'єднаннями ветеранів війни та колишніх військовослужбовців у здійсненні контролю за реалізацією державної політики у сфері їх соціального захисту;

12) вживає заходів до повернення на Батьківщину військовополонених, пошуку тих, хто пропав безвісти під час воєн і локальних конфліктів, виконання обов'язків військової служби, бере

участь у вирішенні питань щодо психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації колишніх військовополонених, які повернулися на Батьківщину, та учасників антитерористичної операції;

13) організовує підготовку та проведення державних свят, відзначення ювілейних та пам'ятних дат, міжнародних днів на державному рівні, що стосуються ветеранів війни;

14) співпрацює із всеукраїнськими громадськими об'єднаннями ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, надає в установленому законодавством порядку фінансову підтримку всеукраїнським громадським об'єднанням ветеранів війни, жертв нацистських переслідувань та жертв політичних репресій, здійснює моніторинг заходів, проведених за рахунок коштів державного бюджету всеукраїнськими громадськими об'єднаннями ветеранів війни, жертв нацистських переслідувань та жертв політичних репресій, аналізує ефективність таких заходів;

14¹) проводить відповідно до плану заходів, погодженого з Мінсоцполітики, заходи з відзначення святкових, пам'ятних та історичних дат, встановлених актами Президента України або Верховної Ради України та пов'язаних з вшануванням ветеранів війни, захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, а також формуванням соборності та державності, проголошенням незалежності України, за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті відповідною бюджетною програмою;

15) збирає інформацію про кількість ветеранів війни, які мають право на виплату до 5 травня щорічної разової грошової допомоги, розраховує потребу в коштах та здійснює моніторинг виплати зазначеної допомоги;

16) сприяє висвітленню стану виконання актів законодавства щодо реалізації державної політики у сфері:

соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції;

соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції;

17) бере участь в організації поховання осіб, які загинули під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, воєн на території України та інших держав, у тому числі виплати матеріальної допомоги; відвідування місць поховань делегаціями у складі ветеранів війни та учасників антитерористичної операції та їх близьких родичів;

18) забезпечує взаємодію органів державної влади, громадських об'єднань, підприємств з питань здійснення пошуку, упорядкування і збереження військових поховань та встановлення імен невідомих воїнів, які загинули під час антитерористичної операції та воєн на території України та інших держав;

19) бере участь в організації видання книг, пов'язаних з увічненням пам'яті учасників антитерористичної операції, захисників Вітчизни та

жертв воєн, мемуарів, художніх та аудіовізуальних творів, створенні музеїв, меморіалів та експозицій, проведенні наукових досліджень із відповідних питань;

20) надає роз'яснення з питань:

соціального захисту та надання пільг ветеранам війни та учасникам антитерористичної операції;

соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції;

21) здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Служби;

22) збирає інформацію про соціально-побутові потреби ветеранів війни та учасників антитерористичної операції та подає Міністрові соціальної політики пропозиції щодо їх задоволення;

23) вносить пропозиції Мінсоцполітики щодо розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті за напрямками діяльності Служби;

24) здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних із діяльністю Служби, підприємств, установ і організацій, що належать до сфери її управління;

24¹) контролює та координує діяльність територіальних органів Служби;

25) здійснює інші повноваження, визначені законом.

5. Служба з метою організації своєї діяльності:

1) забезпечує у межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх реалізацією в апараті Служби, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери її управління;

2) здійснює добір кадрів в апарат Служби та на керівні посади в її територіальні органи, на підприємства, в установи та організації, що належать до сфери її управління, формує кадровий резерв на відповідні посади, організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і працівників апарату Служби та її територіальних органів;

3) організовує планово-фінансову роботу в апараті Служби, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку в установленому законодавством порядку;

4) здійснює у межах своїх повноважень контроль за використанням державних коштів, передбачених для реалізації проектів, виконання програм, у тому числі міжнародних;

5) організовує ведення діловодства та архівне зберігання документів відповідно до встановлених правил;

б) забезпечує у межах повноважень, передбачених законом, виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності держави.

6. Служба для виконання покладених на неї завдань має право:

1) залучати в установленому порядку до виконання окремих завдань, участі у вивченні окремих питань учених і фахівців, працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій (за погодженням з їх керівниками);

2) одержувати безоплатно від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

3) скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до її компетенції;

4) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами.

6⁻¹. Служба здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи.

7. Служба під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, профспілками та організаціями роботодавців, а також підприємствами, установами і організаціями.

8. Служба у межах повноважень, передбачених законом на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України та наказів Мінсоцполітики видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує та контролює їх виконання.

9. Службу очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозиції Міністра соціальної політики.

10. Голова Служби:

1) очолює Службу, здійснює керівництво її діяльністю, представляє Службу у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами, організаціями в Україні та за її межами;

2) вносить на розгляд Міністра соціальної політики пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції; соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, та осіб, звільнених з військової служби, учасників антитерористичної операції та розроблені Службою проекти законів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, а також позицію щодо проектів, розробниками яких є інші міністерства;

3) вносить на розгляд Міністра соціальної політики проекти нормативно-правових актів Мінсоцполітики з питань, що належать до компетенції Служби;

4) у межах повноважень, передбачених законом, організовує та контролює виконання в апараті Служби та її територіальних органах Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінсоцполітики з питань, що належать до сфери діяльності Служби;

5) подає на затвердження Міністру соціальної політики плани роботи Служби;

6) звітує перед Міністром соціальної політики про виконання планів роботи Служби та покладених на неї завдань, про усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності Служби та її територіальних органів, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях;

7) забезпечує виконання Службою наказів та доручень Міністра соціальної політики з питань, що належать до сфери діяльності Служби;

7⁻¹) скасовує повністю чи в окремій частині акти територіальних органів Служби;

8) вносить на розгляд Міністра соціальної політики пропозиції щодо призначення на посаду та звільнення з посади своїх заступників;

9) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату Служби;

10) призначає на посаду та звільняє з посади за погодженням з Міністром соціальної політики керівників і заступників керівників самостійних структурних підрозділів апарату Служби;

11) призначає на посаду та звільняє з посади у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату Служби (якщо інше не передбачено законом);

12) приймає на роботу та звільняє з роботи в порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників Служби;

12⁻¹) призначає на посаду за погодженням з Міністром соціальної політики та головами відповідних місцевих державних адміністрацій і звільняє з посади керівників територіальних органів Служби;

12⁻²) призначає на посаду за погодженням з Міністром соціальної політики і звільняє з посади заступників керівників територіальних органів Служби;

- 13) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;
 - 14) забезпечує взаємодію Служби з визначеним Міністром соціальної політики структурним підрозділом в апараті Мінсоцполітики;
 - 15) забезпечує дотримання встановленого Міністром соціальної політики порядку обміну інформацією між Мінсоцполітики і Службою та своєчасність її подання;
 - 16) забезпечує у межах повноважень, передбачених законом, реалізацію державної політики стосовно державної таємниці та здійснення контролю за її збереженням в апараті Служби;
 - 17) утворює, ліквідовує, реорганізовує підприємства, установи і організації, затверджує їх положення (статуту), в установленому порядку призначає на посаду та звільняє з посади їх керівників, виконує в межах повноважень, передбачених законом, інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Служби;
 - 17¹) утворює в межах граничної чисельності державних службовців та працівників Служби і коштів, передбачених на утримання Служби, ліквідовує та реорганізовує за погодженням з Кабінетом Міністрів України та Міністром соціальної політики територіальні органи Служби як структурні підрозділи апарату Служби;
 - 18) вирішує в установленому порядку питання щодо заохочення і притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців та працівників апарату Служби, керівників територіальних органів Служби, присвоює їм ранги державних службовців;
 - 19) вносить в установленому порядку подання щодо представлення державних службовців і працівників апарату Служби та її територіальних органів до відзначення державними нагородами;
 - 20) утворює комісії, робочі та експертні групи;
 - 21) скликає та проводить наради з питань, що належать до компетенції Служби;
 - 22) у межах повноважень, передбачених законом, дає доручення, обов'язкові для виконання державними службовцями і працівниками апарату Служби та її територіальних органів;
 - 23) підписує накази Служби;
 - 24) здійснює інші повноваження, визначені законом.
11. Голова Служби має двох заступників, у тому числі одного першого, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра соціальної політики.
12. Для підготовки рекомендацій щодо виконання завдань Служби, обговорення найважливіших напрямів її діяльності у Службі може утворюватися колегія.
- Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання відповідного наказу.
- Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності у Службі можуть утворюватися

інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, їх кількісний та персональний склад, положення про них затверджує Голова Служби.

13. Гранична чисельність державних службовців та працівників Служби затверджується Кабінетом Міністрів України.

Структура апарату Служби затверджується її Головою за погодженням із Міністром соціальної політики.

Штатний розпис і кошторис апарату Служби затверджуються Головою Служби за погодженням із Мінфіном.

14. Служба є юридичною особою публічного права, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства.

**Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 р. № 685
«Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю
внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок
поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час
безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів
із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування
збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській
областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у
заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту
безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою
агресією Російської Федерації проти України»**

Відповідно до частини третьої статті 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити Порядок надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, що додається.

ПОРЯДОК надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України

Цей Порядок визначає процедуру надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Статус особи з інвалідністю внаслідок війни надається:

військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним, добровольцям Сил територіальної оборони) Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовцям військових прокуратур, поліцейським, особам рядового і начальницького складу, військовослужбовцям МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, особам, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, особам рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції ДФС, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

працівникам підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, до забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, до участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, і стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районі антитерористичної операції в період її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії та інших утворених відповідно до закону військових формувань та правоохоронних органів;

особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районі її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії та інших утворених відповідно до закону військових формувань та правоохоронних органів, і виконували завдання антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною поліцією, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до закону військовими формуваннями та правоохоронними органами;

особам, які добровільно забезпечували (добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі провадили волонтерську діяльність за напрямками,

визначеними абзацом дев'ятим частини третьої статті 1 Закону України “Про волонтерську діяльність”) та стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Район проведення антитерористичної операції та період її проведення визначаються Антитерористичним центром при СБУ.

Підставою для надання особам статусу особи з інвалідністю внаслідок війни є:

для осіб, зазначених в абзацах другому (крім осіб, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади) і четвертому пункту 2 цього Порядку:

довідка медико-соціальної експертної комісії про групу та причину інвалідності;

документи про безпосередню участь особи, яка захищала незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та брала безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Для осіб, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади:

довідка медико-соціальної експертної комісії про групу та причину інвалідності;

контракт добровольця територіальної оборони;

документи про безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

для осіб, зазначених в абзаці третьому пункту 2 цього Порядку:

довідка медико-соціальної експертної комісії про групу та причину інвалідності;

документи про безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення, до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях

безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, про залучення до виконання мобілізаційних завдань (замовлень) для участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, або направлення (прибуття) у відрядження для безпосередньої участі в антитерористичній операції в районах її проведення, для здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях (витяги з наказів, розпоряджень, посвідчень про відрядження, книг нарядів, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень, документи про виконання підприємствами, установами і організаціями мобілізаційних завдань (замовлень), а також документи, що були підставою для прийняття керівниками підприємств, установ і організацій рішення про направлення осіб у таке відрядження;

для осіб, зазначених в абзаці п'ятому пункту 2 цього Порядку:

довідка медико-соціальної експертної комісії про групу та причину інвалідності;

клопотання про надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни керівника добровольчого формування, до складу якого входила така особа, або командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії або іншого утвореного відповідно до закону військового формування чи правоохоронного органу, у взаємодії з якими особа виконувала завдання антитерористичної операції. До клопотання додаються документи, що підтверджують участь особи в антитерористичній операції, або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які разом з такою особою брали участь в антитерористичній операції та отримали статус учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни або учасника війни;

довідка керівника Антитерористичного центру при СБУ, Генерального штабу Збройних Сил про виконання добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до закону військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

для осіб, зазначених в абзаці шостому пункту 2 цього Порядку:

довідка медико-соціальної експертної комісії про групу та причину інвалідності;

довідка (витяг з наказу) керівника Антитерористичного центру при СБУ, Генерального штабу Збройних Сил про добровільне забезпечення або добровільне залучення особи до забезпечення проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях або рішення суду

про встановлення факту добровільного забезпечення або добровільного залучення особи до забезпечення проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях у разі відсутності зазначеної довідки.

Для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особою або її представником подаються письмова заява та документи, зазначені у пункті 4 цього Порядку, до структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у місті (у разі їх утворення) рад (далі - органи соціального захисту населення), за винятком зазначених в абзаці п'ятому пункту 2 цього Порядку осіб, стосовно яких подається відповідне клопотання керівника добровольчого формування.

Для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, зазначеним в абзаці п'ятому пункту 2 цього Порядку, керівник добровольчого формування, до складу якого входила особа, або командир (начальник) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії або іншого утвореного відповідно до закону військового формування чи правоохоронного органу, у взаємодії з якими особа виконувала завдання антитерористичної операції, подають у місячний строк з дня надходження відповідної заяви особи або її представника клопотання до органу соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання особи про надання особі статусу особи з інвалідністю внаслідок війни разом з документами, що підтверджують її участь в антитерористичній операції.

У разі неподання клопотання керівником добровольчого формування, до складу якого входила особа, або командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії або іншого утвореного відповідно до закону військового формування чи правоохоронного органу, у взаємодії з якими особа виконувала завдання антитерористичної операції, особи, зазначені в абзаці п'ятому пункту 2 цього Порядку, можуть подати до органу соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання перелічені у підпункті 3 пункту 4 цього Порядку документи без такого клопотання.

Рішення про надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни приймається органами соціального захисту населення у місячний строк з дня подання документів.

Органи соціального захисту населення інформують щомісяця до 10 числа Мінветеранів про осіб, яким надано статус особи з інвалідністю внаслідок війни, за формою, визначеною в додатку 1 до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218) (за наявності).

Орган соціального захисту населення позбавляє особу статусу особи з інвалідністю внаслідок війни у разі:

наявності обвинувального вироку суду, який набрав законної сили, за вчинення особою умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

виявлення факту підроблення документів про участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України або надання недостовірних даних про особу;

подання особою заяви про позбавлення її статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

Рішення органу соціального захисту населення може бути оскаржене в судовому порядку.

Органи соціального захисту населення інформують у триденний строк з дня прийняття відповідного рішення Мінветеранів про осіб, яких позбавлено статусу особи з інвалідністю внаслідок війни, за формою, визначеною в додатку 2 до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218).

Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни з написом “Посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни” та нагрудний знак “Ветеран війни - особа з інвалідністю” видається відповідно до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218).

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 р. № 739

«Питання надання статусу учасника війни деяким особам»

Кабінет Міністрів України постановляє:

Покласти на комісії, утворені відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 1996 р. № 458 “Про комісії для розгляду питань, пов'язаних із встановленням статусу учасника війни відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (ЗП України, 1996 р., № 10, ст. 307), розгляд питань про

встановлення статусу учасника війни працівникам підприємств, установ та організацій, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції в період її проведення, у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Установити, що підставами для надання статусу учасника війни працівникам підприємств, установ та організацій є:

документи про безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення (витяги з наказів керівника Антитерористичного центру при СБУ або особи, яка його заміщує, першого заступника чи заступника керівника Антитерористичного центру при СБУ про залучення до забезпечення проведення антитерористичної операції, витяги з наказів керівника оперативного штабу з управління антитерористичною операцією, його заступників або керівників секторів (командирів оперативно-тактичних угруповань) про підпорядкування керівнику оперативного штабу з управління антитерористичною операцією в районах її проведення), а також інші документи, видані державними органами, підприємствами, установами, організаціями, що містять відомості про безпосередню участь працівника в забезпеченні виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення (витяги з наказів і розпоряджень, посвідчень про відрядження, книг нарядів, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень) - для працівників, які на строк не менше ніж 30 календарних днів, у тому числі за сукупністю днів перебування, залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення;

витяги з наказів Генерального штабу Збройних Сил про залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, витяги з наказів Командувача об'єднаних сил, командирів оперативно-тактичних угруповань про прибуття (вибуття) до (з) районів здійснення таких заходів, документи про направлення у відрядження до районів здійснення таких заходів - для працівників, які на строк не менше ніж 30 календарних днів, у тому числі за сукупністю днів перебування, залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

В абзаці першому пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 1996 р. № 458 “Про комісії для розгляду питань, пов’язаних із

встановленням статусу учасника війни відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (ЗП України, 1996 р., № 10, ст. 307; Офіційний вісник України, 2002 р., № 15, ст. 814; 2006 р., № 22, ст. 1609) слово і цифру “пункту 2” замінити словами і цифрами “пунктів 2 і 13”.

**Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 р. № 740
«Про затвердження Порядку надання статусу члена сім’ї загиблого
(померлого) Захисника чи Захисниці України»**

ПОРЯДОК

надання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи
Захисниці України

1. Цей Порядок визначає процедуру надання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.

2. Статус члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, згідно з цим Порядком надається:

сім’ям осіб, які добровільно забезпечували (добровільно залучалися до забезпечення) проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (у тому числі провадили волонтерську діяльність за напрямками, визначеними абзацом дев’ятим частини третьої статті 1 Закону України “Про волонтерську діяльність”) та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах та у період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів;

сім’ям осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

сім’ям осіб, які, перебуваючи у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України, але в подальшому такі

добровольчі формування не були включені до складу Збройних Сил, МВС, Національної поліції, Національної гвардії та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час виконання такими добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною поліцією, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

сім'ям військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних, добровольців Сил територіальної оборони) Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового та начальницького складу підрозділів оперативного забезпечення зон проведення антитерористичної операції ДФС, поліцейських, осіб рядового та начальницького складу, військовослужбовців МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, осіб, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади, інших утворених відповідно до законів військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, і загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

сім'ям працівників підприємств, установ і організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, до здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

3. До членів сімей загиблих, померлих (тих, що пропали безвісти) осіб, зазначених у пункті 2 цього Порядку, належать:

утриманці загиблого або того, хто пропав безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;

батьки;

один з подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;

діти, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти.

4. Підставами для надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, є:

1) для осіб, зазначених в абзаці другому пункту 2 цього Порядку:

свідоцтво про смерть (копія) або повідомлення про загибель особи;

копія договору про провадження волонтерської діяльності (за наявності) або копія договору про надання волонтерської допомоги (за наявності);

свідчення командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу), керівника добровольчого формування, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції в період її проведення, під час забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, у

здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, завірені печаткою військової частини;

довідка (витяг з наказу) керівника Антитерористичного центру при СБУ, Генерального штабу Збройних Сил про добровільне забезпечення або добровільне залучення до забезпечення проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях особи, яка загинула (пропала безвісти) або померла;

висновок судово-медичної експертизи;

рішення суду про встановлення факту добровільного забезпечення або добровільного залучення до забезпечення проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях особи, яка загинула (пропала безвісти) або померла, - за відсутності зазначених документів (крім свідоцтва про смерть (копії) або повідомлення про загибель особи та висновку судово-медичної експертизи);

2) для осіб, зазначених в абзаці третьому пункту 2 цього Порядку:

свідоцтво про смерть (копія) або повідомлення про загибель особи;

довідка керівника Антитерористичного центру при СБУ, Генерального штабу Збройних Сил про виконання добровольчим формуванням, до складу якого входила особа, що померла (загинула), завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною гвардією чи іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами під час перебування безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

документи про безпосереднє виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення (витяги з наказів, розпоряджень, книг нарядів, матеріалів спеціальних/службових розслідувань за фактами отримання поранень), а також інші видані державними органами офіційні документи, що містять достатні докази про безпосередню участь особи, яка померла (загинула), у виконанні завдань антитерористичної операції в районах її проведення, або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які разом з такою особою брали участь в антитерористичній операції та отримали статус учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни. Свідомо неправдиве показання свідка про безпосередню участь особи у виконанні завдань антитерористичної операції тягне за собою відповідальність, встановлену законодавством;

висновок судово-медичної експертизи;

3) для осіб, зазначених в абзаці четвертому пункту 2 цього Порядку:

свідоцтво про смерть (копія) або повідомлення про загибель особи;

клопотання про надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, керівника добровольчого формування, до складу якого входила особа, яка загинула (пропала безвісти) чи померла. До клопотання додаються документи або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які разом з такою особою брали участь в антитерористичній операції та отримали статус учасника бойових дій, або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника війни відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, що підтверджують участь особи, яка загинула (пропала безвісти), померла, в антитерористичній операції;

довідка керівника Антитерористичного центру при СБУ, Генерального штабу Збройних Сил про виконання добровольчими формуваннями завдань антитерористичної операції у взаємодії із Збройними Силами, МВС, Національною гвардією та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами під час перебування безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

висновок судово-медичної експертизи;

4) для осіб, зазначених в абзаці п'ятому (крім членів сімей осіб, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади) пункту 2 цього Порядку:

свідцтво про смерть (копія) або повідомлення про загибель особи;

документи про безпосередню участь особи, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брала безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, і загинула (пропала безвісти), померла внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

постанова штатної військово-лікарської комісії відповідного військового формування.

Для членів сімей осіб, які входили до складу добровольчого формування територіальної громади:

свідоцтво про смерть (копія);

контракт добровольця територіальної оборони (копія);

документи про безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, особи, яка загинула (пропала безвісти), померла внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

висновок судово-медичної експертизи;

5) для осіб, зазначених в абзаці шостому пункту 2 цього Порядку:

свідоцтво про смерть (копія) або повідомлення про загибель особи;

документи про безпосереднє залучення особи, яка загинула (пропала безвісти) чи померла, до забезпечення проведення антитерористичної операції, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях в районах та у період здійснення зазначених заходів, про виконання особою мобілізаційних завдань (замовлень) для участі у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, або направлення (прибуття) у відрядження для безпосередньої участі в антитерористичній операції в районах її проведення, забезпечення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях в районах та у період здійснення зазначених заходів (витяги з наказів, розпоряджень, посвідчень про відрядження, книг нарядів, матеріалів спеціальних/службових розслідувань за фактами отримання поранень, документи, що підтверджують виконання підприємством, установою і організацією мобілізаційних завдань (замовлень), а також документи, що були підставою для прийняття керівником підприємства, установи і організації рішення про направлення особи у таке відрядження;

висновок судово-медичної експертизи.

5. Для встановлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, членам сімей загиблих, померлих (тих, що пропали безвісти) осіб, зазначених у пункті 2 цього Порядку, необхідно подати структурному підрозділу з питань соціального захисту населення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її утворення) ради (далі - орган соціального

захисту населення) заяву і документи, передбачені пунктом 4 цього Порядку.

5⁻¹. За згодою членів сімей загиблих, померлих (тих, що пропали безвісти) осіб, зазначених у пункті 2 цього Порядку, замість свідоцтва про смерть, подання якого передбачено пунктом 4 цього Порядку, проведення перевірки відомостей про смерть здійснюється на підставі даних, одержаних з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, про державну реєстрацію смерті осіб, в порядку інформаційної взаємодії Мінветеранів з Мін'юстом.

У разі неможливості отримання необхідної інформації з Державного реєстру актів цивільного стану громадян заявнику протягом двох робочих днів надсилається повідомлення (у тому числі в електронній формі за його бажанням) про необхідність протягом 10 календарних днів подати у паперовій формі органу соціального захисту населення свідоцтво про смерть із зазначенням причини неотримання такої інформації на запит.

6. Рішення про встановлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, приймається органами соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання у місячний строк з дати подання документів.

Відсутність документів, визначених пунктом 4 цього Порядку, та їх недостовірність є підставою для відмови в наданні статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.

Орган соціального захисту населення позбавляє статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, у разі:

наявності обвинувального вироку суду, який набрав законної сили, за вчинення особою умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України;

виявлення факту підроблення документів про участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України або надання недостовірних даних про особу;

подання особою заяви про позбавлення її статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.

Рішення органу соціального захисту населення може бути оскаржене в судовому порядку.

Органи соціального захисту населення інформують Мінветеранів:

щомісяця до 10 числа - про осіб, яким встановлено статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, за формою, визначеною в додатку 1 до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218) (за наявності);

у триденний строк з дня прийняття відповідного рішення - про осіб, яких позбавлено такого статусу, за формою, визначеною в додатку 2 до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218).

7. Посвідчення з написом "Посвідчення члена сім'ї загиблого Захисника чи Захисниці України" видається відповідно до Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218).

Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.2016 р. № 18 «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та поліцейських»

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити, що за час участі у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях чи в антитерористичній операції, у воєнних конфліктах, інших заходах в умовах особливого періоду військовослужбовцям Збройних Сил, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Головного управління розвідки Міністерства оборони, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Управління державної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, військовим прокурорам Офісу Генерального прокурора, особам рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, співробітникам Служби судової охорони, особам начальницького складу Національного антикорупційного бюро та поліцейським виплачується винагорода в порядку, визначеному керівниками відповідних державних органів за:

безпосередню участь в антитерористичній операції, у воєнних конфліктах, інших заходах в умовах особливого періоду, - в розмірах, визначених керівниками відповідних державних органів за погодженням з Міністерством фінансів та Міністерством економіки, у межах бюджетних призначень пропорційно часу участі в антитерористичній операції, у воєнних конфліктах, інших заходах в умовах особливого періоду;

{Дію абзацу третього пункту 1 зупинено до припинення або скасування воєнного стану згідно з Постановою КМ № 168 від 28.02.2022 - застосовується з 24 лютого 2022 року} створення безпечних умов виконання бойових завдань та збереження життя і здоров'я під час участі в заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях - в розмірах, визначених керівниками відповідних державних органів за погодженням з Міністерством фінансів.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 31 січня 2015 р. № 24 “Про особливості виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення антитерористичних операцій” (Офіційний вісник України, 2015 р., № 9, ст. 238).

**Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 р. № 432
«Про затвердження Порядку проведення психологічної реабілітації
постраждалих учасників Революції Гідності, учасників
антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із
забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування
збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській
областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких
осіб»**

Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити Порядок проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб, що додається.

ПОРЯДОК

проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників
Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які
здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони,
відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій
та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих
(померлих) таких осіб

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає механізм організації проведення психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб.

Оплата послуг із психологічної реабілітації здійснюється відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) таких осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 497 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 59, ст. 1790; 2019 р., № 80, ст. 2742; 2021 р., № 23, ст. 1073).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

1) кейс-менеджер - член мультидисциплінарної команди, відповідальний за координацію дій такої команди щодо надання отримувачу послуг повного обсягу послуг із психологічної реабілітації відповідно до його індивідуальних потреб, зокрема за проведення первинного психодіагностичного обстеження, визначення цілей, планування та проведення реабілітаційних заходів, проведення оцінки результатів психологічної реабілітації;

2) отримувач послуг - особа, яка звернулася за психологічною допомогою і отримує послуги із психологічної реабілітації, із числа осіб, яким установлено один із таких статусів:

учасника бойових дій - відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (далі - Закон);

особи з інвалідністю внаслідок війни - відповідно до пунктів 10-14 частини другої статті 7 Закону;

учасника війни - відповідно до пункту 13 статті 9 Закону;

постраждалого учасника Революції Гідності - відповідно до статті 16¹ Закону;

члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни - відповідно до абзацу четвертого пункту 1 статті 10 Закону;

члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України - відповідно до статті 10⁻¹ Закону.

До отримувачів послуг належать також члени сімей осіб, зазначених в абзацах другому - п'ятому цього підпункту.

На період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення або скасування до отримувачів послуг належать також військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані, добровольці Сил територіальної оборони) Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, військовослужбовці військових прокуратур, поліцейські, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, Державної кримінально-виконавчої служби, співробітники Служби судової охорони, особи, які входили до складу добровольчого формування територіальної

громади, інших утворених відповідно до законів військових формувань, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, та члени їх сімей;

3) психологічна реабілітація - комплекс заходів, що здійснюються з метою збереження, відновлення або компенсації порушених психічних функцій, якостей, особистого та соціального статусу особи, сприяння психосоціальної адаптації до зміненої життєвої ситуації, осмислення досвіду, отриманого в екстремальній ситуації, та застосування його в житті;

4) Реєстр постачальників послуг із психологічної реабілітації для ветеранів і членів їх сімей (далі - Реєстр) - інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, захист, облік, відображення, оброблення даних щодо фахівців з надання послуг із психологічної реабілітації, а також суб'єктів надання послуг;

5) суб'єкт надання послуг - юридична особа незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, фізична особа - підприємець, що відповідає вимогам, визначеним пунктом 8 цього Порядку, і включена до Реєстру;

6) супервізія - професійна підтримка фахівців, які надають послуги із психологічної реабілітації, спрямована на подолання професійних труднощів, проведення аналізу та усунення недоліків, вдосконалення організації роботи, стимулювання мотивації до роботи, дотримання етичних норм, стандартів та протоколів надання психологічних послуг, запобігання виникненню професійного вигорання, забезпечення емоційної підтримки;

7) фахівець з надання послуг із психологічної реабілітації (далі - фахівець) - особа, яка за своїм рівнем освіти, кваліфікацією, компетентністю та досвідом практичної роботи має право провадити практичну діяльність в обсягах та на умовах, що передбачені цим Порядком.

Мета і завдання психологічної реабілітації, види послуг із психологічної реабілітації

3. Метою психологічної реабілітації є:

1) збереження або відновлення фізичного та психічного здоров'я отримувачів послуг;

2) досягнення соціально-психологічного благополуччя;

3) зниження частоти та тяжкості наслідків перенесених бойових психічних травм у формі гострих стресових реакцій;

4) запобігання інвалідності;

5) профілактика агресивної та саморуйнівної поведінки.

4. Основними завданнями проведення психологічної реабілітації є:

1) діагностика та нормалізація психологічного стану отримувача послуг;

2) відновлення порушених (втрачених) психічних функцій до оптимального рівня їх вираженості;

3) підтримка особистості отримувача послуг для забезпечення ефективного функціонування його в соціумі;

4) надання допомоги в установленні (відновленні) конструктивних відносин у сім'ї та суспільстві;

5) опанування методів саморегуляції та керування стресом (заспокоєння);

6) запобігання психологічному травмуванню та психічним розладам;

7) проведення психопрофілактичної та психокорекційної роботи із сім'єю отримувача послуг;

8) формування позитивних реакцій, мотивацій, соціальних установок на життя та професійну діяльність.

5. Психологічна реабілітація передбачає надання таких послуг:

1) психологічна діагностика - проведення оцінки актуального психологічного стану та індивідуально-психологічних особливостей отримувача послуг, здійснення контролю за його психічним станом, визначення потреби та оптимальних методів психологічної реабілітації;

2) психологічна просвіта та інформування (психоедукація) - інформування отримувача послуг для формування розуміння закономірностей функціонування людської психіки, поведінки людей в екстремальних умовах, формування навичок і способів управління можливостями власної психіки, надання самодопомоги та першої психологічної допомоги іншим особам, а також готовності та бажання отримувати професійну психологічну допомогу в разі потреби;

3) психологічне консультування - цілісне, свідоме та планомірне професійне використання методів психологічного впливу при психосоціальних, емоційних, поведінкових та інших складнощах, які не відповідають діагностичним критеріям психічних розладів, а також можуть бути супутніми при психічних розладах;

4) психотерапія - цілісне, свідоме та планомірне використання методів психотерапевтичного впливу для розв'язання особистісних та міжособистісних проблем із застосуванням стандартизованих процедур, спрямованих на відновлення порушеної діяльності організму отримувача послуг з метою відновлення або компенсації його психічних функцій, особистісних якостей, міжособистісних стосунків, а також поліпшення якості життя;

5) групова робота - проведення психологічних тренінгів, інтерв'ю, занять із психологічної просвіти та груп психологічної підтримки.

Послуги із психологічної реабілітації можуть надаватися в індивідуальній, сімейній або груповій формі.

6. Психологічна реабілітація організовується з урахуванням таких принципів етичної та безпечної поведінки:

1) виключення або мінімізація ризиків ретравматизації, що передбачає проведення виключно тих заходів та втручань, які гарантовано не погіршать стан здоров'я особи, якій надається психологічна допомога;

2) компетентності, правильної оцінки та ознайомлення з ризиками, спричиненими ситуаціями, в яких могла бути особа, якій надається психологічна допомога;

3) готовності до надзвичайних та кризових ситуацій, у яких може перебувати особа, якій надається психологічна допомога;

4) відповідальності за отриману інформацію, що передбачає використання інформації з користю для особи, якій надається психологічна допомога, а також для вдосконалення методів протидії різним формам насильства.

7. Порядок організації супервізії фахівців з надання послуг із психологічної реабілітації затверджується Мінветеранів.

Відбір суб'єктів надання послуг із психологічної реабілітації

8. Суб'єктами надання послуг можуть бути юридичні особи незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, фізичні особи - підприємці, які відповідають наступним вимогам:

провадять діяльність на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;

мають у своєму складі окремий структурний підрозділ (центр психологічної реабілітації та/або травматерапії або відділення медико-психологічної реабілітації), укомплектований працівниками, що виконують роботу на підставі трудового або цивільно-правового договору, який забезпечує здійснення мультидисциплінарною командою стаціонарної та/або амбулаторної, та/або дистанційної психологічної реабілітації;

мають кабінет (кабінети) для надання індивідуальної психологічної допомоги членами мультидисциплінарної команди.

До складу мультидисциплінарної команди психологічної реабілітації входять не менше чотирьох осіб, зокрема лікар-психіатр (не менше однієї особи на структурний підрозділ), лікар-психолог або лікар-психотерапевт або психолог (не менше трьох осіб), один з яких виконує функції кейс-менеджера.

Фахівці з надання послуг із психологічної реабілітації, що входять до складу мультидисциплінарної команди, повинні відповідати таким кваліфікаційним вимогам:

мати вищу освіту за спеціальністю "Психологія" або "Медицина" (спеціалізація за фахом "медична психологія", "психотерапія", "психіатрія", "психофізіологія");

мати досвід практичної роботи в закладах охорони здоров'я та/або реабілітаційних закладах не менше одного року та/або досвід практичної роботи за фахом не менше двох років;

повинні пройти формальне та/або неформальне професійне навчання протягом останніх двох років.

Мінветеранів, виходячи з інформації, наданої суб'єктом надання послуг про відповідність вимогам, зазначеним у цьому пункті, приймає рішення про включення суб'єкта надання послуг до Реєстру. Порядок формування, ведення та доступу до Реєстру затверджується Мінветеранів.

9. Для включення до Реєстру юридична особа, фізична особа - підприємець (далі - заявник) подає Мінветеранів:

1) заяву про включення до Реєстру за формою, встановленою Мінветеранів;

2) інформацію про реквізити юридичної особи згідно з ЄДРПОУ; організаційно-правову форму/вид громадського об'єднання, благодійної чи релігійної організації; місцезнаходження (місце реєстрації) юридичної особи/зареєстроване місце проживання або місце фактичного проживання фізичної особи - підприємця; фактичну адресу надання послуг (зазначається, якщо вона відрізняється від місцезнаходження юридичної особи, зареєстрованого місця проживання або місця фактичного проживання фізичної особи - підприємця); номери контактних телефонів; адресу електронної пошти; адресу веб-сайту або іншого інформаційного ресурсу (за наявності); банківські реквізити для перерахування бюджетних коштів);

3) перелік послуг із психологічної реабілітації, що можуть надаватися отримувачу послуг;

4) інформацію про наявність: ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики; окремого структурного підрозділу, який забезпечує здійснення мультидисциплінарною командою психологічної реабілітації; кабінету (кабінетів) для надання індивідуальної психологічної допомоги членами мультидисциплінарної команди;

5) інформацію та документи, що підтверджують відповідність кваліфікації фахівців заявника вимогам, а саме назви посад та персональні дані фахівців (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), освіта/кваліфікація, стаж роботи за фахом, інформація про післядипломну освіту, атестацію, формальне та/або неформальне професійне навчання та супервізію протягом останніх двох років) (за згодою) та інформацію про включення відомостей про них до Реєстру.

Заяви з необхідними документами приймаються у разі надсилання їх засобами поштового зв'язку або за наявності технічної можливості в електронній формі (через офіційний веб-сайт Мінветеранів, інтегровані з ним інформаційно-комунікаційні системи органів влади, підприємств, установ, організацій або Єдиний державний вебпортал електронних послуг).

10. Мінветеранів у строк, що не перевищує п'яти календарних днів з дати надходження заяви разом з документами від заявника, розглядає їх та приймає рішення про включення або відмову у включенні заявника до Реєстру.

Мінветеранів протягом трьох робочих днів після прийняття рішення про включення або відмову у включенні заявника до Реєстру інформує

його про це, надіславши повідомлення на зазначену адресу електронної пошти заявника або його поштову адресу.

11. Відомості про суб'єктів надання послуг, включених до Реєстру, оприлюднюються протягом трьох робочих днів на офіційному веб-сайті Мінветеранів, а також оприлюднюються та оновлюються на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Суб'єкт надання послуг після включення до Реєстру повідомляє Мінветеранів про будь-які зміни в його облікових даних, у тому числі зміни в кадровому складі фахівців чи зміни в матеріально-технічному забезпеченні, що можуть призвести до невідповідності суб'єкта надання послуг вимогам, визначеним пунктом 8 цього Порядку, протягом п'яти робочих днів з дня їх виникнення з наданням документів, що підтверджують такі зміни, із зазначенням дати, характеру та підстав для зміни таких даних.

12. Мінветеранів приймає рішення про виключення суб'єкта надання послуг з Реєстру у разі:

- 1) надходження заяви суб'єкта надання послуг;
- 2) зміни в кадровому складі фахівців чи змін у матеріально-технічному забезпеченні, що призвели до невідповідності суб'єкта надання послуг вимогам, визначеним пунктом 8 цього Порядку;
- 3) встановлення факту нена належного надання послуг із психологічної реабілітації або надання суб'єктом надання послуг недостовірної інформації про надані послуги, що підтверджено актом перевірки, проведеної Мінветеранів, або результатами щорічної оцінки якості послуг;
- 4) відмови суб'єкта надання послуг від проведення перевірки Мінветеранів, у тому числі недопущення до перевірки та/або ненадання відповідних матеріалів і документів;
- 5) припинення суб'єкта надання послуг або набрання законної сили судовим рішенням щодо заборони провадити відповідну діяльність.

Організація надання послуг із психологічної реабілітації

13. Психологічна реабілітація здійснюється мультидисциплінарною командою суб'єкта надання послуг як комплекс заходів із застосуванням психологічних, психотерапевтичних, за потреби медикаментозних методів та методів фізичної реабілітації.

14. Послуги із психологічної реабілітації надаються стаціонарно, амбулаторно, у тому числі шляхом виїзного обслуговування, за бажанням отримувача послуг, та/або дистанційно.

Психологічній реабілітації, що проводиться стаціонарно, підлягають особи з клінічно значущими порушеннями психіки і поведінки та особи, які одночасно проходять лікування у закладі охорони здоров'я - суб'єкті надання послуг.

Психологічна реабілітація інших осіб здійснюється амбулаторно або дистанційно.

15. Підставами надання послуг із психологічної реабілітації є:

1) направлення лікаря, який надає первинну медичну допомогу, або направлення лікуючого лікаря;

2) особисте звернення отримувача послуг.

16. Вимоги до організації надання послуг із психологічної реабілітації:

1) утворення за наказом керівника суб'єкта надання послуг окремого структурного підрозділу, укомплектованого працівниками відповідної кваліфікації, що виконують роботу на підставі трудового або цивільно-правового договору;

2) утворення у складі підрозділу необхідної кількості мультидисциплінарних команд, до складу яких входять не менше чотирьох осіб, зокрема лікар-психіатр (не менше однієї особи на підрозділ), лікар-психолог або лікар-психотерапевт або психолог (не менше трьох осіб), для надання психологічної/психотерапевтичної допомоги та/або у разі потреби психіатричної допомоги отримувачам послуг.

У разі психотерапії психічних та поведінкових розладів та станів, які виникли внаслідок хвороби/травми, участі у бойових діях або надзвичайних ситуаціях, полону, перебування в місцях позбавлення волі, інших станів здоров'я, що можуть призвести до обмеження повсякденного функціонування, психолог повинен мати обов'язкову додаткову спеціалізацію (сертифікацію) за одним з методів психотерапії з доведеною ефективністю, що мають сильну доказову базу міжнародних досліджень та рекомендовані міжнародними протоколами;

3) визначення з числа членів кожної мультидисциплінарної команди кейс-менеджера;

4) наявність щонайменше одного кабінету для прийому отримувачів послуг членами мультидисциплінарної команди;

5) взаємодія (за згодою отримувача послуг) з метою проведення оцінки соматичного та психічного стану з лікарем, який надає первинну медичну допомогу (лікарем загальної практики-сімейним лікарем, лікарем-терапевтом, лікарем-педіатром), а також з лікуючим лікарем у разі надання послуг одночасно з наданням медичної допомоги в умовах стаціонару;

6) взаємодія з іншими надавачами психологічної допомоги, медичних послуг, надавачами соціальних послуг, в тому числі неурядовими та благодійними організаціями, правоохоронними органами, підприємствами, установами та організаціями, органами місцевого самоврядування на території обслуговування для забезпечення комплексного спостереження та реабілітації отримувача послуг;

7) дотримання прав людини суб'єктом надання послуг відповідно до положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про права осіб з інвалідністю.

17. Обсяг психологічних послуг, який суб'єкт надання послуг зобов'язується надавати за договором із Мінветеранів відповідно до індивідуальних потреб отримувача послуг, включає:

1) проведення первинного психодіагностичного обстеження членами мультидисциплінарної команди;

2) визначення психологічної проблеми або психічного розладу, рівня психосоціальної дезадаптації, можливості чи необхідності отримувача послуг отримувати послуги із психологічної реабілітації стаціонарно, амбулаторно чи дистанційно;

3) формування із залученням отримувача послуг та/або його/її законного представника індивідуального плану психологічної реабілітації (далі - індивідуальний план) з використанням специфічних для конкретних проблем/розладів міжнародних стандартизованих інструментів обстеження та оцінки (шкали/тести/опитувальники);

4) визначення реабілітаційного прогнозу мультидисциплінарною командою за результатами психодіагностичного обстеження для переведення отримувача послуг на інший рівень психологічної допомоги;

5) надання стаціонарної психологічної допомоги отримувачам послуг, які перебувають на лікуванні у закладі охорони здоров'я, амбулаторно (за бажанням отримувача послуг) відповідно до складеного індивідуального плану та проведення поточного моніторингу стану отримувача послуг;

6) надання психологічної допомоги отримувачам послуг дистанційно (із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій);

7) забезпечення психіатричного огляду отримувача послуг у разі потреби з визначенням важкості психічного розладу та розладу поведінки;

8) здійснення поточного контролю за виконанням індивідуального плану та його коригування з оцінюванням прогресу в досягненні визначених мети та завдань психологічної реабілітації за результатами психодіагностичного обстеження;

9) психологічна підтримка членів родини отримувача послуг (його законних представників та осіб, які здійснюють за ним догляд), навчання технік самодопомоги, інформування та роз'яснення про проблеми з психічним здоров'ям та їх вплив, психоедукація та інші науково обґрунтовані методи психологічної підтримки;

10) проведення необхідних психодіагностичних тестів в динаміці;

11) застосування методів психологічного впливу та психотерапевтичних інтервенцій;

12) визначення потреби отримувача послуг у фармакотерапії, призначення медикаментозного лікування і слідкування за дотриманням призначеного лікування, проведення моніторингу побічної дії призначеного лікування та його корекція в разі потреби;

13) формування висновку-прогнозу психологічної реабілітації, що містить інформацію про надані психологічні послуги та подальші рекомендації;

14) надання своєчасної невідкладної медичної допомоги у разі виникнення станів, що загрожують життю і виникли під час надання послуг із психологічної реабілітації отримувачу послуг, а також виклик бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги та надання невідкладної

медичної допомоги отримувачу послуг до її прибуття, в тому числі у разі потреби стаціонарного психіатричного лікування.

18. Послуги із психологічної реабілітації повинні надаватися на основі методологічно коректного застосування комплексу заходів з науково доведеною ефективністю та доцільністю відповідно до міжнародних науково обґрунтованих протоколів надання психологічної допомоги (лікування психічних розладів) та рекомендацій залежно від стану отримувача послуг.

19. Проводити реабілітацію фахівці можуть як у складі мультидисциплінарної команди, так і надавати психологічну допомогу самостійно відповідно до мети, зазначеної в індивідуальному плані, у формах, не заборонених законодавством.

20. Надання психологічних послуг дистанційно здійснюється із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій синхронно з кількома сторонами, що спілкуються в режимі реального часу (інтерактивні відеоконференції, телефон).

Надання послуг із психологічної реабілітації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій може доповнювати послуги, що надаються очно, або використовуватися як самостійні послуги.

Вибір форми надання послуг залежить від бажання та можливостей отримувача послуг, можливостей та рекомендацій суб'єкта надання послуг, сутності проблеми та змісту індивідуального плану.

21. Перед початком психологічної реабілітації необхідна інформована згода отримувача послуг відповідно до вимог законодавства. Суб'єкт надання послуг інформує отримувача послуг про мету та зміст реабілітаційного процесу і послуг із психологічної реабілітації та укладає угоду про здійснення психологічної реабілітації.

22. Отримувач послуг має право:

1) отримувати інформацію про послуги із психологічної реабілітації, зокрема про результати психологічної діагностики, мету та зміст реабілітаційного процесу;

2) відмовитися від певних або всіх видів послуг із психологічної реабілітації із зазначенням причини такої відмови;

3) отримати послуги належної якості.

23. Для фіксації результатів процесу надання послуг із психологічної реабілітації суб'єкт надання послуг веде картку психологічного супроводження отримувача послуг, до якої вноситься інформація про результати психодіагностичних обстежень отримувача послуг, індивідуальний план, усі послуги із психологічної реабілітації, що були надані отримувачу послуг.

У разі відмови отримувача послуг від певних або всіх видів послуг із психологічної реабілітації суб'єкт надання послуг робить відповідні позначки в індивідуальному плані та картці психологічного супроводження.

24. Після завершення психологічної реабілітації суб'єкт надання послуг складає висновок-прогноз психологічної реабілітації, який є складовою частиною картки психологічного супроводження отримувача послуг.

Картка психологічного супроводження отримувача послуг є документом, що містить конфіденційну інформацію. Суб'єкт надання послуг відповідає за збереження відомостей, зокрема персональних даних, що містяться у картці, згідно із законодавством.

25. Форми індивідуального плану, угоди про здійснення психологічної реабілітації, картки психологічного супроводження отримувача послуг затверджуються Мінветеранів.

Моніторинг надання послуг із психологічної реабілітації та оцінка їх якості

26. Моніторинг надання послуг із психологічної реабілітації (далі - моніторинг) та оцінка якості надання таких послуг (далі - оцінка) проводяться Мінветеранів з метою:

визначення відповідності наданих послуг цьому Порядку та потребам отримувачів послуг;

забезпечення надання отримувачам послуг якісних послуг із психологічної реабілітації;

підвищення ефективності роботи з організації та надання послуг із психологічної реабілітації;

підготовки звітів про надання послуг із психологічної реабілітації;

планування подальшої роботи з розвитку системи надання послуг із психологічної реабілітації.

Моніторинг та оцінка сприяють:

координації діяльності суб'єктів надання послуг;

отриманню інформації про діяльність суб'єктів надання послуг, їх методи роботи, кількість та кваліфікацію залучених фахівців.

27. Моніторинг передбачає систематичний збір та обробку статистичних, адміністративних, оперативних даних, проведення спеціальних опитувань або анкетувань щодо надання послуг із психологічної реабілітації.

Мінветеранів самостійно формує необхідні показники моніторингу, узагальнює дані та проводить їх порівняльний аналіз, визначає основні тенденції до зміни даних та визначає заходи для розвитку системи надання послуг із психологічної реабілітації.

Дані моніторингу збираються щокварталу.

28. Оцінка проводиться Мінветеранів не рідше ніж один раз на рік із залученням за згодою провідних фахівців-практиків у сфері надання психологічних послуг, працівників органів виконавчої влади та представників громадських об'єднань.

Для проведення оцінки застосовуються такі показники:

адресність та індивідуальний підхід, що визначаються шляхом встановлення наявності індивідуальних планів, що відповідають

індивідуальним потребам отримувачів послуг з урахуванням їх фізичного та психічного стану, віку, статі та особливостей, зумовлених інвалідністю;

результативність, що визначається шляхом проведення аналізу досягнутих результатів, задоволення індивідуальних потреб отримувача послуг, вирішення його проблемних питань;

своєчасність, що визначається шляхом проведення аналізу дотримання строків прийняття рішення про надання послуг, надання в разі потреби невідкладної допомоги отримувачу послуг, виконання індивідуального плану у визначені строки;

доступність та відкритість, що визначаються шляхом проведення аналізу наявності інформації про послуги, умови та порядок їх отримання, вільний (безперешкодний) доступ отримувача послуг до приміщення суб'єкта надання послуг;

зручність, що визначається шляхом проведення аналізу наявних можливостей для отримувачів послуг обирати зручний для них час отримання послуг, врахування інтересів та потреб отримувача послуг під час їх надання;

повага до отримувача послуг, що визначається шляхом проведення аналізу забезпечення ввічливого і гуманного ставлення з боку суб'єктів надання послуг, дотримання професійних та етичних норм і принципів у роботі з отримувачем послуг;

професійність, що визначається шляхом проведення аналізу наявності належного рівня кваліфікації фахівців суб'єкта надання послуг, проведення підвищення їх кваліфікації, атестації, супервізії.

Оцінка проводиться шляхом:

опитування/анкетування отримувачів послуг та/або їх законних представників;

спостереження за процесом надання послуг із психологічної реабілітації (за згодою отримувача послуг);

бесіди/співбесіди з персоналом суб'єкта надання послуг;

вивчення документації, у тому числі звернень отримувачів послуг.

За результатами оцінки Мінветеранів може прийняти рішення про виключення суб'єкта надання послуг з Реєстру.

Звіт за результатами оцінки, який повинен містити інформацію про досягнення та у разі потреби рекомендації для покращення якості наданих послуг із психологічної реабілітації або покращення організації роботи суб'єкта надання послуг, передається такому суб'єкту.

Загальний звіт про стан якості послуг із психологічної реабілітації, що надаються суб'єктами надання послуг, оприлюднюється щороку на офіційному веб-сайті Мінветеранів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України.
2. Кодекс цивільного захисту України.
3. Житловий Кодекс України від 30.06.1983 р.
4. Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 5.11.1991 р. № 1788-XII.
5. Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 9.04.1992 р. № 2262-XII.
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV.
7. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. № 2801-XII.
8. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19.10.2017 р. № 2168-VIII.
9. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.10.1999 р. № 1923 «Про затвердження Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.1992 р. № 393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 908 «Про порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), травми або поранення, захворювання чи інвалідності осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту».
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2013 р. № 413 «Про затвердження переліку сімейних обставин та інших поважних причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з військової служби та із служби осіб рядового і начальницького складу».
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1201 «Про затвердження Порядку забезпечення Державною іпотечною установою поліцейських та осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту житлом на умовах фінансового лізингу».

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.08.2014 р. № 326 «Про утворення Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції».

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 416 «Деякі питання Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції».

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 р. № 685 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України».

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 р. № 739 «Питання надання статусу учасника війни деяким особам».

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 р. № 740 «Про затвердження Порядку надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України».

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.2016 р. № 18 «Деякі питання грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та поліцейських».

21. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 р. № 432 «Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб».

22. Наказ МНС України від 05.02.1999 р. № 38 «Про затвердження Положення про порядок забезпечення житловими приміщеннями осіб рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту МНС України».

23. Наказ МВС України від 18.08.2014 р. № 831 «Про затвердження Порядку організації медичного забезпечення в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

24. Наказ МВС України від 14.11.2016 р. № 1203 «Про затвердження Інструкції про організацію санаторно-курортного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій».

25. Наказ МВС України від 06.08.2014 р. № 780 «Про затвердження Переліку закладів охорони здоров'я сфери управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

26. Наказ МВС України від 19.02.2018 р. № 117 «Про затвердження Порядку тимчасового звільнення від виконання службових обов'язків осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту в разі захворювань, травм або поранень».